oštnina plačana v gotovini | Leto LV. | V Ljubljani, v soboto, dne 30. aprila 1927 | Št. 96. | Posamezna številka 2 Din

Naročnina
nevna izdaja
a državo SHS
esečno 20 Din
olletno 120 Din
eletno 240 Din
a inozemstvo
esečno 35 Din
edeljska izdaja
eletno v Jugoslaviji 80 Din, za
nozemstvo 100 D

SLOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp. petit-vrsta mali oglasi po 1·50 in 2 D, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2·50, veliki po 3 in 4 Din, v uredniškem delu vrstica po 10 Din
Pri večjem naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj razen pondeljka in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon št. 2050, upravništva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349 za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Po načrtu.

Komaj se je država SHS ustanovila, že so ovenski »demokrati« pokazali, da se njihova ner ne bo oddaljila od one starih liberalcev, npak se še poostrila v zmislu političnih di-ktiv internacionalne framasonerije. Kakor loža povsod skuša nasloniti najprej na vla-jočega močnejšega proti ljudstvu, tako so slovenski »demokrati« takoj priliznili bel-rajski oligarhiji, da z njeno pomočjo dobijo last nad katoliško Slovenijo. To ljudstvo ne se priti v novi državi do veljave, ki si jo je lo deloma priborilo pod starim režimom, to so »demokrati« hiteli, da se uzakoni cen-alistična ustava. Ko je SLS poudarjala neo-prečno dejstvo, da so med našim narodom našimi kraji ter ostalimi delj države nujno me ekonomske, socialne in kulturne raz-ke ter zahtevala avtonomijo, so jo »demo-rati« denuncirali na najvišjih mestih kot se-ralistično, češ, da želi državo oslabiti. Ne mga navajati zgled Nemčije, ki je kot zvez-a država postala tako močna, da je bila po-ebna koalicija skoraj polovice sveta, da so mogli premagati in ki se danes istotako glo zopet dviga kot zvezna država; ne zaleže sklicevati na Švico, ki je vzor dobro ure-ne in nerazdružljive države; ne na federa-stično Severno Ameriko ali na svobodno ritansko skupnost držav, ki predstavljajo naj-ečjo silo na svetu itd., ne — avtonomija se loveniji ni dala, ker po framasonskem na-tu ne sme katoliški narod priti do pristo-joče mu oblasti in vpliva v državi. In ko se SLS le posrečilo dobiti delež v upravi vladnih poslov, je framasonstvo tako dolgo rovalo, a je nastalo v Belgradu zopet neprijazno raz- položenje do Slovencev, ki so po odkritosrčni isavi »Slovenskega naroda« dobili državi ne-aren »izjemen položaj«, to je po zamislu SLS olikortoliko samostojno oblastno skupščino, i bi mogla za slovenski narod kaj res ko-istnega narediti.

Pri tem niso slovenski »demokrati«, ki zvesti izvrševalci internacionalnega mason-tva, v zadregi glede sredstev, s katerimi najo v Belgradu ustvarjati primerno atmosfe-o, da dosežejo svoje cilje. Naslikali so naš arod kot nezrel, slepo pokoren duhovščini, ovražen »napredku« (to je demokratskim andromanom), neverjetno zaostal in v »stra-u pred peklom« ter zavraten in vseskozi ne-anesljiv, še vedno pod »dunajskim« in »rim-kim« vplivom. V tem oziru so se že tako aleč izurili, da se eden njihovih predstavni-ov v sami ljubljanski oblastni skupščini ni omišljal očitati veliki večini slovenskega na-oda, da voli SLS, ker je daleč od velikih rometnih žil, to je, po domače povedano, reveč zabit. Če se spomnimo pri tem nazaj a avstrijsko dobo, vidimo precej, da je to atančno ista taktika, s katero so hoteli stari iberalni trški in vaški velikaši zavirati z dr-avno policijsko močjo gospodarsko in kul-urno osamosvojitev katoliškega slovenskega metskega in delavskega ljudstva. Mladi li-eralci so šli delj od starih v toliko, da so atajili celo slovenstvo, odrekajo Slovencem načaj samosvojega naroda in skušajo z vse-ni sredstvi slovenski jezik pretvoriti potom »jugoslovenizacije« v srbskega. Samo da bi lovenstvo čimprej izbrisali in z njim njegovo atoliško kulturno obeležje, njegov katoliški thos, ki ovira framasonstvo pri uresničenju njegovega antikrščanskega programa.

Nihče ne more tajiti stroge doslednosti, ki o odkriva politično delo slovenskega »demo-kratstva« v označeni smeri. Vsaka beseda nje-govega časopisja, vsak njegov nastop na jav-ih pozoriščih, doma in v Belgradu, vsa nje-gova zgodovina razodeva to linijo. Omeniti je le — in tudi to je čisto po taktiki masonerije po celem svetu — kako skuša slovensko svo-bodomiselstvo zlasti potom tiska uspavati ka-toliško vest. Pod pretvezo največje skrbi za nacionalne dobrine in vrednote skuša na pe-klensko rafiniran način polagoma in neopaz-no vzbujati v katoličanih samih nezaupanje do vrhovnega duhovnega poglavarstva Cerkve, v malih, pa krepkih dozah zastrupljati kato-liška srca sama in na ta način izpodkopati korenine katoliškega čutenja. Česar ne mo-reta politični šlager, neprestano vbijanje stal-nih fraz v glavo, vztrajno ponavljanje vedno istih zgodovinskih laži, to naj nadomesti »li-teratura«, »znanstvene« poljudne priloge in lidovsko prirejanje, ki omamlja slabe možga-ne. Tudi v tem se kaže duševno sorodstvo s svetovno framasonerijo in popolna odvisnost slovenskega »demokratstva« od njenega vodstva.

Program nove vlade.

TREBA JE IZRAVNATI SPOR Z ITALIJO. — BOŽA MAKSIMOVIČ VSTOPI V VLADO. — DEMOKRATSKA ZAJEDNICA SE JE IZJAVILA ZA VLADO.

Belgrad, 29. aprila (Izv.) O takozvani četrti stranki pišejo »Novosti« sledeče: »Najzanimivejša med kombinacijami, ki jih Belgrad dela, je ona o novi politični stranki. Po tej kombinaciji bi imela današnja vlada, katere glavni nositelji so Voja Marinković, Kumanudi in Šumenković, nalogo, da pripravi pregrupacijo strank. Vsi uvidevajo, da je potrebno, da se država izpelje iz krize. Preveč strankarski ljudje so pripeljali državo do roba prepada, zato morajo objektivnejši ljudje priti na državno upravo. **Treba je izravnati spor z Italijo**, rešiti krizo, v katero je zašel kmetski stan in krizo našega parlamenta. Z narodno skupščino se težko dela: njej ne uspe, da bi kaj storila, zato so se morale v finančni zakon postaviti odredbe, ki jih mora sedaj nekdo izvesti. Veliko je število uradnikov, ki ga je treba zmanjšati. Iti se mora preko gotovih formalnosti in brez skrupuloznosti ustvariti močno stranko z delovnim programom, ker je pri nas dovolj političnih in strankarskih programov. Naši državi so potrebna tri leta neprestanega dela. Treba je regulirati vode, urediti promet, skleniti trgovinske pogodbe, izvesti izenačenje davkov itd. Tako nam je, pravijo »Novosti«, na hitro objasnil cilj nove stranke bivši narodni poslanec, ki je preko 20 let soodločeval v politiki.«

Belgrad, 29. aprila. (Izv.) Na današnji seji glavnega odbora demokratske stranke je bilo sklenjeno sledeče: Z ozirom na nezadovoljstvo širših demokratskih krogov izda odbor poseben proglas na ljudstvo, v katerem bo pojasnjen politični položaj in navedeni razlogi, radi katerih je demokratska zajednica stopila v vlado in odstopila od obtožnice proti notranjemu ministru Boži Maksimoviću. V svrho sestave tega proglasa se je sestavil poseben odbor. Nadalje je bil izvoljen tudi poseben odbor, katerega naloga bo, da rešuje osebne zadeve, kajti na organizacijo demokratske stranke prihajajo tako številne prošnje, da bo za rešitev potrebno veliko časa. Odbor bo imel tudi nalogo, pogajati se z radikali, da ne bi radi teh osebnih vprašanj prišlo med radikali in demokrati do kakih sporov.

Belgrad, 29. aprila (Izv.) Kot sigurno se lahko smatra, da bo v najkrajšem času vstopil v vlado Boža Maksimović in prevzel ministrstvo prosvete. Demokrati, ki se temu še vedno upirajo, bodo na to morali pristati, četudi so demokratski poslanci radi tega ogorčeni in dobiva glavni odbor demokraske stranke iz notranjosti Srbije proteste proti odstopu od tožbe proti Boži Maksimoviču. Še bolj se preti demokratom, če bi oni sprejeli v vlado Božo Maksimoviča. Vendar se gre preko vseh teh protestov in sedanji predstavniki demokratske stranke v vladi so za to, da Boža Maksimović vstopi v vlado.

Seja ministrskega sveta.

REŠEVANJE GOSPODARSKE KRIZE NA PODLAGI POOBLASTIL PREJŠNJE VLADE.

Belgrad, 29. aprila. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta, ki je trajala do 9 zvečer, se je razpravljalo predvsem o pooblastilih, ki jih je vlada dobila v finančnem zakonu in ki se tičejo zdravljenja gospodarske krize. Posebno se je razpravljalo o čl. 314. finančnega zakona in o njegovi izvršitvi. Minister za finance dr. Bogdan Marković je razložil svoje nazore o rešitvi gospodarske krize. Njegov načrt je bil sprejet, nakar je bil izvoljen poseben odbor ministrov za zdravljenje gospodarske krize. V ta odbor so izvoljeni vsi ministri gospodarskih resorov. Ta odbor ima nalogo, da prouči sestavo načrta, po katerem se bo kriza reševala, nakar bodo pri končnem reševanju poklicani na sodelovanje zastopniki gospodarskih organizacij in institucij.

Nadalje je ministrski svet razdelil kredite, in sicer se je razdelitev izvršila tako-le: 400 milijonov za železnice, 100 milijonov finančnemu ministru za investicije, 50 milijonov za reguliranje letečih dolgov, 50 milijonov za povečanje rezervnih kreditov in 50 milijonov za invalide.

Vprašanje direktnih pogajanj z Italijo.

Pariz, 29. aprila. Iz Londona so došla poročila, ki končnoveljavno razčiščujejo vprašanje angleške intervencije v Rimu. Po teh poročilih se je britanska diplomacija v Rimu omejila na to, da je nasvetovala pot **direktnih pogajanj** z Jugoslavijo; nikakor pa ni posredovala v tem smislu, da bi Mussolini ugodil željam jugoslovanske vlade, glede interpretacije tiranskega pakta.

V diplomatičnih krogih trdijo, da se je na lanskem sestanku Chamberlaina in Mussolinija sklenil konkreten sporazum v obliki pogodbe. Ta pogodba obsega dogovor glede delitve interesov v Abesiniji in na bližnjem Vzhodu. Pogodba izrečno priznava italijanske aspiracije na Balkanu in malo prej sklenjeni tiranski pakt. Nadaljnji sporazum se nanaša na Sredozemsko morje in je podoben onemu, ki je veljal pred vojno med Anglijo in Francijo.

London, 29. aprila. V teku tega tedna je novi italijanski poslanik Bordonaro dvakrat obiskal zunanjega ministra Chamberlaina. Chamberlain je ob tej priliki izjavil, da ne želi igrati vloge neželjenega posredovalca med Italijo in Jugoslavijo. Bordonaro je ponovno pojasnil stališče italijanske vlade glede tiranskega pakta, to je, da Italija ne smatra za potrebno, da bi kakorkoli razpravljala o tem predmetu z jugoslovansko vlado. O drugih vprašanjih pa se morejo vsak čas vršiti pogajanja.

Rim, 29. aprila. »Tribuna« označuje vse vesti o intervenciji angleškega zunanjega tajnika Tyrrela v albanskem konfliktu kot popolnoma neosnovane. Glede tiranskega pakta samega piše »Tribuna«, da bi bilo treba vedeti, če naj bi interpelacija o albanski neodvisnosti in nevmešavanju v albanske notranje razmere značila svobodo za Jugoslavijo, da tamkaj vprizarja ustaje z namenom, da si končno z Grčijo razdelita Albanijo. O tem naj razmišljata Društvo narodov in Anglija.

Glasovalna mašina.

Belgrad, 29. aprila. (Izv.) Ko so včeraj zastopniki Jugoslovanskega kluba in precej radikalov iz protesta nad postopanjem predsednika zakonodajnega odbora Ljube Živkovića zapustili sejo, se je razprava z neobičajno brzino nadaljevala. Načrt kazenskega zakonika je bil sprejet do § 163.; bila je to prava vaja za čitanje. Sprejemalo se je brez debate, le v nekaterih točkah je zakonodajni odbor še ono malo dobrega, kar je svojčas napravila sekcija, izbrisal. Tako je zopet vpostavil § 76., ki vsebuje napade na imuniteto poslancev. Na današnji seji se je razpravljalo z isto brzino; sprejet je bil načrt kazenskega zakonika do § 284, tako da je dosedaj že sprejetih skupaj 23 poglavij in jih ostane samo še 14. Razen zastopnika Jugoslovanskega kluba, posl. dr. Hodžarja, se sploh nihče ni udeležil debate. Ostro je kritiziral v marsikaterem oziru neprimerne in nezadostne določbe o detomoru in še posebej o splavu telesnega ploda. Svoja izvajanja je podprl z dokazi iz zakonodaje drugih držav in podal kratek zgodovinski pregled razvoja tega delikatnega vprašanja. Najtežje posledice bo gotovo imela določba, da sme vsak zdravnik odpraviti noseči ženski plod, če smatra to za njeno zdravje potrebno in to brez kontrole. Do kakih zlorab in umazanih kupčij lahko to dovede, ni treba posebej navajati. Klub vsem stvarnim razlogom je večina mehanično glasovala in je vsè spreminjevalne predloge odklonila. Ravno tako je poslanec dr. Hodžar nastopil s stvarnimi razlogi proti nekaterim določbam glede javne morale. Tako glavni poverjenik, kakor pravosodni minister sta se izjavila proti predlogu dr. Hodžarja. Vendar pa so nekateri radikali zahtevali, da se to poglavje ponovno vzame v pretres. Tako so bili tozadevni predlogi dr. Hodžarja sprejeti v celoti in je s tem postala zaščita ženske v pogledu javne morale mnogo boljša. V ostalem se bistvene spremembe niso sprejele. Vladna večina očividno smatra, da je zakonodajni odbor samo glasovalni stroj. Pod takimi okoliščinami je o parlamentarizmu težko govoriti. Prihodnja seja zakonodajnega odbora se vrši v pondeljek 2 maja ob 9 dopoldne. Na tej seji bo cel načrt kazenskega zakonika sprejet.

ANKETNI ODBOR.

Belgrad, 29. aprila. (Izv.) Jutri ima sejo anketni odbor. Na dnevnem redu je sestava poročila o znani bencinski aferi.

Zbližanje med Nemčijo in Jugoslavijo.

v **Berlin**, 29. aprila. (Izv.) Več listov se danes bavi z uvodnikom v belgrajski »Pravdi«, kjer je izražena želja za sklenitev prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Nemčijo. Tako piše »Germania«, da pozdravlja ta predlog s tem večjim zadoščenjem, ker je list že prej večkrat izrazil željo, da se sklene razsodiščna pogodba med obema državama. To misel pozdravlja tembolj, ker je izražena v oficioznem jugoslovanskem listu. Nikdo ne more videti v tem kakega poseganja v razmerje s sosednjimi državami in to tem manj, ker je Nemčija sama pred nedavnim sklenila podobno pogodbo z Italijo.

Burov o balkanskih vprašanjih.

Bukarešt, 29. aprila. O velikonočnih praznikih je skupina romunskih časnikarjev obiskala Sofijo, kjer jo je sprejel zunanji minister Burov. Glede italijansko-jugoslovanskega spora je izjavil Burov, da bolgarski narod ni špekuliral z neprilikami svojega soseda, ker dobro ve, da bi pomenjal požar pri sosedu nevarnost za njegovo lastno hišo. Kar se tiče balkanskega Locarna, se more ta misel pač uresničiti, toda kasneje. Z Rusijo nima Bolgarija nobenih zvez, ker je to sedanji režim s svojo rovarsko akcijo v Bolgariji onemogočil.

Italijanska delavnost v Albaniji.

Včeraj smo priobčili kratko poročilo o občnem zboru Albanske banke in Družbe za gospodarski razvoj Albanije v Rimu. Agenzia di Roma objavlja sedaj podrobnejše podatke o delu družbe. Družba je razpolagala s 50 milijoni zlatih frankov, dovoljenih albanski vladi kot posojilo. S tem denarjem je zgradila doslej:

Železen most pri Šjaku; most v Dragot-Lekli; pripravljalna dela za most na Mati; betonski most Drač—Tirana; betonski most Verra—Filoti; cesto na Puko; cesto Elbasan—Korica; cesto Bert—Fieri—Baleš; cesto Lušnja—Ragocine.

V delu je pomol odnosno most v draški luki, ki je dolg 140 m in tvori začetek velikopoteznih modernih pristaniških zgradb, za katere je izdelal načrte prof. L. Luiggi. Grade se veličastna javna poslopja v Tirani in Draču, popravljajo in grade se nove ceste, proučujejo načrti za uravnavo rek in osušenje skadrskega in drugih močvirij. Graditi se je začela železniška proga Drač—Tirana, prva železnica Albanije. Vsa ta in druga dela izvršuje Italija v Albaniji iz gole bratske skrbi za dobrobit Albanije — trdijo italijanska poročila. Sardinija, Kalabrija, Sicilija, ki vsaj mestoma niso nič manj zapuščene nego Albanija, morajo pač z zavistjo gledati na albansko provinco, ki vživa tako posebno ljubezen in skrb fašistovske vlade.

Jugoslavija in Ogrska.

Belgrad, 29. aprila. Poučeni krogi potrjujejo, da se je jugoslovanska vlada obrnila v Budimpešto za pojasnila glede italijansko-ogrske pogodbe. Obenem je vprašala, če je Ogrska še pripravljena, da na podlagi že sklenjenih dogovorov sklene z Jugoslavijo prijateljsko in arbitražno pogodbo.

Konfereca Male antante.

Bukarešt, 29. aprila. Konferenca Male antante se snide dne 15. maja v enem izmed čeških kopališč. »Aurora« piše, da se Mussoliniju ni posrečilo omajati Male antante. Rumunija ostane zvesta tej zvezi in Franciji, kar se bo pokazalo o priliki prihodnje konference.

v Praga, 29. aprila. (Izv.) Konferenca Male antante se bo vršila od 12. do 14. maja na Češkem. Istočasno se bo vršila tudi konferenca časnikarske Male antante.

Zasedanje ljubljanske oblastne skupščine

Nadaljevanje poročila o četrtkovi seji.

Soglasno se je sprejel predlog poslanca Sirole-Brnca, da se pošlje narodni skupščini resolucija glede carine prostega uvoza življenjskih potrebščin iz Reke v okraj Kastav. — K predlogu o

IZPOPOLNITVI ZAVAROVANJA

je govoril poslanec **Gostinčar**. Po sedanjem zakonu o zavarovanju delavcev bi morali imeti zavarovanje za starost in onemoglost urejeno že pred tremi leti (1925), pa ga žal še danes nimamo. Samo rudarsko zavarovanje je na papirju, toda tako nepopolno in pomanjkljivo, da vzbuja splošno nezadovoljnost. Ta položaj terja reformo zavarovanja v celoti. V Avstriji je bil že l. 1914. izdelan tozadeven načrt, ki pa žal ni prišel v veljavo. Načrt je po naročilu parlamenta izdelal naš dr. K r e k. Ta načrt je vseboval zavarovanje, ne le za delavstvo, ampak tudi za tisto navidez samostojno prebivalstvo, ki zapade takoj v največjo bedo, kakor hitro ne more zaslužiti dnevnega kruha, ki torej, kakor delavec živi iz rok v usta. Tako zavarovanje potrebujemo tudi pri nas in SLS bo vsako stremljenje, da se tako zavarovanje čimprej uveljavi, z vso svojo močjo podpirala. Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki naroča oblastnemu odboru, da **napravi statistiko kmetijskega in industrijskega delavstva ter skliče v svrho razprave o starostnem zavarovanju anketo mariborske in ljubljanske oblasti.**

K predlogu **o splošnem zboljšanju zdravstvenih razmer** je dr. **Brecelj** ugotovil, da je zdravljenje ubogih že urejeno tako, da je vsak okrožni zdravnik dolžan vse uboge zdraviti brezplačno, zdravila zanje pa mora plačati dotično zdravstveno okrožje. Tozadeven predlog posl. **Ureka** se odstopi okrajnemu glavarju v Brežicah.

Predlog posl. **Tratnika** in tov. glede **preskrbe živil po deželi**, kakor tudi predlog poslanca **Lovrača glede preskrbe s semenskim krompirjem** se odstopi velikemu županu.

Skupščina je nadalje odstopila oblastnemu odboru predlog poslanca **Križnika** glede **podpore zavodu za varstvo otrok v Trbovljah**, da se nakaže po možnosti primeren znesek iz sedanjega proračuna v ta namen. Istotako se odstopi oblastnemu odboru predlog **posl. Križnika** glede podpore **za zgradbo stanovanjskih hiš za rudarske vpokojence v Trbovljah.** K temu predlogu je govoril posl. **Arnež**, ki je opozarjal, da tudi industrijsko delavstvo na Gorenjskem, zlasti na Jesenicah in Javorniku veliko trpi vsled silnega pomanjkanja stanovanj. Oblastni odbor in ta skupščina naj pospešujeta stanovanjsko akcijo v industrijskih krajih, zlasti za rešitev tega vprašanja na Jesenicah in Javorniku. Vse predloge je oblastna skupščina sprejela soglasno.

Nato je prišlo na vrsto poročilo **finančnega** odseka. Poslanec **Jarc** je kot poročevalec odseka poročal o komisijah za **terjatve proti bivšemu erarju.** Skupščina je njegovo poročilo sprejela in soglasno sklenila: tozadeven predlog se odstopi oblastnemu odboru, da se o stanju stvari informira, zbere potrebne podatke in nato poda poročilo. — O predlogu glede **dolžnih prispevkov s strani države** je poročal posl. dr. **Adlešič.** Skupščina je sklenila: predlog se odstopi oblastnemu odboru z naročilom, da energično posreduje v Belgradu, da **povrne država dolžnih 16 milijonov dinarjev ter da zlasti svoj dvetretjinski prispevek za ceste točno izlačuje.** — Predlog poslanca **Zupančiča** radi spremembe postavke **100. taksnega zakona** se sprejme po poročilu posl. Zupančiča glede finančnega efekta. — Kot zadnji predlog tega odseka je prišel v razpravo predlog poslanca **Tavčarja** in tovarišev glede najetja posojila 30 milijonov dinarjev

ZA ZGRADBO STANOVANJSKIH HIŠ.

Pri tej priliki je poročevalec prof. **Jarc** dal izvrsten ekspoze o tozadevnih nalogah oblasti. Stanovanjsko vprašanje je eno najaktualnejših socialnih vprašanj in je kot tako vir največje demagogije. Ono posega najgloblje v socialno življenje posameznega stanu in je merilo kulture posameznih slojev. Če bi pregledali zanimivo poročilo Delavske zbornice, bi ugotovili, da naš človek porabi za živila, pijače in obleko 70 odstotkov svojih izdatkov, za stanovanje pa le 10 odstotkov. In vendar ne opazimo nikake akcije radi cene hrane, obleke in zlasti pijač, ki so za 100 odstotkov dražje kot stanovanje. Kje je vzrok, da se na eni strani o stanovanjih toliko govori, bodisi resno ali neresno, stvarno ali nestvarno? Osupne nas dejstvo, da je stanovanjsko vprašanje stalno predmet javnih razprav, dočim bi na podlagi statistike z isto in večjo upravičenostjo pričakovali, da bodo drugi predmeti, ki so nam potrebni za vzdrževanje življenja, vsaj v isti meri zanimali javnost. Kje je vzrok tej razliki? Stanovanjsko vprašanje sega najgloblje v družinsko življenje. Neizmeren je njegov pomen v higieničnem, kulturnem in moralnem oziru. Povej mi kako stanuješ, pa ti povem kdo si. Ravno radi važnosti in težavnosti tega problema pa je tembolj potrebno, da ga trezno razmotrivamo.

Predvsem te-le ugotovitve: Stanovanjsko vprašanje obstoji v mestih in industrijskih krajih, torej tam, kjer stanuje največ ljudi v najetih stanovanjih, do 75 odstotkov, dočim na kmetih, kjer je le 10 do 20 odstotkov najemnikov, stanovanjskega vprašanja v splošnem ni.

Stanovanjsko vprašanje v sedanji obliki je posledica svetovne vojne. Radi vojne je stavbena delavnost zaostala. Po vojni se ni dvignila radi nerentabilnosti zgradb in radi zaščite najemnikov. Stavbna renta je bila in je še danes napram trgovski in industrijski naravnost minimalna. Razmer, ki jih je ustvaril svetovni dogodek, kakršen je zadnja vojna, pa preko noči ni mogoče spremeniti. Možno je le postopno zboljšanje. Če danes v Ljubljani manjka 1200 stanovanj, jih ne moremo pričarati v enem dnevu, čeprav bi vsi mi od prvega do zadnjega to še tako silno želeli.

Velika ovira stavbenemu gibanju in napredku je tudi naš zastareli in okoreli stavbni red. Odločitev je pretežka, enostranska rešitev nemogoča. Stanovanjski problem je dalje prometni problem. Čisto drugače bi se reševala stanovanjska akcija n. pr. v Ljubljani, če bi imeli električno železnico v vso okolico, ali če bi razpolagali z avtomobilnimi zvezami, kakor pa danes, ko vsega tega nimamo. Dalje je stanovanjski problem zemljiški problem in problem rentabilnosti. Znižajte obrestno mero na 3—4 odstotke, poskrbite za stavbni kredit, pa bodo hiše rastle kot gobe po dežju.

Stanovanjski problem je odvisen od cen stavbnega materiala. Monopoli in karteli so tu silno nevarni. Iz teh grobih potez vidimo vso obsežnost tega problema in moremo razbrati odgovor na vprašanje, v kateri smeri naj se tu udejstvuje samouprava.

Najprej so to naloge **občine.** Njej pripada zidanje stanovanjskih hiš, zgradba cest, železnic, napeljava kanalizacije, elektrike, plina in vode. Ona bi morala graditi hiše za samce, skrbeti za delavske kuhinje, za vajeniške domove itd.

Naloga oblastne samouprave obstoji predvsem v **indirektni podpori gradbenega in stanovanjskega gibanja.** Na to mora obračati svojo pozornost oblastna samouprava zlasti v svoji **davčni politiki.** Oblast bi nadalje lahko veliko pomagala pri iskanju **cenenih kreditov** za zgradbe in dajala jamstva v ta namen. Mogoče bi bilo dobro ustanoviti **stanovanjski fond.**

Za vse to pa je predvsem potreben smotren načrt. Na slepo ne gre. Lahko bi zabili milijone brezplodno. Seveda je stvar nujna. Zato predlagam, **da naj oblastni odbor v ta namen čimpreje skliče stanovanjsko anketo, nakar naj stavi konkretne predloge.** V dveh mesecih se zopet zberemo in tedaj upam, da bomo lahko razpravljali o konkretnem načrtu.

Poročilo je skupščina odobrila in poročevalčev predlog soglasno sprejela.

POROČILO OBRTNEGA IN TRGOVSKEGA ODSEKA.

Končno sledi še poročilo obrtnega in trgovskega odseka o predlogih, ki so bili odseku odkazani in ki je odsek o njih obravnaval v svoji seji dne 23. t. m. Po utemeljevanju odsekovnega poročevalca g. **Lebingerja** je sprejela skupščina soglasno naslednje predloge omenjenega odseka:

1. Predlog glede pospeševanja obrti in domače industrije in predlog glede podpore strokovnim nadaljevalnim šolam, naj se upošteva, v kolikor je to z ozirom na postavke v proračunu možno.

3. Predlog glede zgradbe poslopja za trg. akademijo v Ljubljani naj se odkloni. Odsek je v principu proti podpori, ker se v danem slučaju z malim zneskom ne doseže cilj. Odsek pa sklene soglasno, da se pozove društvo za trgovsko akademijo, naj skliče vse merodajne faktorje: oblastni odbor, mestni magistrat, trgovsko zbornico, zvezo trgovskih gremijev in gremij trgovcev v Ljubljani na skupen razgovor, kako dobiti potrebne vire za zgradbo omenjenega poslopja. Oblastnemu odboru se naroča, da se teh razgovorov udeleži in stori vse za to primerne ukrepe.

4. Z ozirom na predlog glede letne podpore velesejmu — obrtno kmetijskim razstavam naj se velesejmska uprava pozove, da predloži načrt letošnjih razstav, nakar bo odsek iz danih proračunskih sredstev predlagal za posamezne razstave podpore najvišje mogoče izmere.

Po soglasnem sprejetju omenjenih štirih odsekovih predlogov je bil dnevni red izčrpan in je oblastni predsednik dr. Natlačen naznanil, da se vrši prihodnja seja 29. t. m. ob devetih dopoldne z naslednjim dnevnim redom: poročilo predsedstva, volitev šefa finančne oblastne uprave v smislu čl. 78 zakona o oblastnih in okrajnih samoupravah, volitev dveh članov in petih namestnikov oblastne kontrole, poročilo odseka za kmetijstvo ter poročilo odseka za prošnje in pritožbe. Nato je bila seja po 21. uri zaključena.

Včerajšnja seja.

Včeraj je oblastna skupščina ljubljanska zborovala samo dopoldne. Predsednik dr. M. Natlačen je otvoril sejo ob četrt na deset in najprej poročal o novih predlogih.

Druga točka dnevnega reda je bila

VOLITEV ŠEFA FINANČNE OBLASTNE UPRAVE.

Poslanec **Mazovec** je predlagal pooblastilo oblastnemu odboru, da na podlagi službene pragmatike nastavi šefa oblastne finančne uprave. Predlog je bil soglasno sprejet.

Sledila je

VOLITEV DVEH ČLANOV OBLASTNE KONTROLE.

Predsednik je odredil poimensko glasovanje z listki tako, da vsak poslanec napiše po štiri imena, izmed katerih sta prvi dve imeni za dva člana, drugi dve pa za dva namestnika oblastne kontrole.

Oddanih je bilo 47 glasov. Za listo SLS je glasovalo 36 poslancev, 1 glasovnica je bila prazna, 10 glasov pa je dobil g. Mohorič kot kandidat SDS in SKS. Izvoljeni so bili poslanci SLS: Evgen **Jarc** in Ivan **Mazovec** za člana, za namestnika pa poslanca **Gostinčar** in **Brenčič.**

Po izvolitvi je zavzel mesto poročevalca načelnik odseka za kmetijstvo poslanec **Jakob Jan** in podal

POROČILO ODSEKA ZA KMETIJSTVO.

V jedrnatih uvodnih besedah je poročevalec slikal razvoj propadanja našega kmetijstva. Navajal je podatke in številke cen predmetov kmetijske produkcije pred par leti in danes in slikal vzroke, ki so prignali kmeta v dolgove. Prav posebno značilno in izrazito v duhu programa ljudske stranke je poročevalec, sam eden najtrdnejših kmetskih posestnikov, v svojem poročilu neprestano in pri vsaki priložnosti navajal poleg kmetskih podobne razmere in težave, ki tarejo delavca. Vedno znova je podčrtaval, da je rešitev ljudstva zavisna od vzajemnega dela in podpore kmeta in delavca. Zbornica je govor poslanca Jana sprejela z velikim odobravanjem.

Nato se je vršila razprava o posameznih predlogih, ki so bili skoro vsi soglasno sprejeti. Predloge smo svoječasno že priobčili. Važni so sledeči sklepi:

Na predlog poslanca **Tratnika** in tovarišev glede pokončavanja divjih svinj po gozdovih Planina in Jurklošter. Sklene se, da se odstopi predlog oblastnemu odboru, da potrebno ukrene, da se število te živali omeji ter povzročena škoda povrne.

Predlog poslanca **Peveca** in tovarišev glede živinske zavarovalnice se odstopi oblastnemu odboru, da prouči vprašanje živinske zavarovalnice.

Predlog poslancev SDS glede podpore Kmetijski družbi je skupščina odklonila, ker je danes oblastna skupščina nedvomno v večjih finančnih težavah kot pa Kmetijska družba in ker bi se tozadevna podpora morala podeliti sporazumno z mariborsko oblastjo.

K razpravi

O HMELJARSTVU

se je oglasil poslanec **Lovrač** in podal tale zanimiva pojasnila:

V zadnjih letih vlada pri nas za hmeljarstvo precejšnje zanimanje. Znano je namreč, da so prišli v Savinjski dolini ljudje baš po hmeljarstvu do precejšnih dohodkov. Baš sedanja kmetijska kriza je povzročila, da so se ljudje toliko bolj zanimali za tiste panoge kmetijstva, ki več donašajo. V zadnjem času je cena hmelju zelo zrastla. Hmeljarjem je peronospora napravila precej škode, toda pridelek, ki so ga obvarovali pred peronosporo, je bil radi tega toliko višji v ceni. Plačevalo se je po 100 Din za kilogram. V takih razmerah se je hmeljarstvo sijajno rentiralo. Na enem hektaru raste približno 4500 rastlin in se pridela v ugodnih letih 10 metrskih stotov hmelja; če računamo kg po 100 Din, vrže to 100.000 Din kosmatih dohodkov. Proizvajalni stroški so sicer visoki, vendar je jasno, da je čisti donos pri tako visoki ceni višji, nego pri katerikoli drugi panogi kmetijstva. Gotovo je sicer, da se te visoke cene ne bodo držale. Prišlo bo do nadprodukcije in cene bodo padle. Toda, če se tudi cene hmelju znižajo, bodo majhni posestniki, ki delajo s svojimi močmi, še vedno prišli na svoj račun.

Poleg tega pa govori za gojitev hmeljarstva v naših krajih tudi naše podnebje. Hmelj potrebuje mnogo vlage. Padavin je v naših krajih več nego dovolj. Radi tega uspeva pri nas hmelj, če je zemlja le dovolj globoka.

Še en razlog govori za to, da bi se pri nas gojilo hmeljarstvo. Naši kmetje so po ogromni večini majhni posestniki. Živeža ne pridelujejo niti za lastno potrebo. Hmelj pa tudi na razmeroma majhnem prostoru gojen dosti vrže. Radi tega se baš majhni posestniki radi odločajo za gojitev hmeljarstva.

Seveda pa ni vse zlato, kar se sveti. Tudi hmeljarstvo ima svoje senčne strani. Najtežje pri hmeljarstvu je negotovost cen. V drugi vrsti pa pridejo v poštev veliki začetni investicijski stroški. Za hmeljarstvo je treba drage sušilne naprave, treba je hmeljarskih drogov itd., vse to pa precej stane. Vendar pa je treba, da ljudje ob razmerah, v kakršnih živimo danes, ko trpimo pod gospodarsko krizo, tudi nekaj riskirajo. Za začetnike je potreba, da dobijo primeren pouk. Radi tega svetoval, naj bi oblastni odbor preskrbel teresentom pouk v hmeljarstvu. Znano mi da je kmetijsko ministrstvo že nastavilo zadevnega strokovnjaka, ki je bil poslan Češko, da se specializira za hmeljarstvo. P poročam, da naj dobi oblastni odbor tega st kovnjaka na razpolago, da bo šel na rok teresentom, ki se zanimajo za to panogo.

Glede

OKRAJNIH EKONOMOV

je skupščina ugodila predlogu poslanca T **mazina** in oblastnemu odboru naročila, posreduje, da se okrajnim ekonomom om goči uspešno delovanje v prospeh kmetijst in se jim točno določi delokrog. Poročeval poslanec **Jan** je pri tem opozoril poslance dežele, **naj kot župani in občinski svetovav poskrbe, da bodo občine in okrajne blagaj poskrbele za potrebne kredite za okraj ekonome.** Ne smemo dopustiti, da bi okraj ekonomi na okrajnem glavarstvu spali spa pravičnega, kakor se to sedaj dogaja. Poslan **Eppich** je v razpravi izrazil željo, naj se či prej zopet nastavi okrajni ekonom v Kočev Dobil je pojasnilo, da pride v Kočevje ek nom Golmajer, ko bo razrešen dolžnosti Mali loki.

ŽIVINOREJSKI TEČAJI.

Skupščina je na predlog poslanca **Tom zina** sklenila, naj oblastni odbor čimprej p čne z živinozdravniškimi tečaji po deželi. Predlog je v razpravi priporočal posebno p slanec **Kastelic.**

KOMASACIJA ZEMLJIŠČ.

Na predlog poslanca **Tomazina** in tov rišev je oblastna skupščina naročila oblastn mu odboru, naj čimprej začne z agrarni operacijami in komasacijo zemljišč.

OKRAJNE DREVESNICE.

Na predlog poslanca **Tratnika** in tovariš je oblastna skupščina sklenila, da se predl odstopi oblastnemu odboru z naročilom, n se ustanove okrajne drevesnice za smotre gojitev sadnega drevja v vsej oblasti.

KLASIFIKACIJA ZEMLJIŠČ.

V zvezi s predlogom poslanca **Tratnil** glede klasifikacije zemljišč v brežiškem okr ju, je skupščina razpravljala o tem predme in ugotovila veliko potrebo po novi klasifik ciji, ker je sedanja že zelo zastarela. Zato naroča oblastnemu odboru, naj tozadevno p sreduje pri državni oblasti.

GOSPODINJSKA ŠOLA.

Predlogu poslanca **Peveca** in tovarišev, se ustanovi gospodinjska šola v Mali loki, skupščina soglasno pritrdila.

KMETIJSKA ŠOLA NA GRMU.

Poslanec dr. **Česnik** je predlagal, naj ukrene vse potrebno za nujno popravo posl pij kmetijske šole na Grmu. Predlog je sku ščina soglasno sprejela in dala tozadevno n ročilo oblastnemu odboru.

Skupščina je nato razpravljala še o po porah nekaterim mlekarskim zadrugam, ug tovila, da so podpore potrebne, zlasti za z druge v Trebeljevem, Dobovi, Dovjem in Bohinju, ter odstopila tozadevne predloge o lastnemu odboru, da jih v okviru finanč možnosti upošteva.

ZA NAPRAVO GNOJNIH JAM IN GREZNI

O tem predmetu je govoril poslanec **Tra nik** zlasti z ozirom na brežiški okraj n drugim sledeče: Vsi veste, da izdamo vsal leto velike vsote za umetna gnojila, čepr smo danes slišali od g. referenta, da se v n šem gospodarstvu umetna gnojila še mno premalo uporabljajo, kar je popolnoma r Toda kljub temu, da rabimo umetna gnojila mnogo manjši meri nego bi bilo treba, gre vsako leto za umetna gnojila v inozemst velike vsote. Pri tem pa nič ne pomislim da gre velika domača gnojilna vrednost naše potoke ali sploh nekam, kjer nič hasne, in sicer radi tega, ker nimamo gn jišč primerno urejenih. Opozarjam samo to, da odgovarja en hl gnojnice približno 12 umetnih gnojil. Pri okrajnem glavarstvu Brežicah so gospodje konstatirali, da je šlo brežiškem okraju v teku sedmih let 11 mi jonov dinarjev v nič samo radi tega, ker ni ujela gnojnica. Ker so mi baš danes p slali prošnjo, da naj storim vse korake, da tudi tukajšnja oblast podprla akcijo brežišk ga okrajnega glavarstva, sem naslovil na predsednika naše skupščine prošnjo, naj se postavila v letošnji proračun vsota 30.0 dinarjev za izboljšanje hlevov in gnojišč brežiškem okraju, oziroma naj bi se vzela vsota iz letošnjega proračuna. Stvar je ta. našem okraju potrebujemo najmanj tisoč gn nih jam, oziroma greznic.

Za to bi bilo treba cementa vsaj za 6 tisoč dinarjev. Gospodje, v našem brežiške okraju smo jako skromni. V tej svoji skro nosti bi oblastni odbor, oziroma oblastno sku ščino prosil, da bi nam za letos dovolila sa 30.000 Din v te namene in sicer za najrevn še posestnike, ki si na poziv glavarstva t gnojničnih jam ne bodo mogli napraviti, bi se torej s to podporo vsaj najsiromašnejši posestnikom omogočila naprava gnojnič jam.

Teh 30.000 Din naj bi dobili že iz let njega proračuna. Potem bi se pa ta stvar

avljala še skozi prihodnja tri leta, tako da brežiški okraj dobil v ta namen 120.000 inarjev, katera vsota je pa še vsečeno majhna, če pomislite, da bo samo cement za vse potrebne jame stal 600.000 Din.

Prosim visoko zbornico, da blagovoli uvideti to potrebo v brežiškem okraju. Upam in želim, da bodo dobili v tej stvari podporo od funkcionarjev, ki imajo zadevo v rokah. Prosim in pričakujem, da se te moje želje, oziroma želje prebivalcev brežiškega okraja upoštevajo in izpolnijo.

Zboljšanje gnojišč in naprava gnojnih jam ni samo velike važnosti v gospodarskem, temveč še prav posebno tudi v zdravstvenem oziru, kar mi ni treba še posebej utemeljevati.

POROČILO ODSEKA ZA PROŠNJE IN PRITOŽBE.

Poročevalec poslanec **Tomazin** je poročal o prošnjah, ki so se povečini odkazale obćinskemu odboru, da jih uvažuje, oziroma da posreduje pri državni oblasti za njihovo ugodno rešitev.

SLS ZA OBČINSKE VOLITVE V LJUBLJANI — PROTI DEMAGOGIJI SDS.

Zanimiv incident se je dogodil pri razpravi o predlogu glede razpisa občinskih volitev v Ljubljani. Večina SLS je sprejela sledeči predlog: **Predlog o razpisu občinskih volitev v Ljubljani se odstopa oblastnemu odboru, da pri ministrstvu za notranje zadeve potrebno ukrene.** To priložnost so porabili poslanci SDS za najbrezvestnejšo demagogijo, ki jo je doslej zbornica doživela. Zahtevali so, da bi skupščina manifestirala za njihove predloge, ki se v bistvu sicer strinjajo s predlogom SLS, le toliko se razlikujejo, da gredo za tem, da se oblastni odbor izloči in naj skupščina sama sklene resolucijo, s katero naj bi zahtevala razpis volitev v Ljubljani. Na tozadevno utemeljevanje poslancev SDS so poslanci večine SLS z ironičnimi medklici spraševali, odkod je SDS naenkrat dobila toliko veselje za razpis volitev v Ljubljani? Kako naj ljubljanski veliki župan te volitve iz svoje iniciative razpiše, če pa so ministri SDS vso tozadevno kompetenco prenesli na ministra za notranje zadeve? Večina SLS je glasovala proti predlogu SDS, ne morda radi njegove vsebine, **ampak raditega, ker ga je sestavila baš ona SDS, ki ima glede Ljubljane na vesti toliko še svežih in očitih grehov, kolikor jih je kaka politična stranka proti prestolici Slovenije v zadnjih letih sploh zagrešiti mogla.** Da se SDS danes v zadevi Ljubljane sploh upa govoriti, zato je potrebna ogromna porcija nesramnosti in predrznosti. SDS je trikrat razpustila mestni občinski svet ljubljanski, trikrat postavila komisarje, oziroma gerente in enkrat povzročila preklic in odgoditev že razpisanih občinskih volitev. SDS je povzročila, da je Ljubljana že šest let brez rednega predstavništva in brez svojega župana. Ponižala je našo prestolico do položaja arnavtske občine, v kateri mora vladati komisar-žandar, »da se vzdržuje red in tišče k temu protidržavni elementi«. Tako je utemeljevala SDS svoje postopanje. **Proti imenu in časti prestolice Slovenije ter proti ponosu Ljubljančanov bi se pregrešila SLS, če bi v stvari občinskih volitev v Ljubljani hotela nastopati skupno s tisto stranko, ki je avtonomijo ljubljanskega mesta šest let z brezvestnim cinizmom teptala. Zato je SDS na svoj predlog dobila v odgovor protest SLS.**

PODPORE.

Poslanec **Umnik** je utemeljeval predlog za podporo Frančiški Umbi, posestnici v Poločah, občina Preddvor. Imenovana je vsled povodnji prišla v ogromno stisko, tako da ji je ogroženo vse gospodarstvo.

Poslanec **Jan** priporoča prošnjo Simona Janša iz Koritnega, kateremu je pogorela hiša in gospodarsko poslopje.

Poslanec **Nemanič** se zavzema za podporo Jožefu Matjašiču iz Rakovca, kateremu je poginilo več komadov goveje živine.

Vsi ti predlogi so se odstopili oblastnemu odboru, da jih bo uvaževal, če bo imel v ta namen kaj sredstev na razpolago.

Končno je skupščina sprejela še predlog poslancev **Arneža in Lavtižarja** glede podpore po poplavi oškodovanim v občini Koroška Bela v tem zmislu, da naj se posreduje pri uradu za zgradbo hudournikov, da se ta hudournik čimprej regulira.

Ob eni popoldne je predsednik sejo zaključil ter javil, da popoldne zborujejo odseki za javna dela, za kmetijstvo in za prošnje ter pritožbe. Prihodnja seja se bo vršila danes ob 9 dopoldne. Na dnevnem redu je poročilo predsednika ter poročili odsekov za javna dela ter za zdravstvene, humanitarne in socialne zadeve.

Grozovlada fašizma v Istri.

Medtem ko daje rimska vlada po svojih listih objavljati bajke o »preganjanju« malobrojnih Italijanov v Dalmaciji in na Krku (preganjanje obstoja v tem, da imajo ti po večini priseljeni neavtohtoni elementi svoje lastne šole, na katerih poučujejo od italijanske vlade plačani in od njenih organov nadzorovani učitelji!), se v Istri, koje prebivalstvo je po veliki večini slovansko, dogajajo stvari, ki se ne bi zdele v XX. stoletju nikomur mogoče. V celi Evropi in najbržeje tudi drugod po svetu ni narodne manjšine, s katero bi se tako divjaško ravnalo kakor ravna Italija pod diktaturo g. Mussolinija s Slovani. V Istri pa se je ustoličil režim, kateremu se da primerjati samo svoječasno delovanje »Čeke« v boljševiški Rusiji.

Fašizem v Istri ima dvojno lice, eno legalno in uradno, drugo skrito in zahrbtno. Legalni fašizem predstavlja puljski prefekt Cavalieri, drugega pa fašistovska organizacija kot taka. Ta izvršuje po raznih temnih elementih, ki spadajo po velikem delu v kader navadnih zločincev, grozovlado in teroristične akte, predstavniki zakona pa si potem v javnosti perejo roke, češ, to ni naše delo. Je pa oblast s fašisti dogovorjena, in ko so n. pr. lanskega leta izvršili »neznani« lopovi napad na nekega duhovnika, ki so ga izvabili pod pretvezo, da je treba obhajati bolnika, ter ga vsega ranili, so pa karabinijeri dobili od svojega poveljstva nalog, da znanih zločincev ne smejo ovaditi. Istočasno je prišla od glavnega tajnika fašistovske stranke v Rimu v Trst naredba, da se proti fašistom ne sme postopati.

Sploh se obrača glavni srd fašistov na slovansko duhovščino, ki so jo [illegible] vso vpisali v register »politično osumljenih«, da jo v slučaju pošljejo na liparske otoke v več ali manj gotovo smrt, dasi nima na sebi drugega greha, kakor da uči narod v domačem jeziku moliti Boga in poslušati posvetno oblast ter se pokorjevati državi in čedno živeti. Zato visi nad njo noč in dan Damoklejev meč fašistovske Čeke. Da so italijanski vladi celo na poti knjige Mohorjeve družbe, ki uči ljudstvo samo dobrega, spoštovati vladarja, izpolnjevati zakone in biti državi z lepim življenjem in pridnim delom v korist, bi nihče ne verjel, pa je tako. Saj je mržnja do Slovanov in slovanskega jezika glavno, kar vodi fašistovsko vlado v njeni politiki do nesrečne Istre, koder naši ljudje, ki imajo količkaj vidno mesto in službo, niso več varni svojega življenja.

Najnovejši slučaj imamo zopet poročati iz Krkavcev. Komaj se je v ta kraj vrnil po zadnjih dogodkih zaželjeni mir, že so se fašisti vrgli zopet na »delo«. Župnik Silvani, ki so mu fašisti stregli po življenju, stori vse, samo da bi ohranil mir v svoji fari. Nedeljsko pridigo ponovi tudi v italijanskem jeziku, čeravno stanujejo v vasi samo tri italijanske družine; vsi drugi fašisti so renegati, ki italijanskega niti ne znajo. Č. g. Silvani poučuje v šoli krščanski nauk v italijanščini, kakor zahtevajo šolska oblastva, v cerkvi pa razlaga otrokom Kristusovo besedo v slovenskem jeziku. V cerkvi je tudi otrokom razdelil slovenski katekizem. Zadosti je bilo. Kolovodjo fašistov, slovenskega renegata učitelja Delucco (Deluk!) in drugega italijanskega učitelja v duhovski obleki je to zbodlo. Šli so in ovadili Silvanija karabinerjem. Ti so seveda »zločinca« naznanili dalje na prefekturo. Na posredovanje višjega cerkvenega oblastva je prefektura uvidela, da ne gre za »nevarne propagandne knjige. Upamo, da je č. g. Silvaniju vsaj za nekaj dni zagotovljen mir. V Krkavcu ne pride niti eden slovenski časopis! Vse reklamacije so zaman. Listi se iz Trsta redno odpošljejo in menda tudi v Buje srečno prispejo, a tu skrivnostno izginejo. Iz Buj v Krkavce nosi sedaj pošto brat znanega nasilneža Derina, ki je bil ubit; ta bi vedel gotovo marsikaj povedati o skrivnostnih manipulacijah na pošti. Sicer ni bilo niti prej nič boljše. Proti tem poštnim »skrivnostim« ni mogoče nastopiti. Fašisti bi se krvavo maščevali; na drugi strani pa tudi oblastva ne gredo nikdar do dna. Tudi v Pomjanščini je slovenski ali hrvatski list bela vrana. Ljudstvo si ne more pomagati, dasi ve za občinskega uradnika v Šmarjah, ki slovanske liste cenzurira in uničuje! Cenzura v Trstu ne zadostuje, istrski »revolucijonarji« imajo še lastno.

Pravijo, da ima g. Mussolini časih tudi kako blago misel do ubogega istrskega ljudstva. Ne vemo, če je to res, to pa vemo, da oblastniki v Istri Mussolinijevih naredb in želja ne izpolnjujejo, ako jim niso po volji. Vlada dovoli knjige in časopise, oziroma jih ne prepove, istrska fašistovska postranska vlada pa jih pleni in sežiga. Podobno je drugod, kajti v Istri ne vlada g. Mussolini, ampak lokalni tirani, oziroma vlada g. Mussolini le, v kolikor je to prav le-tem, sicer pa vladajo oni. Ker jim pa nihče ne stopi na prste, se opravičeno sodi, da je to tudi rimski vladi končno prav.

Mi bomo slejkoprej povečali temu vso pažnjo in poskrbeli, da te stvari ne ostanejo skrite. To bo vse kaj drugega kakor infamne laži rimskega časopisja o »preganjanju« Italijanov v Dalmaciji.

Boji na Kitajskem.

Čangkajšek na umiku

Šanghaj, 29. aprila. S fronte prihajajo poročila, da so severne čete prekoračile Zangtse in zasedle predmestja Nankinga. Čangkajšekove čete se v redu umikajo; za seboj so razdrle železniško progo Nanking—Šanghaj.

Čete, ki so ostale zveste kantonski vladi, so v provinci Honan znova doživele poraz in v neredu beže proti Hankovu.

Enotna mednarodna fronta na Kitajskem razbita.

Pariz, 29. aprila. United Press poroča iz zanesljivih pekinških virov, da se je enotna fronta pogodbenih velesil končnoveljavno izjalovila. Poleg Združenih držav je sedaj tudi Japonska nedvomno izjavila, da odklanja ultimativne odredbe proti Kitajski. Ako bo hotela Anglija kljub temu nastopiti proti južni vladi, bo morala to storiti sama, brez sodelovanja ostalih velesil.

v Washington, 29. aprila. (Izv.) Iz političnih krogov se doznava, da Združene države ne bodo podpirale kazenske ekspedicije proti Kitajski. Amerika tudi ne bo pristopila k mešani komisiji za preiskavo, da se doženejo krivci dogodkov v Nankingu. Ameriška vlada se nikakor ne strinja z Anglijo, ki hoče izvesti blokado na ozemlju Jangcekiang—Nanking, ako Kitajska ne da zadoščenja.

v London, 29. aprila. (Izv.) Poročevalec »Morningposta« poroča iz Nankinga, da je 2000 Rusov in 7000 šantunških vojakov v provinciji Foukau prodrlo obrambno črto in zasedlo del mesta.

v London, 29. aprila. (Izv.) Iz Šanghaja poročajo, da se v provinciji Honan pripravljajo resni napadi proti komunistom. Južno od Jangcekianga se pojavlja močno gibanje proti Rusom. Ruski generalni konzul v Honanu je zbežal v mednarodni hospital.

v Peking, 29. aprila. (Izv.) Posebno sodišče je obsodilo štiri komuniste, katere so aretirali ob priliki preiskave v sovjetskem poslaništvu, vsakega na 12 let ječe. Šest oseb je bilo obsojenih na 2 leti ječe. Med obsojenci ni nobenega Rusa.

RUSIJA NA SVETOVNI GOSPODARSKI KONFERENCI.

Ženeva, 29. aprila. Tajništvo Društva narodov je izdalo včeraj komunike glede ponovnega povabila Rusije na gospodarsko konferenco. Komunike pravi, da je dano Rusiji na voljo, da se udeleži konference. Ako se udeleži, bo njena delegacija prav tako sprejeta kakor delegacije vseh drugih držav.

v Berlin, 29. aprila. (Izv.) Listi javljajo iz Rige, da je ljudski komisariat sklenil, da je obvestilo glavnega tajništva Društva narodov, kakor so ga objavili evropski časopisi, nezadostno, da bi se sovjetska delegacija na podlagi tega mogla udeležiti svetovne gospodarske konference. Če do sobote ne prispe novo povabilo, potem se Rusija te konference ne bo udeležila.

v Moskva, 29. aprila. (Izv.) Sovjetska vlada je danes določila člane ruskega zastopstva za mednarodno gospodarsko konferenco. Predsednik delegacije bo Osinski, člani pa Sokolnikov, Čiučusk in Lepse. Tem je prideljeno še šest izvedencev. Tajnik delegacije bo Stein.

PRED ORJAŠKIMI DEMONSTRACIJAMI V BERLINU.

Berlin, 29. aprila. Mladinska bojna organizacija »Stahlhelm« priredi dne 8. maja v Berlinu svojo smotro. Napovedana je udeležba 70.000 članov. Njihov poveljnik major Seldte je te dni v Dresdenu v javnem govoru izjavil, da hoče Stahlhelm 8. maja Berlin v naskoku osvojiti.

Proti Stahlhelmu so napovedali svoj nastop komunisti, ki jih istotako pride v Berlin do 70.000. Lastniki javnih lokalov so že sklenjene pogodbe s Stahlhelmom odpovedali, ker se boje, da ne bi jim komunisti demolirali lokalov. Berlinska policija šteje 20.000 mož; položaj se smatra kot nevaren.

ZITA SE PRESELI NA OGRSKO.

Milan, 29. aprila. Včerajšnji »Ambrosiano« poroča z Dunaja, da se bivša avstrijska cesarica Zita s svojimi otroci preseli na Ogrsko, kjer že pripravljajo zanjo bivši cesarski dvorec na otoku Csepel pri Budimpešti. O tem da sta se v Rimu dogovorila Mussolini in Bethlen. Anglija in Francija da sta že izjavili, da nimata nič proti temu. Mala antanta pa se najodločneje upira.

DONAVSKA KONFERENCA.

Bukarešt, 29. aprila. Dne 15 maja se snide tukaj na svoje letno zborovanje Evropska donavska komisija. To pot bo predsedoval italijanski delegat. Ob tej priliki priplujeta v Konstanco odnosno v Bukarest dve manjši italijanski vojni ladji, ki se oficielno udeležita rumunske vojaške parade.

STRESEMANNOVE ČESTITKE BRIANDU.

Pariz, 29. aprila. Dr. Stresemann je poslal Briandu za njegov politični jubilej častit-

L'Union catholique d'Etudes internationales.

(Katoliška zveza za študij mednarodnih vprašanj.)

L. 1917. se je v prijaznem švicarskem mestu Fribourg ustanovila katoliška organizacija za proučevanje mednarodnih vprašanj. Pobudo zanjo je dal in bil tudi do svoje smrti predsednik švicarski zvezni poslanec baron G. de Montenach. Uvidel je važnost vprašanj mednarodnega prava, želel je da se ustvari v proučavanju teh vprašanj med katoličani, ki so ali hočejo postati strokovnjaki v teh vprašanjih ali pa hočejo sodelovati pri praktičnem reševanju, močna vez. Na ta način bi jim bila tudi omogočena vez z Društvom narodov v Ženevi, ki bi mu mogli dajati mnogo važnih pojasnil, obenem pa pri njem tudi zastopati načela in upravičene težnje katoličanov. Sedanji predsednik Zveze je profesor za francosko literaturo na bernski univerzi, Reynold.

Od prvih skromnih začetkov do danes se je organizacija lepo razvila. V 11 državah ima svoje skupine, v drugih pa dopisnike. Vsako leto ima svoj kongres, lansko leto je bil na Dunaju, letos pa bo najbrže v Varšavi. Odseki zveze pa imajo tudi vsako leto enkrat ali večkrat svoje seje.

Letos so odseki zborovali od 4. do 7. aprila v Fribourgu. Bili so navzoči delegati skoro vseh skupin, tudi Jugoslavija je bila zastopana. Čisto mirno, brez zunanje manifestacije so se zborovanja vršila, v najlepšem soglasju so potekala in tudi v raznih kočljivih vprašanjih je bilo vedno vodilno načelo krščanskega miru in spravljivosti.

Zveza je od lanskega leta napredovala v organizacijskem oziru. V Belgiji se je ustanovila nova skupina. Pokazala se je potreba, da se osnuje nov odsek: Commision des études juridiques et doctrinales. Ta odsek ima nalogo, da po svojih članih strokovnjakih teoretično, juridično in teološko razjasnjuje razna v mednarodnem oziru važna vprašanja, s katerimi se bavi DN, in tako pripravlja načelno jasen material tudi za druge odseke. Že pri prvi seji je bil podan temeljit referat o pravicah narodnih manjšin. Poleg tega se je priporočilo za študij vprašanje o obsegu kompetence Društva narodov. Lanski tozadevni predlog R. Cecila pri D. N. je namreč zbudil precej veliko debato.

Predsednik novoustanovljenega odseka je poljski vseučiliški profesor Rostworowski.

Odsek za intelektualno sodelovanje (commission de cooperation intellectuelle) je v zvezi z enako komisijo pri Društvu narodov in z institutom v Parizu ter se peča z istimi vprašanji in podpira pri teh tudi posebne zadeve katoliških duševnih delavcev ali ustanov, daje pa tudi iniciative za mednarodne stike intelektualcev in zavodov. Naštejem nekatera vžana in zanimiva vprašanja: pouk o mednarodnem pravu na višjih šolah, kino kot sredstvo v pouku, mednarodni stiki med univerzami, mednarodne ugodnosti za univerzitetne profesorje in dijake, vprašanje znanstvene lastnine, zveza katoliških časnikarjev. — Sedaj je predsednik tega odseka msgr. E. Beaupin.

K zborovanju odseka za humanitarne zadeve (Commission des Causes humanitaires) je Zveza povabila zastopnike mnogih katoliških mednarodnih organizacij, ki se pečajo s karitativnim delom ali z zaščito mladine, deklet, delavcev. Vodil je to zborovanje dr. K. Joerger, predsednik nemškega Caritasverband. Razpravljalo se je o modernem kinu in njegovem vplivu, o radiju, boju zoper pornografijo, zaščiti otroka in tozadevnem delu Mednarodnega urada dela v Ženevi, o boju proti trgovini z opijem in drugimi omamili, proti preostankom in novim oblikam suženjstva.

Odsek za narodne in katoliške manjšine je podal poročilo o katoliških manjšinah v Mezopotamiji, kjer more zaznamovati nekaj uspehov. Pravtako sta nemška in poljska skupina prišle do zadovoljivih praktičnih rezultatov za poljske manjšine v Nemčiji in nemške na Poljskem. Nekatera druga manjšinska vprašanja so se pa načela.

Pri nas Društvo narodov premalo poznamo. Ni sicer popolno, a vendar je zelo važna ustanova za ureditev mednarodnih in meddržavnih vprašanj. UCEI ima tudi ta namen, da med katoličani budi zanimanje za delo in za vprašanja, s katerimi se peča Društvo narodov. Na ta način vrši tudi važno nalogo za ohranitev in poglobitev miru.

—n.

Knjige in revije

DOM IN SVET

Izšla je 3. številka Doma in sveta, ki prinaša na uvodnem mestu Pregljevo meditacijo z naslovom »Nikodem«, bogat, utrinek, pri njem nas osvaja a teža misli in blesk besede. Leposlovni del obsega poleg tega nadaljevanje Malešičeve povesti »Tam za goro«, pisano z nezmanjšano svežostjo in živahnostjo, Janez Jalen pa priobčuje jezikovno kleno in čuvstveno poglobljeno sliko »V višavah«. Priznajmo, da si od njega želimo obširneje zasnovanega dela v prozi, kjer naj nam poda življenje našega človeka v okviru zemlje. Jalen bi to znal! Pesniški del se nam zdi revnejši, kajti le Seliškarjevo »Pričakovanje« pomeni pozitiven prinos, zrel plod, dočim pesmi Jožeta Pogačnika topot ne zadovolje. Leposlovni del zaključuje Anton Leskovec z drugim dejanjem svoje drame »Jurij Plevnar«. Premočno stiliziran dialog, ki je dajal delu v začetku književni značaj, postaja tu enostavnejši in lažji, zato je tudi neposrednejši in dramatičnejši.

Prosvetni del prinaša študijo Fr. Steleta o takoimenovanem štuku, panogi dekorativne umetnosti, obsegajočo kratek zgodovinski pregled z razlago te umetnostne stroke in pa pregled slovenskih spomenikov. Franjo Čibej nadaljuje »Problem slovenske izobrazbe« in razpravlja v tem oddelku o politično-socialnih problemih. Fr. Stele pričenja pregled slovenske umetnosti v lanskem letu v naslovom »Leto 1926 v razvoju slovenske umetnosti«.

Zapiski prinašajo ocene in poročila iz slovenskega slovstva in tujih literatur. France Vodnik priobčuje oris duhovnega obraza in oceno pesniškega dela Alojzija Gradnika ob njegovi zadnji zbirki »De profundis«; isti ocenjuje E. Gangla »Hram slave«. C. Spindler poroča o maturantskem almanahu »Rosna jutra«. Ocene nemških knjig priobčuje urednik Fr. Stele in sicer poroča o knjigi H. Wendla »Aus der Welt der Südslawen«, dalje o knjigi »Südsteiermark«

ko. Briand se je zahvalil z brzojavko, v kateri naglaša, da smatra zadnje dve leti, ko je v interesu obeh dežela in svetovnega miru v sporazumu s Stresemannom delal za skupne cilje, za najplodnejše svojega življenja.

PROTI KORUPCIJI NA POLJSKEM.

Varšava, 29. aprila. Državni predsednik izda naredbo o ustanovitvi posebne petčlanske komisije za pobijanje korupcije v uradih in državnih podjetjih. Kot člani se imenujejo 2 civilna sodnika, 1 vojaški sodnik in 1 drž. pravdnik, kot predsednik pa eden ravnateljev vrhovne kontrole.

1. MAJ NA MAŽARSKEM.

v Budimpešta, 29. aprila. (Izv.) Budimpeštanska policija je prejela povelje, da je v zmislu neke vladne naredbe 1. maja prepovedano vsako javno zborovanje in vsi obhodi. Delavstvo naj zboruje v prostorih svojih strokovnih organizacij. Policija je ukrenila, da se bo ta naredba izvršila.

DIPLOMATIČNA PRIZADEVANJA V ANGORI.

Carigrad, 29. aprila. (Izv.) Italijanski in angleški poslanik sta se skupno informirala pri angorski vladi, iz kakšnega namena se mude v Angori trije jugoslovanski generali.

BOLGARSKO VOJNO ODPLAČILO.

Sofija, 29. aprila. (Izv.) Listi poročajo, da bo vlada 1. maja izplačala Jugoslaviji na račun vojne odškodnine za rekvizicije dva milijona zlatih frankov. S tem bo ves bolgarski dolg naši državi poravnan.

KONEC VOJAŠKE KONTROLE V BOLGARIJI.

Sofija, 29. aprila. (Izv.) Zunanji minister Burov je izjavil časnikarjem, da vojaška kontrolna komisija dovrši svoje delo in zapusti Bolgarijo najkasneje do 15. maja t. l.

SPORT V ITALIJI.

v Rim, 29. aprila. (Izv.) Fašistovski dopisni urad javlja, da so katoliške sportne organizacije naznanile razpust, ker je organizacijo vseh sportnih prireditev v Italiji prevzela fašistovska stranka.

Poplave ob Mississipiju.

v Newyork, 29. aprila. (Izv.) Po poplavah povzročena škoda znaša na železnicah nad 7 milijonov dolarjev. Mesto New-Orlean leži 3 metre pod nivojem Mississippija. Upajo, da bo z odstranitvijo nasipov nevarnost poplave od mesta odstranjena.

v London, 29. aprila. (Izv.) Iz Washingtona poročajo listi, da so padli na čoln, v katerem je vladni zastopnik Hower ogledoval poplavo, trije streli in sicer na kraju, kjer bodo razstrelili nasip.

v New Orleans, 29. aprila. (Izv.) Danes so razstrelili pri Todyras nasip ob Misissippiju, da se tako prepreči še večja katastrofa, ki bi zadela nekatera mesta. Vsled tega je 5000 ljudi moralo zapustiti svoja posestva. Dogajali so se pretresljivi prizori. Radi razstrelitve nasipa je nanovo poplavljenih 450 akrov zemlje, vsled česar se je škoda povečala za 2 milijona dolarjev. Howerja je predsednik Coolidge imenoval za diktatorja z neomejenim pooblastilom v poplavljenem ozemlju. Fond 5 milijonov dolarjev, ki je bil namenjen v podporo ponesrečencem, ne bo zadostoval za najnujnejše.

v New Orleans, 29. aprila. (Izv.) Danes zjutraj je prispelo veliko oboroženega vojaštva v poplavljene kraje in v ozemlje, kjer se je izvršila izpraznitev pred poplavo. V bližini mesta Jazeo se je zopet podrl nasip in voda je zalila 150 akrov zemlje. Poplavljena so mesta Seydell in Montrose z bližnjim ozemljem.

Beležke

△ **Po ceni se skuša »Jutro« vedno izmotavati, kadar ga kdo razkrinka.** Tako na naša izvajanja o njegovi framasonski taktiki in odvisnosti SDS od lože kakor ponavadi ne ve nobenega stvarnega odgovora, pač pa nas skuša ugnati v kozji rog z nacionalno ošemljeno frazo, češ: »Slovenčeva« izvajanja o framasonstvu v SHS so presenetljivo podobna pisavi italijanskih fašističnih glasil o tej isti temi. Na svojo sramoto moramo priznati, da laških fašističnih žurnalov sploh ne beremo in zato naša pisava od njih ne more biti odvisna. Nam se sploh ni treba od fašistov ničesar učiti, kakor so se učili od njih Pribičevičevi oboževalci terorističnih metod in malikovanja »nacije« ter zatiranja manjšin. Resnica pa ostane resnica, naj jo pišemo mi ali pa fašisti ali pa boljševiki. Nas more le veseliti, če so o framasonstvu vsi enega mnenja.

△ **Kvalifikacija za ministrskega predsednika.** To je določil g. Svetozar Pričičević na nekem svojem shodu takole: »Po odstranitvi Pašiča z vlade je degradiran položaj ministrskega predsednika v naši državi. Ko so bili predsedniki vlade Pašić, Protić, Vesnić, Davidović, ni mogel nihče spodbijati kvalifikacijo teh osebnosti za mesto na čelu državne uprave. Ampak ko je prišel na čelo vlade Uzunović in sedaj Vukičević, potem je to najboljši znak dekadence našega političnega življenja in rušenja vrhovnih institucij v naši državi. Uzunović in v še večji meri Vukičević nista nikaki politični avtoriteti, ampak sta kot predsednika vlade navadna uradnika, samo brez potrebne uradniške sposobnosti in rutine v državni upravi. Vendar Uzunoviča se je še nekako dalo prenašati, ker je imel vsaj gotovo mesto in glas v stranki; ampak Vukičević nima prav nikogar za seboj (Kdo ga je neki potem postavil za šefa vlade?). On je med našimi politiki prvi od zadaj. To sigurno ni kvalifikacija za prvo mesto v državi.« — Potemtakem in s posebnim ozirom na to, kakšno mnenje je imel Pribičević svoj čas o Protiču in Davidoviču kot min. predsednikih in tudi v Pašiču, ko ga je (Pribičevića) pustil na cedilu, je seveda jasno, da ima kvalifikacijo za bodočega ministrskega predsednika v naši državi samo še tisti, ki je izrekel tako sodbo o kvalifikaciji dosedanjih ministrskih predsednikov.

Kaj se godi doma

Krščanski socialisti!

Prvi maj je naš praznik, praznik dela. Manifestirali bomo ta dan za naša načela, pregledali bomo moč svojih organizacij, precenili naše vrste po njih številu in njih notranji moči. Pogledali bomo nazaj na naše delo in polagali nove temelje za bodočnost. Organizacija je naša moč, naše orožje, je izobraževalna sila tudi za naše lastne vrste. Njej bo predvsem posvečen ta praznik.

V vseh večjih delavskih krajih se bomo zbrali. Krajevne organizacije JSZ bodo na 25 krajih po Slovenije priredile slovesne proslave prvega maja. V Ljubljani bo ob 9. uri sv. maša v cerkvi sv. Jožefa, kjer poje pevski zbor »Zvezda« z Most. Ob 10 bo zborovanje v veliki dvorani »Ljudskega doma«, govorita dr. Gosar in dr. Stanovnik. Popoldne je izlet na Vič, kjer bo prosta zabava pri g. Kušarju (Pod smreko).

Drugo predavanje dr. Kugyja.

Snoči ob 8. uri se je vršilo v veliki unionski dvorani drugo predavanje dr. Kugyja. Tudi tokrat je bila dvorana polnoštevilno zasedena. Med odličnim občinstvom smo opazili mnogo zastopnikov raznih oblasti in korporacij. Predavanje so počastili s svojim obiskom: knezoškof dr. A. B. Jeglič, veliki župan dr. Vodopivec, rektor univerze dr. Lukman, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Babnik, narodni poslanec Smodej, dvorna dama ga. Tavčarjeva, mestno občino je zastopal dr. Zarnik. Navzoči so bili tudi številni mladostni prijatelji dr. Kugyja, med njimi tudi dr. Tuma.

Predavanje je otvoril ter pozdravil odlične goste, občinstvo, posebno pa predavatelja predsednik Slov. planinskega društva dr. Tominšek.

Dr. Kugy je poleg opisov raznih planinskih lepot, ki jih je navajal že pri svojem prvem predavanju, o čemer smo že poročali, z lepimi, čutečimi besedami pripovedoval o mnogih razodetjih, ki jih doživi turist v Planinah, kakor o globoki poeziji svidenja, o tesnem in prisrčnem prijateljstvu, ki se da skleniti samo visoko gori v nedotakljivem kraljestvu gorskih lepot, navajal je mnogo spominov na svoje nekdanje gorske vodnike itd. Poleg Antona Tožbarja, ki je bil čudovit plezalec, lahek kot veverica, vitek kot smreka in spreten kot maček. Opisal je dalje čudovit lik Matije Kravanje, ki je presedel devet let v koperskih zaporih radi ponarejanja denarja in ki ga je neutešno hrepenenje vedno znova gnalo v Trento in v planine. Kravanja je slovel kot drzen divji lovec. — Predavatelj nam je predočil tudi poštenega, molčečega gorjanca v osebi starega Pečarja, človeka, ki se je zdel predavatelju zelo zanimiv in naravnost nepojmljiv, ki pa nam ga je opisal tako točno, da je v njegovih besedah vsakdo uzrl kakega znanega nam našega očaka iz vrst onih, ki sedaj polagoma odmirajo. Še in še je govoril o čudesih narave, o lepoti ognja na vrhu gora, o nevarnostih, ki prete turistu v gorskih višavah itd.

Občinstvo, ki je zvesto sledilo predavatelju in doživljalo z njim krasne prizore z naših planin, je priredilo dr. Kugyju tople in prisrčne ovacije. Predavanje so spremljale krasne skioptične slike.

Za tovorni kolodvor v Hočah.

Že pred vojno je nameravala južna železnica odpreti za Hoče pri Mariboru tovorni kolodvor. Zemljišče za zgradbo skladišča je bilo že kupljeno in tudi stavbena dela že oddana, a vojna je preprečila vse. Potreba tovornega kolodvora v Hočah se je po vojni potrojila in to radi izvažanja polenskega lesa, poljskih pridelkov in močno narasle industrije. V celem se je izreklo 22 občin in tri velike tovarne: čokoladna, Pfeiferjeva in tovarna za impregniranje brzojavnih drogov in železniških pragov za zgraditev tovornega kolodvora v Hočah. Občine in tovarne bi zgradile iz lastnega skladišče, rampo in cesto do skladišča. Država naj bi prispevala tir do rampe, nasip pri rampi in naj bi spregledala komisijonelne stroške. Za nedeljo, dne 1. majnika, ob 8 zjutraj je sklicano v Hoče v prostorih gostilne Vernik zborovanje vseh interesentov za zgraditev tega kolodvora in je upati, da bo prišlo do popolnega soglasja, ker so se izrekli tudi posamezni posestniki, obrtniki in tovarnarji, da bodo prispevali k postavitvi skladišča bodisi v denarju, ali pa tudi z materialom. Takoj po nedeljskem zborovanju se bo odposlala prošnja na železniško ministrstvo, ki bo gotovo sprejelo od interesentov ponujene predloge in izpolnilo dolgoletno željo Hočanov in sosednih občin.

Žalosten konec filmske igralke.

Pred kakimi tremi tedni je dospela v Ljubljano Marija Vajda, stara 32 let in doma od nekod v bližini Kamnika ter pristojna v Kamnik. Svoja najlepša mlada leta, ko je bila še v cvetu svoje dekliške lepote, je preživela v tujini, po raznih francoskih mestih: v Parizu, Marsseillu, v Italiji v Firenzi, Rimu in končno v Neapolju, kjer je živela celih osem let kot filmska umetnica. Mnogo je doživela in dosegla: čast, ugled, slavo, oboževanje širokih krogov — dokler je ni pograbila za prsi tuberkuloza.

In tujina, nehvaležna kakor je, jo je izpl nila. Izgubila je službo. Odslovili so jo s prij nimi besedami in s pismenim priporočilom, č poišči si kje drugje mesta, za nas nisi več. Mar je spoznala, da je postala brezposelna. Do sm bolna in utrujena se je napotila v domovino. N stanila se je v nekem ljubljanskem hotelu in porabila poslednji denar, prihranke iz prejšnji srečnejših let. Včeraj popoldne pa je zapazila barica, da je njena soba še vedno zaklenjena. H telsko osobje je sobo odprlo in našlo Marijo mrtvo na postelji, poleg nje pa prazno stekleni za lizol. Marija je vsebino steklenice izpila. — P klicana je bila rešilna postaja, vendar pa je ni naložili na rešilni avto, ker je bila Marija mrtva. Došla policijska komisija je pregledala nj ne dokumente. V njenem kovčeku so našli polno fotografij, ki kažejo Marijo v njenih umetn ških vlogah. Truplo samomorilke so prepeljali mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Veliki letalski miting v Ljubljan

Oblastni odbor Aero-kluba »Naša krila« Ljubljani je na svoji zadnji seji sklenil, prire 26. junija t. l. v Ljubljani velik letalski dan, vse prijatelje letalstva spozna z modernim napre kom in praktično pokaže sposobnosti in zdržno naših aviatikov. Prireditev bo obsegala poleg dr gih zanimivosti tudi skakanje s padobranom aeroplana in najrazličnejše akrobacije, kakršn doslej pri nas še ni nihče izvajal. Opozarjamo sedaj na to posebnost s pristavkom, da bodo čla Aero-kluba (ki se lahko še vedno priglašajo Kazini, II. nadstr., pri tajniku kluba) imeli p liko posetiti to prireditev za naravnost smeš nizko ceno Din 5. Kdor želi tedaj za to ceno u vati, naj se čimpreje prijavi. Podroben progra kasneje.

K večnemu Sodniku.

V Ljubljani je v bolnici umrl Matevž Let rer, ki bi imel priti pred zadnjo poroto radi um ra finančnega pripravnika Brinška na Golici. Vsl bolezni pa je bilo postopanje proti njemu na p loženo na poznejši čas. Svoječasno je bil nast ljen v tovarni »Kr. industr. družbe« in je kot t tudi optiral za jugoslovansko državljanstvo. Roj je bil v Št. Jakobu v Rožu ter bil 80 odstot. vo invalid. Mesto pred poroto je prišel sedaj pr Večnega sodnika. Bodi mu milostljiv Sodnik!

Smola cerkvenega tatu.

V noči od sobote na nedeljo se je dosed še neznan cerkveni ropar dal zapreti v jeseniš župno cerkev z nameno, da bi jo okradel. Ker so od zadnjega cerkvenega ropa pred sedmimi le pri katerem je ropar ukradel monštranco, cibo in kelihe, dragocenosti dobro shranjene, tat prišel na svoj račun. Tudi je za to najbrže ved ker niti poskušal ni, da bi tabernakelj odprl. Sp vil pa se je nad nabiralnik ob glavnem oltar kjer pa tudi ni ničesar dobil. Ko je videl, da nikakega uspeha, je pri stranskih vratih razb ključavnico ter odšel.

Požar.

V noči od ponedeljka na torek 26. t. m. izbruhnil nenadoma ogenj pri posestniku Jakob Uršniku v župniji Trbonje nad Muto. Požar je p polnoma uničil hišo ter skedenj, ker v temni no je bilo zelo težavno gasiti. Živino in svinje se posrečilo rešiti z največjo težavo. Sumi se, da podtaknila ogenj zlobna roka. Uršnik, ki je tu ključar cerkve sv. Danijela, je bil na srečo zav rovan precej visoko.

Izpred sodišča

»Raubschütz«. Včeraj so bile na deželnem s dišču same vzklicne tožbe. Anton Novak je bil o sojen na 4 dni strogega zapora, ker je bil pr navdušen »raubschütz«. Streljal je in nastavlj tudi ptičem, zanjko mu je pa pokvaril lovs čuvaj. Obdolženec je kljub temu trdil, da je n dolžen in da je samo trte rezal. Kaznovan je bil kaj je hotel? Moral je priznati prvotno kazen, gl sečo se na 4 dni zapora.

(herausgegeben von Franz Hausmann) in pa o knjigi: Dr. Johannes Ledroit: »Frühschein der Kultur«. Dr. Iv. Pregelj pove svojo misel o treh Herderjevih izdanjih: Ferd. Emmerich: a) Unter den Indianern in Mato Grosso b) Hüter der Wildnis; Marie Eugenio della Grazie: Unsichtbare Strasse. A. Debeljak poroča o kaj-kaja, francoski slovstveni obliki. Sledi članek: Slovenska glasbena produkcija v letu 1926. Zanimive so tudi Platnice, zlasti se tam poučiš o g. A. Podbevšku in pa o famoznem poročanju zagrebškega »Vienca«. List krase tudi številne ilustracije, ki spremljajo Steletovo razpravo.

F. V.

* * *

Vrtec in Angelček. Izšla je št. 9. letnika 1926-27. Z lepimi pesmimi, slikami in sestavki je ta številka posebno posvečena mesecu maju. — Uprava listov je v Ljubljani, Sv. Petra cesta 80. Dobe se še vse številke tekočega letnika. Vrtec in Angelček (10 številk) staneta Din 22, Angelček sam Din 8.

»Dinamit in antidinamit«. Dinamit — alkohol in antidinamit — abstinenca, ali ugovori proti abstinenci in odgovori nanje. Spisal Anton Mrkun. Stane 10 Din (po pošti 50 par več) ter se dobi pri »Naši Slogi« in »Sveti vojski« v Ljubljani, Poljanski nasip 10. — Dinamitu primerja pisatelj alkohol. Po vsej pravici! O abstinenci pa vlada toliko predsodkov, ugovorov, pojmi o njej so mnogokrat zelo zmešani, da moramo biti pisatelju hvaležni za to delo. Vsi predsodki se razblinijo tu v nič! Na 58 ugovorov nam poda pisatelj odgovore, dokaze, kratke, jedrnate in stvarne, tako prepričevalne, da nasprotnika užene in ga — kar je glavno — tudi pridobi. Vzemi knjižico in čitaj jo sam, pa glej, da bo prišla v roke tudi tistim, ki se potapljajo! Posamezniki, društva, korporacije, oblasti! Storite svojo dolžnost, da ne bo naš narod izkrvavel, predno se bomo tega zavedli!

Alice Wright:

Tetka je jezna.

»Moj ljubi nečak! S tem Te prosim, da mi oprostiš, ker ti nisem dalj časa pisala. Nisem bila prav pri zdravju in pa raznovrstno šaro sem prodajala. Veselilo me bo, ako me konec tedna obiščeta z ženo ter ostaneta par dni pri meni. Moj ubogi Toto je vedno bolan, ne vem, če bo kaj z njim. Ker veš, kako mi je ta kužek pri srcu, pridi in poskusi, morda se ti posreči, da ga ozdraviš. Ne vem, kaj mi je storiti, ako mi Toto pogine. Tvoja teta Jemina.«

To je bilo v četrtek. Pismo moje edine in bogate tete pa ni kar nič zveselilo moje ženke Angelike. »Kako nerodno,« je nevoljno zarentačila, »ali ne veš, da morava v klubu igrati tenis, kakor sva obljubila? Sedaj pa naj opustiva ter se dolgočasiva v hiši tvoje stare, puste tete!«

»Saj vem, da je tako. Prav imaš. Vendar pa na noben način ne smeva tete razžaliti. Sama veš, kako je teta Jemina natančna. Ona je moje edino upanje, da pridem nekoč do denarja. Pravil sem ti že, da mi je nekoč povedala, da ima oporoko že narejeno in da je naju označila kot glavna dediča. Par tisoč funtov ni kar tako.«

Angelika je pritrdila. »Seveda je ne smeva razžaliti. Pa odpovejva najino udeležbo pri tenisu v Muddlebanku. S katerim vlakom pojdeva?«

Vzel sem vozni red v roke. »Edini vlak, ki ima zvezo, je oni, ki odhaja ob pol desetih z Liverpolske ceste. Tega se morava držati.«

Teta Jemina je še zelo po stari modi, zato se je Angelika takoj spravila nad krilo ter ga v neverjetno kratkem času za precejšnjo mero podaljšala.

Ko sem v petek zvečer prišel domov, mi je Angelika smeje prišla naproti. »Izvrstno,« je zaklicala, »ono ščene je že poginilo in zato naju ne potrebuje več. Tu imaš, pa beri.«

Podala mi je brzojavko, na kateri je stalo: »Ne hodita. Prepozno. Teta Jemina.« Zaplesal sem po sobi od veselja, kajti tudi meni ni nič kaj dišala tetina družba. »Tako, sedaj pa greva vseeno lahko k tenisu.«

V soboto je bilo krasno vreme in vesela sva bila, ko sva skakala po tenis igrišču sem in tja. Zadovoljna sva bila, da ni bilo treba biti v čemerni hiši tete Jemine.

Toda najinemu veselju je bilo v ponedeljek že konec. Ta dan je namreč dospelo pismo tete Jemine. »Moj dragi nečak,« je pisala, »zelo sem užaljena, ker si tako brezbrižen do mene in do mojega Totota. Ubogi kužek. Gotovo si moje pismo prejel, a če tudi se je zgubilo, brzojavke mi pa vendar ne boš mogel utajiti, katero sem ti poslala v petek. Silno sem užaljena in v četrtek grem v mesto, da oporoko predrugačim. Teta Jemina.«

»Kaj zlomka pa stara baba vendar čveka,« sem se opravičeno razjezil »Ali je znorela?«

Angelika pa ni dosti rekla, šla je po brzojavko ter jo temeljito ogledovala. Kar nae krat pa zavpije: »Jo že imam, jo že imam »Kaj imaš?« sem radovedno vpraševal p tem, ko sem ji gledal čez rame.

»Ali ne vidiš? Poštni uradnik, ki je brz javko pisal, je napravil usodno napako. Brz javka bi se morala glasiti: »Ne hodita pre pozno. Teta Jemina.«

Zaškrtal sem z zobmi. In tudi opravičen kajti ona pika v brzojavki me je stala najma dva tisoč funtov.

Naznanila

Predprodaja vstopnic za nedeljsko predstav »Uničeno življenje« na Glincah je v Ljubljani petek in soboto ves dan v Jugoslovanski strokov zvezi, Stari trg 2, I., a v nedeljo od 6. ure dal v Društvenem domu na Glincah. Vstopnice se lahk rezervirajo tudi v prodajalni Konsumnega društv na Glincah.

NEURJA NA OTOKU REUNION.

v Pariz, 29. aprila. (Izv.) Ministrstvo z kolonije sporoča, da je 25. in 26. aprila n vzhodni obali otoka Reuniona neprestano de ževje napravilo veliko škodo na javnih ko munikacijah. Agencia Havas poroča iz Sain Denisa (Reunion), da so zopet začeli delo vati vulkani in na večih krajih zasuli tud ceste. Istočasno so se čuli tudi potresni sun ki. Velik vodni steber je v bližini Saint De nisa povzročil velike poplave in odplavil cel tovarno in nekaj mostov. Ponekod se je utr gala zemlja in so plazovi zasuli veliko ces in hiš.

Dnevne novice

★ **Križanski redovni kapitelj** je izvolil včeraj v navzočnosti vrhovnega predstojnika križniškega reda, prevzv. g. velikega mojstra, škofa dr. Norberta Kleina, za priorja in provincijalnega predstojnika (komturja) dosedanjega priorja g. p. Valerijana Učaka. G. veliki mojster si bo v prihodnjih dneh ogledal redovne naprave, posebno bolnišnico in zavod redovnih sester v Ormožu in nanovo ustanovljeno hiralnico v Muretincih.

★ **Otvoritev postajališča Devica Marija v Polju** bo jako slovesna. Otvori se v nedeljo, 1. maja, ob pol 15. uri, ko se ustavi prvi vlak na novem postajališču. Takoj nato se postajališče slovesno blagoslovi po domačem župniku g. Ivanu Müllerju. Po slovesni otvoritvi pa priredi pripravljalni odsek za gradbo postajališča veliko ljudsko veselico na prostem. Ker je tega dne ravno 1. maj, praznik našega delavstva, zato naj naše organizacije prirede ta dan po možnosti izlet k Devici Mariji v Polju, kjer je tudi sedež močne delavske organizacije.

★ **Izprememba pri okr. zastopu v Št. Lenartu v Slov. goricah.** V četrtek, dne 5. maja, dopoldne bo dosedanji gerent okr. zastopa g. Matija Vračič oddal posle novoimenovanemu gerentu g. Ivanu Roškarju, bivšemu ministru in poslancu.

★ **Duhovniške vesti.** Za provizorja v župniji Ruše je imenovan g. Jožef Kavčič. Župnija Ruše je razpisana do 7. junija. — Za dekana dekanije Marenberg je imenovan s 1. majem g. Julij Vajda.

★ **Osebne vesti z okrožnega sodišča.** Za podpredsednika okrožnega sodišča v Mariboru je imenovan g. višji deželnosodni svetnik dr. Pihler. — Za avskultanta na istem sodišču je imenovan absolvirani pravnik gosp. Maks Ašič.

★ **Prevzem Rogaške Slatine.** Danes v soboto je prevzel mariborski oblastni odbor kopališče Rogaška Slatina.

★ **V pojasnilo.** Kakor znano, so v Belgradu odstopili oblastni skupščini bivšo last štajerske dežele, in sicer kopališči: Rogaška Slatina in Dobrna. Nekateri radovedno izpraševalci, zakaj ni prešlo zdravilišče Topolšica v imovino oblastne skupščine. Topolšica, zdravilišče za jetične, ni bilo nikdar last Štajerske, ampak pred vojno lastnina dveh zasebnikov. Topolšico je kupila l. 1919. deželna vlada za Slovenijo za 330.000 Din in je bila vzeta ta vsota iz izkupička za demobilizacijsko blago. Iz ravnokar omenjenega vzroka si lasti država last Topolšice.

★ **Podružnicam SPD!** Vprašanje polovične vožnje je končno urejeno. Člani, ki že imajo potrdilo, naj ga nemudoma obenem z društveno legitimacijo izročijo tajniku svoje organizacije, člani pa, ki želijo polovično vožnjo, naj oddajo tamkaj tekom osmih dni svoje legitimacije, da podružnica poskrbi dovoljenje pri železniškem ravnateljstvu.

★ **Geometrski diplomski izpit** je položil na ljubljanski univerzi 28. t. m. g. Mate Lozar iz Šmartna pri Litiji.

★ **Spomenik neodrešenemu ozemlju** se odkrije v nedeljo, 29. maja, ob 10letnici majske deklaracije v Ljubljani. Na spomeniku bo gorel večni ogenj, ki naj bo simbol naše neugasljive narodne težnje in volje, da se zasužnjeni brati osvobode izpod neznosnega tujega jarma.

★ **Umrla** je 29. aprila ob pol dveh ponoči v Braslovčah gdčna. Anica Medvedova, učiteljica v Št. Andražu pri Velenju. Vzrok prerane smrti je zastrupljenje krvi. Pogreb se vrši dne 1. maja t. l. ob treh popoldne v Braslovčah. R. i. p.!

★ **Železniškim vpokojencem in invalidom!** Društvo železniških vpokojencev si od vsega početka neumorno prizadeva za izboljšanje in ureditev pokojnin in nezgodnih rent starim železniškim vpokojencem in invalidom ter za vse ugodnosti, katere so uživali vpokojenci. V zadevi železniških legitimacij za režijsko vožnjo za vpokojene provizijoniste, miloščinarje, nezgodne rentnike in njih družine vodi društvo borbo že od početka leta 1926. in je tozadevna deputacija v Belgradu dobila dne 25. februarja t. l. od g. ministra zagotovilo, da bo zadeva ugodno rešena. Zato smo bili iznenadeni, ko je te dni izšel pravilnik o voznih olajšavah, v katerem so pa imenovani popolnoma prezrti. Da pa do danes niso še urejene pokojnine in nezgodne rente starim železniškim vpokojencem in invalidom, ter še ne vrnjene odvzete železniške legitimacije, ne zadene društva nobena krivda. Zato je nesmiselno, če nekateri društvo napadajo, namesto da bi mu z rednim plačevanjem članarine in moralno solidarnostjo pomagali! — Društvo železniških vpokojencev.

★ **Zavarujte se proti požarom!** K ljubljanskemu oblastnemu odboru Rdečega križa prihajajo v zadnjem času številne prošnje raznih pogorelcev za podpore. Vse prošnje se pa seveda rešujejo negativno predvsem radi tega, ker organizacija Rdečega križa ni poklicana dajati podpore pogorelcem in ker v to svrho tudi nima na razpolago nikakih sredstev. Podpore Rdečega križa so deležni le oni, ki so vsled neodvrnljivih elementarnih katastrof ali pa epidemičnih bolezni trpeli škodo. Škoda nastala vsled požara pa nikakor ni neodvrnljiva, ker vsakdo lahko svoje imetje zavaruje proti požaru. Zavarovalne pristojbine so primeroma tako neznatne, da je tozadevno vsak izgovor odveč. Zavarujte tedaj pravočasno svoje imetje. Od organizacije Rdečega križa pa naj pogorelci ne pričakujejo nikake podpore. — Oblastni odbor Rdečega križa v Ljubljani.

★ **Ljubljanski oblastni odbor Rdečega križa** opozarja, da je ukinil oskrbo brezplačnih transportov gradbenega materijala za poplavljence. — Oblastni odbor Rdečega križa v Ljubljani.

★ **Delna izplačila nakazanih zneskov.** Poštno ravnateljstvo je ugotovilo, da imajo nekatere pošte, kadar ni v blagajni zadosti gotovine, navado, da izplačajo stranki, ki pride z nakaznico po denar, samo nekaj na račun, naslednji dan ali pa, kadar se nabere dovolj denarja, oziroma ko dobe zalog, pa še ostanek. Ta uslužnost sega predaleč in ni dovoljena. V takih primerih mora naslovnik počakati, dokler ne dobi pošta potrebne vsote od svoje založne pošte.

★ **»Slovenska pisarna« v Buenos Aires-u.** Pod tem naslovom je odprl v Buenos Aires-u g. Rudolf Leban urad, kateri se bavi v prvi vrsti z iskanjem službe za nove slovenske priseljence, izvršuje denarna nakazila, posreduje pri dobavi zemljišča, prodaja pozivne, prekomorske karte in daje vsakovrstne informacije sploh. Ker je začetno stališče slovenskega emigranta v Argentini radi nepoznavanja jezika in razmer zelo težko, posebno še zato, ker preži na neizkušene priseljence mnogo raznih agentov, kateri obljubljajo lahko delo in bogato plačo ter skušajo pridobiti novince za najraznovrstnejše, fantastične kombinacije, pri čemer jih končno prav po amerikansko ogoljufajo, je otvoritev navedene pisarne velike važnosti za Slovence-priseljence. Odslej se lahko v vsakem vprašanju z zaupanjem obrnejo na »Slovensko pisarno«, katera jim bo z nasveti in pojasnili vedno na razpolago. »Slovenska pisarna« sestavlja seznam vseh naših rojakov v Argentini, kateri vsebuje vse potrebne podatke, ki lahko koristijo v gospodarskem oziru celi naselbini in vsakemu posamezniku posebej. Vpis v seznam je brezplačen in daje prednost pri podeljevanju služb. Prva stvar vsakega našega rojaka, ki prispe v Argentino, je ta, da se prijavi takoj v »Slovenski pisarni«, katera se nahaja v prostorih uredništva slovenskega oddelka lista »Gospodarstvo« v ulici Donato Alvarez 2518 (blizu postaje La Paternal), Buenos Aires.

★ **Ponovno carinjenje poštnih paketov.** Generalno ravnateljstvo carin v Belgradu javlja: Pri nadzorovanju poslovanja carinjalnih pošt se je ugotovilo, da predlagajo prejemniki ocarinjenih paketov te pakete pogostoma v ponovno carinjenje s kratko opazko: »Prosim, da se deklaracija pretaksira.« Ponovno carinjenje sicer po navadi dokaže, da je bilo prvotno ocarinjenje popolnoma pravilno, vendar pa prizadene carinjalni pošti, še bolj pa carinarnico veliko nepotrebnega posla, zlasti če prejemnik ne omeni, zakaj se mu zdi prvotno carinjenje pogrešno. Njegov namen je očividno ta, da si kolikor mogoče podaljša rok za plačilo carinskih pristojbin, ker pa ne more povedati pravega vzroka za ponovno carinjenje, napiše kar na kratko zgoraj omenjeno opazko. Ker se mora ta razvada odpraviti, odreja ministrstvo z odlokom štev. 11.229 z dne 22. marca 1927, da se smejo pošiljati paketi v ponovno ocarinjenje samo tedaj, kadar naslovnik napiše za to upravičen razlog. Ako pa stranka take izjave noče dati, postane carinski paket nedostavljiv.

★ **Pri higienskem zavodu SHS** v Ljubljani se razpisuje služba zdravnika-pripravnika I/IX ali pomožnega zdravnika I/IX odnosno I/VIII. Pomožnemu zdravniku pripada poleg sistemiziranih prejemkov še epidemska doklada. — Istotam se odda tudi mesto uradnika-dnevničarja z nižjo srednješolsko ali tej enako izobrazbo. Prosilec mora biti izvežban v arhivski službi. Plača po dogovoru. Natančnejše informacije se dobe pri predstojništvu zavoda.

★ **Samomor.** V sredo, 27. t. mes., se je ustrelil v srce s službeno puško Srb Čedomir Lukić v Jenšterlovem seniku na potu v Zgornje Darvje. Prideljen je bil finančni kontroli v Sorici. Doma je bil iz Valjeva. Kaj ga je gnalo v smrt, se ne ve.

★ **Iz krogov orožniških vpokojencev.** V članku pod tem naslovom v včerajšnjem »Slovencu« se je pripetila pomota, ki jo tem potom popravljamo. Mesto »kot aktivni prejema sedaj 2500 Din«, se glasi pravilno »kot aktivni prejema sedaj 1500 Din«.

★ **Starešine** so postali črez noč v našem uradnem izrazoslovju predsedniki društev. Da moramo vse tako opičje posnemati, oziroma prevzemati!

★ **Samo tri tedne** je še do 17. maja, ko se bo pod državnim nadzorstvom vršilo žrebanje dobitkov loterije kat. del. prosvetnega društva na Jesenicah. Ker dobitki predstavljajo vrednost 106.000 dinarjev in je glavni dobitek popolna sobna oprava, zato sezite po srečkah, ki se dobe po 10 dinarjev. Da ne bo marsikomu žal, naj to stori takoj ter piše po srečke na loterijski odbor za postavitev novega društvenega doma na Jesenicah.

★ **Vozne olajšave za pridobitna, naučna, patriotska, sportna in druga društva.** Člen 111: Za 50% znižano vozno ceno redne tarife uživajo poučna, strokovna, pridobitna, humana in ostala društva za potovanje na kongrese in letne skupščine teh društev. Glavno ravnateljstvo državnih železnic bo odobravalo takim društvom za glavno skupščine in kongrese znižano vozno ceno, tako za železnice, kakor za ladje. — Člen 112: Sokolska društva uživajo 50% znižano vozno ceno redne tarife, kadar potujejo radi tekem in proslav, največ trikrat na leto. Znižano vozno ceno za ta potovanja bo odobravalo glavno ravnateljstvo, tako za železnice, kakor tudi za ladje. Priznana pevska društva uživajo znižano vozno ceno za 50% redne tarife trikrat na leto, kadar potujejo v svrho dajanja koncertov, in sicer samo na priporočilo umetniškega oddelka ministrstva prosvete. Znižano vozno ceno odobrava glavno ravnateljstvo železnic, tako za železnice, kakor tudi za ladje. Člani dijaške Ferijalne zveze uživajo za 50% znižano vozno ceno redne tarife v času od 1. junija do 30. septembra in kupujejo polovične karte neposredno pri potniških blagajnah na osnovi legitimacij, izdanih od Ferijalne zveze. Legitimacije morajo biti opremljene s fotografijo, podpisom imetnika in potrjene s pečatom in podpisom predsednika zveze. Te legitimacije morajo biti overovljene po oblastnem železniškem ravnateljstvu. — Člani Planinskega društva uživajo istotako trikrat na leto znižano vozno ceno. Polovične karte kupujejo neposredno pri potniških blagajnah odnosno agencijah na osnovi legitimacij izdanih od Centralnega planinskega društva. Legitimacije morajo imeti obliko knjižic in biti opremljene s fotografijo, podpisom imetnika, s pečatom in podpisom predsednika Centralnega planinskega društva, da je dotična oseba član društva najmanj dve leti. Legitimacije morajo biti potrjene po oblastnem železniškem ravnateljstvu. Vsaki legitimaciji mora biti dodan list, ki je trdno vezan z legitimacijo, na katerem so tri rubrike, razdeljene na dva dela: za odhod in za povratek. O priliki potovanja pritisnejo potniške blagajne (agencije) vlažni datumski žig na odnosno mesto, vlakovni pregledniki — sprevodniki pa preščipnejo dotično rubriko. Natančnejša navodila za legitimacije bo predpisalo glavno ravnateljstvo železnic. — Članom vseh ostalih društev bo dovoljeval za 50% znižano vozno ceno minister za promet za vsak posamezni slučaj, največ trikrat na leto, za kar se bodo izdajale predpisane izkaznice za posamezna potovanja. Član društva, kateremu je odobrena za 50% znižana vozna cena redne tarife, mora imeti legitimacijo, izdano od dotičnega društva, da je član društva najmanj dve leti. Legitimacijo mora potrditi predsednik društva s podpisom in pečatom. V legitimaciji pa se mora nahajati fotografija in podpis imetnika. Prošnje, ki se predložé ministrstvu za promet, morajo biti potrjene od društva, da je prosilec član društva najmanj dve leti in od pristojnega ministrstva, da društvo v resnici obstoja in od kdaj.

★ **Vrhnika.** Cenjenim izletnikom naznanjam, da bodem otvoril 1. maja t o č i l n i c o v M o č i l n i k u, izvirek Ljubljanice, kjer nudi vsako nedeljo in praznik mnogo zabave z godbo na pihala. Priporočam se za obilni obisk Franc Brenčič, gostilničar.

★ **Pri boleznih srca in poapnenju žil,** nagnjenju h krvavenju v možganih in mrtvoudnih napadih zajamči naravna »Franz-Josef«-grenčica lahno odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih žil so dognala, da »F r a n z - J o s e f« voda posebno starejšim osebam prav dobro služi. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Izjava.** Podpisani izjavljam, da moje posestvo, trgovina in gostilna n i naprodaj. Proti lažnjivim razširjevalcem bom sodnijsko postopal. — I. V i d a l i, S t o b - D o m ž a l e.

Samo nekaj časa!

Radi opustitve trgovine

se prodaja **vse blago** od 1. maja naprej

po izredno globoko znižanih cenah.

Manufakturna trgovina pri Zmajskem mostu, nasproti Jugoslovanske tiskarne.

Ljubljana

⊙ **Slov. kat. akad. starešinstvo** priredi v nedeljo, dne 1. maja t. l. izlet preko Sv. Katarine v Št. Vid. Skupnega zbirališča ni. V Št. Vidu se sestanemo ob 4 popoldan pri g. Zebalu, kjer bo poročal tov. predsednik. Vsa naša akad. društva in vsi tovariši, predvsem tovariši iz Št. Vida iskreno vabljeni. — V slučaju slabega vremena se izlet preloži na poznejši čas. — Odbor.

⊙ **Zarjani!** Drevi ob 8 je redni društveni sestanek. Referira bivši podpredsednik SLS g. prof. Remec o temi: dr. Šušteršič v Slovenski ljudski stranki. Udeležba za vse člane strogo obvezna, ker bo na sestanku tudi poročal naš delegat v SSLU. Tovariši bratskih društev in g. starešine vljudno vabljeni. — Odbor.

⊙ **Otvoritev postajališča v D. M. v Polju.** Gremij trgovcev Ljubljana-okolica v Ljubljani pozivlja vse člane iz občin D. M. v Polju, Moste, Dobrunje, da se polnoštevilno udeležijo otvoritve novega železniškega postajališča v D. M. v Polju v nedeljo, dne 1. maja, točno ob 3. uri popoldne. — Načelstvo.

⊙ **Seja vodstva »Slovenske Straže«** se vrši danes v soboto 30. aprila ob 5. uri popoldne v Akademskem domu na Miklošičevi cesti 5.

⊙ **Umrla** je na ljubljanskem gradu gna. Kristina B u r j a, poštna uradnica pri tukajšnji direkciji. Bolehala je že dalj časa na srčni nervozi in tik pred smrtjo je še zbirala rože in se prijazno pogovarjala s sosedami. Bila je še mlada, stara komaj 31 let. Pogreb bo danes ob pol 4 popoldne z Grada; na poslednji poti jo spremjio vsi njeni prijatelji in vsi, ki sočuvstvujejo z žalujočo rodbino. Naj v miru počiva!

⊙ **O cepljenju zoper kozo,** ki je v prvem letu starosti za vsakega otroka obvezno, objavlja magistrat poseben razglas, ki navaja, da se bo vršilo brezplačno cepljenje: 1. za Barje v torek 17. maja v ondotni šoli; 2. za Spodnjo Šiško v četrtek 5. maja in v petek 6. maja v ondotni šoli; 3. za Krakovo in Trnovo v sredo 4. maja v mestnem otroškem vrtcu v Cerkveni ulici št. 21; 4. za vse ostalo mesto v pondeljek 2. maja, v torek 3. maja in v soboto 7. maja v Mestnem domu, vsakikrat ob 4. popoldne. Za Vodmat pa se bo cepljenje vršilo v pondeljek 2. maja v mestnem zavetišču za onemogle v Japljevi ulici 2 ob pol 6. uri popoldne. Vsak otrok, star najmanj tri mesece, se lahko cepi. Prinesite jih v čisti obleki! Teden dni po cepitvi se bo vršil pregled cepljencev na istem kraju in ob istem času. Cepljenje izven omenjenih dni je mogoče vsak dan med uradnimi urami na mestnem fizikatu, ni pa brezplačno. Otroke, ki bi se iz tehtnega vzroka ne mogli cepiti, je treba opravičiti ob priliki javnega cepljenja ali med uradnimi urami pri mestnem fizikatu. Neizpolnitev določil, ki jih navaja razglas, se kaznuje z globo do 250 Din ali z zaporom do 6 tednov.

⊙ **Telovadni nastop ljubljanske srednješolske mladine.** V nedeljo 8. maja priredi ljubljanska srednješolska mladina pod vodstvom telovad. učiteljev javen telovadni nastop na telovadišču v Tivoliju. To je tretja prireditev te vrste po prevratu v Ljubljani. Nastopa se bo udeležilo okrog 3000 dijakov in dijakinj.

⊙ **Strokovna zveza javnih nameščencev v Ljubljani** ima danes, dne 30. aprila ob 20 v kleti I. delavskega konsumnega društva (Kongresni trg 2) širšo odborovo sejo in sicer od načelstva, strokovnega odbora in nadzorstva. Ker so na dnevnem redu važni predlogi, prosimo polnoštevilne udeležbe! — Tajništvo.

⊙ **Poskušen vlom.** Nočni čuvaj K. B. Strokovnega zavoda za straženje in zaklepanje, vpokojeni orožnik, je ponoči dne 29. t. m. ob pol 2. uri opazil v baraki prodajalke A. Smokavec na Gosposvetski cesti, da je viseča ključavnica od shrambe odstranjena. — Preden se je čuvaj zavedel situacije, je že smuknil vlomilec iz shrambe, preskočil ograjo na travnik proti Kolizeju in izginil v temi. Vlomilec, ki je v slabo zaprto shrambo lahko prišel, se je že pripravljal, da dospe v glavno zalogo jestvin, odtrgal je par tenkih desk in že prišel do pomaranč, katerih si je par privoščil in jih takoj zavžil, kar znači, da je bil zelo lačen. Poželjenje po drugih predmetih mu je ostalo neutešeno. Ravno v isto barako je bil poskušen vlom na Veliko nedeljo ob 2. uri zjutraj. vlomilca je pa prepodil čuvaj I. P., tudi od Strokovnega zavoda.

⊙ **Noče na rešilni avto.** Tam nekje z Martinove ceste so telefonirali rešilni postaji, da se je nekdo pod železniškim predorom ponesrečil. Ko je dospel rešilni avto tja, so reševalci našli na tleh ležečega krovskega mojstra Franca F., ki je padel s kolesa po klancu od Kolinske tovarne do predora. Bil je močno vinjen in je radi tega izgubil ravnotežje. Pri padcu se je znatno poškodoval na glavi. Ko so ga reševalci dvignili, so ga hoteli spraviti na rešilni avto. Mož pa se je pričel upirati na vse kriplje. Dva organa rešilne postaje sta ga nato prijela pod pazduho, za to trojico je korakal stražnik z dvignjenim pendrekom in prav zadaj je vozil rešilni avto. Gledavci pa so napravili tej povorki prav lep špalir. Tako so spravili Francelja v bolnišnico. Ko bo mož malce okreval, se bo najbrže premislil v bodoče početi take neumnosti.

⊙ **Ljubezniv brat.** Čin, vreden svetopisemskega Kajna, bi bil včeraj kmalu zagrešil neki V. na Ilovici pri Ljubljani. Pri slučajnem prepiru je s tako silo udaril svojega brata Jožeta po glavi, da je ta takoj omedlel. Le svoji trdi črepinji se ima Jože zahvaliti, da je še pri življenju. Težko poškodovanega so prepeljali z rešilnim avtom v bolnišnico, ljubeznivega brata pa je aretirala policija.

⊙ **Angleško sukno** in razno manufakturno blago se dobi po zelo nizkih cenah pri Francu P a v l i n u, G r a d i š č e 3.

Mi pobijemo

vsako konkurenco glede kvalitete, okusa, kroja in cen, v moški in damski konfekciji

Oglejte si naše izložbe!

Gričar & Mejač

Šelenburgova ulica 3

RAVNOKAR SO DOSPELA:

Pravi kraški teran, liter	36.— Din
Mardešičev vičan-črnina, liter	14.— Din
Viški opolo, liter	12.— Din

Ta in druga pristna vina toči

restavracija »Ljubljanski dvor«

A b o n e n t e na hrano po zelo n i z k i h cenah!

Maribor

□ **Prav kratek odgovor »Taboru«.** »Tabor« od četrtka se je po dolgem, dolgem času toliko izpozabil, da je zaupal javnosti članek pod naslovom »SLS in vlada«. Članek je preplonkan iz »Narodnega dnevnika« in ima ob koncu tale samostojnih demokratov vredni dostavek: »SDS noče ničesar drugega, nego braniti svoje ljudi pred obsodnim krvavim preganjanjem podivjanih politikov, ki se ne

morejo dovolj zgražati nad balkanskim nasiljem, če se spozabi kak srbski policaj, ki pa sami po načrtu ubijajo slovenske ekzistence, ubijajo cele slovenske družine.« — Med preganjane »krvave« žrtve prišteva »Tabor« samo tri in sicer g. bivšega velikega župana dr. Pirkmajerja, vodjo pošte Maribor II. Novaka in vinarskega ravnatelja Puklavca. Ali je to preganjanje, ako se g. velikega župana Pirkmajerja pokliče iz Maribora v belgrajsko prev Belgradu še veliko bolj razvil v ministrstvu kjer bi še lahko več dobrega storil za Slovenijo nego je to mogel storiti v službi velikega župana? Nadalje bi lahko g. Pirkmajer v Belgradu še veliko bolj lazvil v ministrstvu svoje upravne zmožnosti nego je to mogel kot šef uprave mariborske oblasti. Da pa g. dr. Pirkmajer noče v Belgrad, tega ni krivo balkansko nasilje SLS, ampak on sam. — Vodja pošte Jakob Novak in ravnatelj Puklavec sta bila upokojena, ker imata polna službena leta in dobivata isto plačo v pokoju, kakor sta jo prej imela v aktivni službi. Zaslužena in polna pokojnina je nagrada za delo in ne ubijanje življenjske eksistence. Zadeva Poljanca pa je razčiščena: če poročemo, da je že pred letom dni sam izjavil, da gre za pomlad 1927 v pokoj, kar je tudi zgodilo.

☐ **Kdo je kriv, da mladi obrtniški vajenci izgubijo versko prepričanje in se odtujijo katoliški cerkvi?** V Mariboru morajo obrtniški učenci, vajenci, ob nedeljah od 8 do 12 dopoldne obiskovati šolski pouk. Radi tega začnejo zanemarjati nedeljsko službo božjo, zlasti sv. mašo. Seveda, celi teden mora fant delati, zato se mu v nedeljo zjutraj zdi težavno zgodaj vstati in se udeležiti sv. maše. Če pa je v predmestju doma, še niti ne more priti pravočasno v šolo, ako gre prej zjutraj k sv. maši. Ni čuda, da pozneje kot pomočnik ali mojster ne drži več dosti na sv. mašo. Udeleži se je morda komaj o največjih praznikih, o spovedi pa že sploh več dosti ne ve. Pred vojno so imeli v nekem mestu na jugu učenci, vajenci šolo čez teden popoldne. In je šlo prav z lahkoto. Zakaj ne bi šlo to tudi v Mariboru. Vzgojitelji mladine prosimo kompetentno svetno oblast, da se odpravi nedeljske šole dopoldne in se uvede čez teden popoldne. Nedeljske šole so v veliko škodo v verskem in moralnem oziru za mlade obrtnike-učence. Ravnotako prosimo tudi cerkveno oblast, da zastavi vso svojo moč na kompetentnih mestih v dosego zboljšanja verskega življenja učencev obrtniškega naraščaja. Rešimo jih verskega indiferentizma!

☐ **Pododbor Matice hrvatske** vljudno vabi na mašo zadušnico, ki se bo čitala v spomin narodnih mučenikov Zrinjskega in Frankopana dne 30. aprila ob 7 zjutraj v tukajšnji stolnici.

☐ **Kavarno »Union« v Melju** je prevzel g. Ivančič in jo moderno preuredil. Danes slovesna otvoritev.

☐ **Novo kavarno** smo dobili na Kralja Petra trgu. Otvori jo dne 1. maja gospod Ivan Slavec.

☐ **Razprodaja manufakture** v trgovini g. Preaca na Glavnem trgu. Opozarjamo na današnji oglas.

☐ **Letošnji maturanti** mariborske realke pripravljajo 14dnevni poučni izlet po naši državi, katerega priredijo pod vodstvom svojih profesorjev. V načrtu imajo sledečo progo: Maribor — Zagreb — Šibenik — Dubrovnik — Sarajevo — Brod — Zagreb — in nazaj v Maribor.

☐ **Izpremememba pri okrajnem zastopu v Mariboru.** V ponedeljek 2. maja ob 10 dopoldne bo sedanji gerent g. Anton Lipovšek oddal posle novoimenovanemu gerentu g. dr. Andreju Vebletu.

☐ **Izlet somišljenikov SLS.** Iz tajništva SLS za mesto Maribor smo dobili ta-le dopis: Z ozirom na sklep od 4. aprila ostanemo pri tem, da se pridružijo somišljeniki SLS v nedeljo 1. maja izletu krščansko socialističnega delavstva na Gorco pri Sv. Petru niže Maribora. Odhod ob 2 popoldne iz Melja. Prosimo vse zaupnike SLS in somišljenike, da agitirajo za obilno udeležbo.

☐ **Avtoomnibus promet Maribor—Ruše.** Kakor nam poročajo, se otvori s 1. majem avtobus proga Maribor—Ruše z vmesnimi postajališči Studenci, Ljmbuš, Bistrica. Vozni red za nedelje in praznike se je določil tako, da odhaja avtobus iz Maribora gl. kol. ob 8.50 in ob 14.50. Odhod iz Ruš ob 9.40 in 17. Ob delavnikih odhod iz Maribora ob 8 in 14.30, odhod iz Ruš ob 9.40 in 16.10. Vozni čas za to progo znaša 40 minut, cena 12 Din. Za nedeljo 1. maja se zopet podaljša proga Maribor—Selnica do Fale (gostilna Šturm). Odhod iz Maribora 6.45, 12.45, 18.45. Odhod iz Fale ob 7.47, 13.47, 20.17. Vozni čas eno uro, cena Din 20.

☐ **»Krivoprisežnik« na odru v Zadružni gospodarski banki.** Danes zvečer ob 20 nam poda »Ljudski oder« »Krivoprisežnika«. Zadnje mesece se je delovanje »Ljudskega odra« zelo poživilo in zdaj se nam bo predstavil s svojim nastopom. Naša javnost bo gotovo upoštevala požrtvovalno delo našega Ljudskega odra ter to pokazala z obilno udeležbo! Vstopnice se dobijo v predprodaji v Prosvetni zvezi, od 18 ure dalje pa pri blagajni.

☐ **Proslava 1. maja.** Strokovne organizacije in društva bodo napravile skupen izlet na Gorco pri Sv. Petru. Odhod ob pol 2 popoldne s trga pred frančiškansko cerkvijo. Ob 3 litanije v Marijini cerkvi na Gorci, nato pa malo družabne zabave. Izleta se udeležita tudi pevski zbor »Maribor« in nova »Krekova godba« iz Studencev.

☐ **Nov društveni dom v Krčevini.** Izobraževalno društvo v Krčevini se ni strašilo žrtev, pa je pod vodstvom g. p. Pavla postavilo društven dom, ki je zahteval precej požrtvovalnega dela. V nedeljo 1. maja bo pri tem domu slovesna otvoritev. Sodeluje godba Katoliške omladine.

☐ **Živahen promet s splavi.** V četrtek se je ustavilo ob Pristanu v Mariboru deset velikih splavov iz Dravske doline. Le eden, ki je bil naložen s koljem za vinograde, je ostal v Mariboru, ostalih devet je pa nadaljevalo pot po Dravi v Slavonijo.

☐ **Pomanjkanje opeke v Mariboru in v okolici.** Stavbno gibanje se je v zadnjem času po Mariboru in okolici tako razmahnilo, da so sedaj vsi mariborski stavbeniki brez opeke. V skrajni sili so se zatekli za započete stavbe po opeko v veliko opekarno v Križevce pri Ljutomeru, če bo ta kos naročilom.

☐ **Tretja velika dobrodelna tombola.** Dne 12. junija bo priredila podružnica Osrednjega društva nižjih poštnih in brzojavnih uslužbencev na Glavnem trgu veliko dobrodelno tombolo. Dobitki so: I. tombola spalna soba iz trdega lesa, II. tombola šivalni stroj, III. tombola zlata ura, IV. tombola moško kolo, V. tombola prašič, in še mnogo manjših, krasnih in dragocenih dobitkov. Vsaka tablica stane 2.50 Din. Ker je čisti dobiček namenjen bolnim in podpore potrebnim članom, njih vdovam in sirotam, se usojajo poštarji obrniti na cenjeno občinstvo in zaprositi za vsestransko naklonjenost in podporo.

☐ **Stanovanjski najemniki!** Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico priredi v soboto 30. aprila ob 20 v mali dvorani Narodnega doma javno odborovo sejo, na kateri bo podano kratko poročilo o kongresu stanovanjskih najemnikov v Zagrebu ter poročilo o stanju zadeve stanovanjskega zakona. Pridite polnoštevilno!

☐ **Najden dežnik.** V nedeljo je se po koncertu v frančiškanski cerkvi našel damski dežnik, kateri se nahaja pri vratarju navedene cerkve.

BREZ KONKURENCE

so naši lastni izdelki pomladanskih oblek in površnikov!

Jos. Rojina, Aleksandrova c. 3.

Celje

☞ 1. maja se zjutraj ob sedmih zbere delavstvo iz Celja in okolice v opatijski cerkvi k sv. maši, ki je namenjena željam in potrebam krščanskega delavstva. Ob devetih naj pa nihče ne izostane od prvomajskega zborovanja, ki se vrši v vrtni dvorani hotela Beli vol. Če bo lepo vreme, napravimo popoldne izlet na Blagovno. K proslavi delavskega praznika so iskreno vabljeni vsi, ki mislijo in čutijo krščansko.

☞ **Naše katoliško dijaštvo** pričakuje, da v obilni udeležbi pri svoji pevski akademiji, ki jo priredi v nedeljo 1. maja ob 4 popoldne v celjskem Narodnem domu, vidi naklonjenost javnosti in priznanje svojemu idealizmu. Bogat spored, ki ga akademija nudi, bo pač obilno poplačal nizko vstopnino. Popoldanska ura prireditve omogoča zlasti tudi obisk celjskim okoličanom, da se prepričajo o idealnem delu našega katoliškega dijaštva.

☞ **Šmarnična pobožnost v opatijski cerkvi** se prične v nedeljo 1. maja ob pol osmih zvečer z govorom g. mestnega kaplana Lasbacherja. Celi Marijin mesec maj bodo vsak večer ob pol osmih cerkveni govori s splošnim tema: Marija — vzor krščanskega življenja. Po govoru litanije Matere božje. Cerkvene govore bodo imeli razni gospodje iz Celja in drugod, kar bomo javljali.

☞ **Sveta birma v Celju** bo letos na binkoštni ponedeljek 6. junija. Podrobnosti radi sv. birme bomo še poročali.

☞ **Občni zbor hišnih posestnikov v Celju** se vrši danes, v soboto ob pol 9. uri zvečer v restavracijskih prostorih Narodnega doma v Celju. Ker se bo na občnem zboru natančno pojasnilo, kako je hišnim posestnikom postopati od 1. maja dalje in ker je treba z vso odločnostjo nastopiti proti nameravanemu podaljšanju stanovanjskega zakona in tozadevni akciji najemnikov, je neobhodno potrebno, da se shoda udeležijo vsi celjski in okoliški posestniki ne glede ali so člani društva ali ne. O stanovanjskem vprašanju in drugih stanovskih zadevah bo obširno poročal predsednik g. Ivan Frelih iz Ljubljane.

☞ **Pevci in pevke!** Nocoj ob osmih je v pevski sobi v opatiji redna pevska vaja. Bodimo vsi točni in naj nihče ne manjka!

☞ **Občekoristna uradniška stavbna zadruga** ima redni občni zbor prihodnji petek, dne 6. maja ob pol osmih zvečer v gostilniških prostorih Narodnega doma v Celju.

Jesenice

1. majnik. Kršč. socijalno delavstvo na Jesenicah bo proslavilo prvi majnik sledeče: Na predvečer, t. j. v soboto 30. aprila zvečer, ob osmi uri bo v kat. del. domu delavska akademija z izbranim sporedom. Petje, govor, deklamacija, godba itd. Kršč. socijalno delavstvo in prijatelji iskreno vabljeni na ta izrazito delavski večer. Pokažite, da se zavedate važnosti praznovanja delavskega praznika. Ob zori prvega majnika bo godba Kat. del. društva priredila budnico po ulicah in cestah Jesenic in Save. Ob pol 8 pa se zbere celokupno kršč. soc. delavstvo pred društvenim domom, nato pa z godbo na čelu odkoraka k sv. maši v cerkev na Savo. Po cerkvenem opravilu pa bo v društvenih prostorih slavnostno majniško zborovanje. Popoldne ob tretji uri bo na dvorišču pred društvenim domom koncert godbe Kat. del. društva, ob slabem vremenu pa v dvorani.

Občni zbor I. del. konzumnega društva je bil na Belo nedeljo v društveni dvorani ob obilni udeležbi članstva. Dr. Basaj se je udeležil zborovanja kot zastopnik Zadružne zveze. V nadzorstvo je prišlo par novih mladih moči.

Poslavlja se te dni iz Jesenic dolgoletni ravnatelj tovarne na Javorniku g. Hano Luckmann. Gre kot generalni ravnatelj v Zenico v Bosno.

Tržič

Prvi maj bo praznovalo naše kršč.-soc. delavstvo na ta način, da bo obhajalo svoj **I. delavski kongres za Tržič in okolico.** Ob pol deseti uri dopoldne bo odhod izpred »Našega doma« na griček sv. Jožefa, kjer bo cerkveni govor in sveta maša. Po sv. maši bo v »Našem domu« zborovanje, kjer govorijo tudi govorniki iz Ljubljane. Popoldne se vrši delavska veselica, podobno kot pri kongresu tovarniškega delavstva v pretekli jeseni. Pri celi prireditvi sodeluje železničarska godba iz Ljubljane.

Akademija Vincencijeve konference nas je preteklo nedeljo s svojim pestrim programom iznenadila. Upravičeno so jo mnogi šteli med najlepše prireditve letošnje odrske sezone v Tržiču. Počastili so jo tudi mnogoštevilni zunanji gostje. Kamničanov je prihitelo pod vodstvom p. Cipriana kar 18 in v glavnem so bile zastopane vse delujoče konference Slovenije. Med mnogimi odličnimi gosti smo zapazili tudi vlč. g. priorja V. Učaka, g. predsednika konference J. Lavtižarja, g. ravnatelja Jeglača, g. župnika p. Teodorja iz Viča in druge. Obsežna dvorana »Našega doma« je bila v par minutah nabito polna. Konferenci naj bo to znamenje, da njeno vzorno delo uživa priznanje in pridobiva vedno več naklonjenosti.

Prosvetni večeri Društva sv. Jožefa so bili za to sezono v ponedeljek zaključeni. Bili so vsi izredno dobro obiskani, saj je bilo na dvanajstih večerih do 4000 obiskovalcev.

Šmarnice bodo v naši župni cerkvi ob nedeljah ob dveh popoldne, ob delavnikih pa ob pri četrt na osem zvečer. Šmarnične govore bodo imeli menjaje se domači gg. duhovniki.

Kranj

Jugoslovanska matica je postavila na kolodvoru v Kranju osebno tehtnico, kakor so bile na kolodvorih običajne pred vojno. Ker funkcijonira tehtnica sedaj točno in so dohodki namenjeni v narodnoobrambne svrhe, naj se občinstvo pridno poslužuje te tehtnice!

Novo mesto

Dijaška Marijina kongregacija priredi pod vodstvom g. p. Ernesta v nedeljo, dne 1. maja, popoldne ob 4 veseloigro: »Čevljare«, trodejanko, v kongregacijski dvorani v frančiškanskem samostanu. Prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo. Vse prijatelje vljudno vabi odbor.

Trbovlje

✡ **Oskrbniki otrok,** ki so dvojne sirote, to so taki, ki nimajo ne očeta ne matere in ki imajo po svojih starših doklade rudarskega pokojninskega sklada v Ljubljani, naj se javijo dne 3. maja ob 5 popoldne v tajništvu Strokovne zveze na Vodah št. 253, pri oblastnemu posiancu **Križniku** radi neke pomoči.

✡ **Dinarski fond se zviša.** Ko pred leti in to največ takoj po vojni ni bilo dovolj drobiža na razpolago, se rudarjem izpod ene krone ni izplačevalo. Ves ta drobiž je pripadal tako imenovanemu vinarskemu fondu, ki se je ustanovil v namen, da se bolni in potrebni rudarji podpirajo. Dokler je bila krona še v veljavi in ko so se izplačevale rudarjem njihove mezde še na 14 dni, se je nabrala v fond lepa vsota. Ko je prišel pa dinar v veljavo in se je začelo izplačevati proti zakonitim potom na mesec, se tega vinarskega drobiža nabere tako malo, da ni vredno besed; prošnje za podpore se pa kupičijo in jih leži pri II. rudarski skupini že nad 200. Zato se je včeraj, v četrtek na javnem shodu II. rudarske skupine sklenilo, da bo odsihmal ostal ves drobiž izpod 1 Din. Ta dinarski odtegljaj je že vpeljan pri podjetju Dukič, kjer se izplačuje tudi na 14 dni in pride v dinarski fond na mesec od 1000 zaposlenih delavcev 650—700 Din. Pri rudniku, kjer je zaposlenih okoli 4000 ljudi, je pa prišlo v fond do 250 Din.

✡ **Prvi shod II. rudarske skupine.** Ta institucija obstoji že od l. 1894. in akoravno so delavci volili vsaka tri leta svoje zaupnike, je v četrtek prvič sklicala ta skupina javen shod, na katerem so podali nekateri zaupniki svoja poročila. Glavna točka je bila likvidacija skupine, ker se dela na to, da bi se izbirali obratni zaupniki, ki bi spadali pod oblastno Inspekcijo dela in Delavsko zbornico.

✡ **Pokojnina rudarjem.** Pri Pokojninskem skladu bratovske skladnice je vsak mesec do 80 tisoč dinarjev deficita. Vpokojenci po Žerjavovem pravilniku so v nevarnosti da se jim znižajo izplačila, ako ne bodo delavci in rudniško podjetje pristali na povišanje prispevkov. Stari vpokojenci dobijo pa še sedaj pokojnino v kronah. Ob tej priliki nam je dolžnost vprašati glavni upravni odbor bratovskih skladnic, katera točka v novem pravilniku govori o novih in staro vpokojencih in kdo je izglasoval te pokojnine in starovpokojence izpustil. To vprašanje je naslovljeno na zastopnike delavstva, ki naj dajo odgovor na današnjem sobotnem javnem shodu, ki je sklican ob 4. uri popoldan v Rudarskem domu in kjer se bo govorilo o tej stvari.

Laško

Vprašanje premestitve glavarstva. »Slovenski Narod« ima o oblastni seji dne 18. t. m. poročilo, da je bil sprejet predlog posl. Sitarja in tovarišev glede premestitve sedeža okrajnega glavarstva iz Laškega v Trbovlje. To je netočno. Sedež okrajnega glavarstva ostane v Laškem, a državna oblast se naproša, da se v Trbovljah ustanovi ekspozitura. Ta predlog je stavila večina SLS v odseku za uredbe in je zanj glasoval tudi g. Sitar in poslanci SDS. V tej zadevi igrajo SDS-arji čudno vlogo. Pred volitvami so v občinah okoli Laškega agitirali s parolo: Ne volite klerikalcev, ker vam bodo prestavili glavarstvo v Trbovlje! V oblastni skupščini pa so podpirali predlog poslanca Sitarja, da se sedež glavarstva premesti iz Laškega v Trbovlje. Le uvidevnosti in previdnosti poslancev SLS se je zahvaliti, da se je stvar rešila v splošno zadovoljnost. Sedaj smo radovedni, s čimo bodo demokrati agitirali pri prihodnjih volitvah.

Slovenska krajina

Kmečka hranilnica v Murski Soboti ima v nedeljo, dne 1. maja redni občni zbor. Na dnevnem redu so poročilo načelstva, nadzorstva, računski zaključek za l. 1926 in volitve novega odbora. V času, ko likvidirajo mnoge banke kaže denarni promet v posojilnici vedno večji razmah, kar ni čudno, ker ima narod v vodstvo, v katerem so sami ugledni domačini, popolno zaupanje.

Crensovci. Božične jaslice za cerkev, za katere je poslal Štefan Zelko iz Amerike 500 dolarjev, bo delal kipar Sojč v Mariboru. Ker je g. Sojč kot klesar znan daleč na okrog in ker se za tako veliko vsoto da kaj lepega ustvariti, se jaslic vsa župnija že vnaprej veseli. Jaslice bodo najbrž narejene po vzorcu jaslic frančiškanske cerkve v Ljubljani.

Zbolela je mati apotekarja g. Bölča v Murski Soboti. Ker je bolezen precej huda, so jo prepeljali v bolnico v Gradcu. Dobri gospe želimo skorajšnjo ozdravljenje.

Orlovski nastop v Murski Soboti. Kakor smo pred nedavnim že poročali, priredi dijaška orlovska srenja v Mariboru izlet v Mursko Soboto. Izlet se bo vršil v nedeljo dne 1. maja. V Murski Soboti priredi srenja javen telovadni nastop. Priprave so v polnem teku in z ozirom na to je upati, da bo imel nastop popoln uspeh. To bo prvi obisk dijakov-orlov, zato tudi želimo, da bi odnesli iz prekmurske prestolice čim lepše spomine.

Nov organist v Murski Soboti. Po odhodu bivšega organista Čisarja je bila župnija dolgo časa brez kantorja. Kot njegov naslednik je sedaj postavljen za organista g. Jožef Kološa.

Dopisi

Kropa. V dopolnilo dopisa od 26. t. m. poročamo, da je gosp. župnik Valentin Oblak odšel od nas z zavestjo, da ga je velika večina župljanov zelo spoštovala in ljubila. V nedeljo, 24. t. m., so pristopili vsi Orli in Orlice in drugi župljani k obhajilni mizi, popoldne pa so se mu prosvetne in druge organizacije ob veliki udeležbi zahvalile za njegovo izredno marljivo, neustrašeno in nesebično delo v odborih ter so mu ob petju mešanega zbora izročili spominske darove. Zvečer pa so se društveni člani in prijatelji polnoštevilno zbrali v nalašč v ta namen izpročeni, okusno opremljeni, krasni Klinarjevi dvorani, kjer so se vrstili resni in šegavi nagovori, godba in petje v slovo g. župniku. Razpoloženje je bilo prav prazično in težko smo se ločili od belo pogrnjenih miz. V sredo, 27. t. m. popoldne, pa smo s solzami v očeh zadnjikrat stisnili roko g. župniku, in odpeljal se je ob slovesnem zvonenju, za katero ima on največje zasluge. V slovo mu še kličemo: G. župnik, zvonovi niso peli le v Vaše slovo, temveč tudi zmagi vaših osemnajstletnih težkih bojev za duševni in telesni blagor Krope, katere boljša moralna in materialna bodočnost je na vidiku, ker hočemo Vaše delo z božjo pomočjo nadaljevati!

Cerkveni vestnik

Cerkvena slavnost v čast Marije, Matere dobrega sveta, patrone in varhinje družbe sv. Petra Klaverja, se vrši v nedeljo, 1. maja ob 4 popoldne v uršulinski cerkvi. Govori dr. Hugo Bren. Po govoru in litanijah je darovanje za afriške misijone. Vabljeni so vsi prijatelji katoliških misijonov.

Marijina kongregacija za gospode in Meščanska Marijina kongregacija pri sv. Jožefu imata v nedeljo, 1. maja ob pol sedmih zjutraj v kongregacijski kapelici skupno sv. mašo in sv. obhajilo.

Boj za treznost

XVII. DRUŠTVENI SEŠTANEK »SV. VOJSKE« dne 28. t. m.

V aktualnem predavanju Vinska kriza in brezalkoholna produkcija« je g. Lindič stvarno obrazložil sedanji položaj produkcije in konzuma alkoholnih vin ter podal smer za rešitev vinske krize s tem, da preidemo polagoma k brezalkoholni uporabi grozdja in sadja, kajti po teh pridelkih oz. izdelkih pri nas povpraševanje silno raste in mnoge države, tako n. pr. Nemčija, Švedska, Finska živahno povpraševajo po tem blagu tudi pri nas, medtem ko so uvozu alkoholnih vin vse države meje zaprle ali pa s posebnimi odredbami praktično onemogočile. — Istotako je bilo zanimivo predavanje g. Kolerja. »Vizija na smrt obsojenega«, ki jo je recitirala gospodična Rovanova, je pretresljiva zgodba zločinca, ki ga je alkohol speljal v pogubo in smrt.

Prijavilo se je zopet nekaj članov za vstop v društvo.

Ljubljansko gledišče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

30. aprila, sobota: HLAPCI. Delavska predstava Izven. Znižane cene.
1. maja, nedelja ob 15: LUMPACIJ VAGABUND. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 2. maja: VOJIČEK. Red E.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

30. aprila, sobota: EROS IN PSYCHE. Red A.
1. maja, nedelja: GROFICA MARICA. Gostuje g. Vladimir Skrbinšek. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 2. maja: Zaprto.

Iz gledališke pisarne: Danes se poje veleinteresantna opera poljskega modernista L. Rožickega Eros in Psicha. V glavnih partijah so zaposlene gg. Čaletova, Thierryeva, Poličeva Potučkova, Ribičeva ter gg. Banovec ,Bukšek, Kovač, Betetto, Mitrovič, Zupan, Janko itd. Dirigent g. A. Neffat, režiser g. Zd. Knitl. — Jutri, v nedeljo zvečer se poje po daljši pavzi ponovno priljubljena operета »Grofica Marica« z gospo Poličevo v naslovni vlogi. V partiji kneza Populescu nastopi prvič v Ljubljani g. Vladimir Skrbinšek, priljubljeni splitski komik in naš ožji rojak.

Mariborsko gledišče

Sobota, 30. aprila ob 20: PERIFERIJA. Abonma C. Kuponi.
Nedelja, 1. maja ob 20: LOGARJEVA KRISTA. Kuponi. Navadne operne cene.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo zvečer ob 20 se vprizori veleuspela operета »Logarjeva Krista« pri navadnih opernih cenah.

Poizvedovanja

Našla se je kravatna igla. Dobi se na Rimski cesti 9, I. nadstr., vrata 7.

Pes, rjav, z belimi in rmenimi lisami, se je izgubil na velikonočni ponedeljek na poti od Sv. Katarine v Medvode. Kdor bi vedel, kje se nahaja, se prosi, da to naznani proti nagradi na naslov: Franc Bernik, Glince pri Ljubljani.

Zanimivosti

Kitajska sodba o boljševizmu.

Znani Jules Sauervein objavlja v »Matinu« pogovor, ki ga je imel s severnokitajskim diktatorjem dne 15. t. m. pod značilnim naslovom: »Kitajski nacionalisti več ne potrebujejo boljševikov. Zamorec je opravil in lahko gre.« Prinašamo zanimiv odlomek, v kolikor se tiče tega vprašanja:

»Dozdaj mirni Čang-Co-Lin nenadoma vstane in besen tolče s pestjo po mizi ter prične kričati s tenkim rezkim glasom, potem ko je jezno pljunil v bakren, lepo cizeliran pljuvalnik:

»Seveda se bomo domenili s Kantonci, ker so tudi patrioti. Stavim samo en pogoj, da napodijo boljševike. Saj so podli zarotniki, v svetovni zgodovini nečuveni sovražniki vsega človeštva. Izrabiti hočejo našo nesrečo, da dosežejo, kar so izgubili v Evropi.«

Čang je povesil glavo in jezno, globoko zajel zrak. »Kaj hočejo v Kitaju? Mar nima pri nas vsak kmet ljubljen in skrbno obdelan kos zemlje? Mar ne cvete naša trgovina? Naš narod ima veliko bodočnost, ker je pošten in se ne boji dela. Kakor neblagi krokarji so zleteli na Kitajsko, kjer ne pozna ljudstvo komunizma, kjer pobožno spoštuje vsak svoje prednike. Hočejo nam vsiliti brezsmiselne nauke, kateri so že potegnili ruski narod na zadnje, sramotno mesto med vsemi narodi. Ne mislite, da boste udomačili boljševike. Poznam jih in Vam rečem, da bodo okužili ves svet, če jih ne boste zatrli v Evropi. Kaj misli Francoska, Nemčija, Poljska? Mar ni čas pozabiti male račune, če je na vrsti največji, najnevarnejši?«

Čang je končal: »Kantonci ne marajo boljševikov, kakor mi. Čang-Kaj-Šek dela z njimi kakor jaz. Naj razume Evropa, da je to edino sredstvo. Mi bomo rešili Kitaj, naj to stane še toliko glav.«

Maršal je z izrazito kretnjo pokazal, kako letijo boljševiške glave...«

Zabava je draga.

Pred kratkim so v Londonu objavili, kako visoki so izdatki za ondotna plesišča. — Nikjer se namreč toliko ne pleše kot na Angleškem, saj je ples na dnevnem redu že skoro vsakega banketa. Plešejo v dobrodelne namene, ako hočejo cerkev popraviti, plešejo, otvoritev razstave je s plesom, zaključek zopet. Charleston in twostep ob spremljavi jazzbande, to je v Londonu na dnevnem redu. Lastnik nekega velikega londonskega plesišča pravi, da ima tedenskih izdatkov 215 funtov (60 tisoč Din). Dve godbi staneta 100 funtov, osobje 50, najemnina 25, razsvetljava 20 in inseriranje 20 funtov. Toda to zabavišče ni v centrumu mesta, kajti tu je še vse dražje. V bogatem West Endu stane samo najemnina tedensko 500 funtov 137.000 Din). 500 funtov pa drugi izdatki. Ker je vstopnina v tako plesno dvorano samo pol krone (33 Din), mora priti na teden vsaj 8000 plesavcev, da so vsaj izdatki kriti. Par slabih dni, pa je deficit tu. Sploh je potreba za vsako zabavišče veliko denarja za začetek in odvisno je od sreče dotičnega, bo li obogatel ali bankrotiral.

Vzemimo velik cirkus. Moderen cirkus reprezentira vrednost do 250.000 funtov (69 milijonov Din). Par sto konj, mnogo drugih živali, slonov, kamel, tigrov in pa v seziji okoli 250 uslužbencev, med katerimi dobimo kovače, godbenike, kolarje, pred vsem pa seveda igralce in sicer prvovrstne. Plače teh so zelo različne od 35 šilingov tedensko do 35 funtov (460 Din do 9600 Din). Izdatki takega podjetja so približno 200 funtov na dan (55.550 Din), uspeh pa je le dvomljiv.

Spominjamo na slučaj cirkusa Barnum & Bailey. Ta je imel v načrtu prepotovati vso Ameriko. Ko je bil v najboljšem teku, je bil ameriški predsednik Mc Kinley umorjen. Vsa Amerika se je vrgla v globoko žalovanje, Barnum & Beiley pa je moral skoraj 30 predstav odpovedati. Imel je ogromno škodo.

Gledališka igra, katera ima uspeh, je boljša kot zlata jama. Josepf Jefferson je igral naslovno vlogo v »Rip Vam Winkle« več kot 5000 krat ter prejel zato nad en milijon funtov (275 mil. Din). »Private Secretary«, »Silver King« in še druga gledališka dela so imela silen uspeh. Premnogo pa je takih, ki so obsojena na »smrt« ter obleže za vedno v zaprašenih arhivih. Pomisliti pa je treba, da najmanjša komedija stane do 2000 funtov (550.000 Din), predno se prvikrat dvigne zastor. Opera in opereta pa tudi do 20.000 funtov (pet in pol mil. Din).

Letni proračun pariške opere znaša blizu sto milijonov dinarjev. Samo balet vzame 17 milijonov, ravno toliko orkester, koristi 13 milijonov in samo račun za plesne čevlje znaša na leto 900.000 Din. Koliko dobrega bi se dalo s temi ogromnimi vsotami doseči, ako bi se prav obrnile!

Sreča je minljiva.

Neki prodajalec časopisov je živel življenje kakor vsi drugi njemu enaki tovariši. Ko pa je imel nekaj dolarjev prihranjenih, je pričel špekulirati. V Floridi je kupil zemljo ter prodajal in zopet kupil. S tem si je pridobil premoženje okolu ene milijarde dinarjev. To je bilo pred štirimi leti. Lani pa je prišel strašni ciklon ter porušil Miami v prah in pepel. Ko je nekdanji prodajalec časopisov videl, da je vse uničeno, kar si je pridobil, se je utopil. Koliko bolje zanj, ako bi ostal prodajalec časopisov! — Robert Womack je odkril največji zlati rudnik, takozvani Cripple Creek. Mnogo nad 60 milijonov funtov (16 in pol milijarde dinarjev) vrednega zlata so nakopali v tem rudniku. Womack pa je prišel »na psa«, tako da je bil odvisen od podpor prijateljev. Neki Filip Lawson pa je po najdenih rudnikih šestkrat obogatel in šestkrat obubožal. Na stara leta je bil berač. — Aleberto Terrazas je dobil iz mehiških rudokopov dve milijardi dinarjev, zgubil vse ter bil primoran, da si je kot dninar služil svoj vsakdanji kruh.

* * *

ZADOŠČENJE FAŠISTOM.

Edini abesinski list, ki izhaja v Adis-Abebi, je prinesel članek zoper fašizem in italijansko pohlepnost po Afriki. Italijanski poslanik je takoj vtaknil v podzemeljsko ječo urednika in člankarja, židovskega učitelja. Razen tega je tudi zaprl njegovo židovsko šolo in ga s tem pripravil ob kruh. Seveda je na to izrazil italijanski poslanik svoje zadoščenje. Škoda za fašiste, da ni povsod kakor pri Abesincih!

DVA »ŠLAGERJA«.

Nekdaj slavni igralec B. je nekoč gostoval v Kölnu v Othelu. Pri glavni skušnji je rekel igralcu, ki je igral Jaga v prizoru tretjega dejanja: »Veste kaj, tu vem za šlager, kakršnega še nikdar noben Othelo igral ni. Ko Vas namreč pri besedah: »dokaži lopov... itd., pograbim za vrat ter vržem ob tla, Vam pljunem v obraz. Boste videli, kakšen velikansk efekt bo to napravilo pri publiki.« — Igralec Jaga je nato odvrnil: »Da, to bi bilo res nekaj prav posebnega. Toda v istem prizoru tudi jaz vem za šlager, kakršnega še noben igralec ni podal. Namreč ko mi v obraz pljunete, vstanem ter vam prisolim krepko zaušnico. Boste videli, kakšen velikanski halo bo nastal radi tega.«

ZGUBLJENA GORA.

Iz Čile poročajo o čudnem geologičnem pojavu. Gosto zaraščena gora severno reke Claro je izginila. Okoličani so pripovedovali, da so slišali nenavaden ropot in grmenje, močnejše kot ob potresu. Nekateri pa so videli, kako se je cela gora počasi pogrezala, nakar je nastala odprtina 1200 čevljev dolga, ki ima obliko podkve. Nato se je pa struga reke dvignila in nastal je otok, 300 čevljev dolg in 90 širok.

KRATKA KRILA IN DAVČNI FISKUS.

Župan mesta Almendralejo v španski pokrajini Badajoc je pravi pravcati finančni ženij. Seveda ima iste skrbi kakor vsi župani na svetu, namreč, kako napolniti vedno prazno občinsko blagajno. Pri iskanju novih davkov in dajatev je imel izvrsten domislek, namreč, kako v davčne svrhe izrabiti žensko nečimurnost. Izdal je prepoved nošnje prekratkih kril in v najkrajšem času je imel v blagajni 300 peset od dam, katere se niso marale pokoriti njegovi odredbi. Elegantne lepotice Almandraleja si ne dajo kratiti veselja nošnje kratkih kril in raje plačajo kazen. Niti v sanjah jim ne pride na um, da bi si krila podaljšale. In župan? On trdno upa, da se ta nošnja ne bo nikdar spremenila in da bodo finančni viri iz teh dohodkov vedno ostali. Katera plača kazen, sme en mesec nositi kratka krila, potem pa kazen zopet odšteti. Davčni iztirjevalec patrolira po mestu z metrom v roki in plačilnim blokom, katerega takoj na mestu izpolni ter kazen kasira, ako je naletel na le en centimeter prekratko krilo.

LOKOMOTIVE V »POKOJU«.

Znano je, da je prva železnica stekla v Angliji in kakor kaže, Angleži zelo cislajo stare, zgodovinske železniške stroje. Tako imajo v Kensington muzeju shranjeno Stephensonovo lokomotivo, imenovano »raketa«. Številka ena, ekspresna lokomotiva Angleške severne železnice je v »pokoju« tako negovana, kot kak slaven dirkalni konj. Ta stroj je bil izdelan l. 1869. ter je prevozil nad en milijon milj. Ker je to nekaj izvanrednega, so stroj spravili v muzej. Ob priliki stoletnice prve železnice v Darlingtonu l. 1925. je na razstavi ta lokomotiva zbujala splošno občudovanje, ker je lepa in elegantna, lepša nego so dandanašnji modeli.

NAJLEPŠA SLIKA.

Slavni nemški parlamentarec Windthorst je neki dami poklonil svojo fotografijo. Dama je bila tega zelo vesela ter bi mu bila rada tudi kaj podarila. Ko ga je vprašala, s čim bi ga najbolj zveselila, ji je odgovoril: »Gospa, ako si smem sploh kaj želeti, potem prosim za vašo sliko.« — »Seveda vam jo bom podarila. Nalašč v ta namen se bom dala slikati. Da vam bo pa slika tembolj ugajala, prosim za vaše mnenje, v kakšni poziciji naj se dam fotografirati?« — Nato je odvrnil slavni parlamentarec, ki je bil obenem tudi globoko veren: »Dajte se slikati, ko svojemu otroku sklepate ročici k molitvi. To je najlepša pozicija, katero si morem misliti o kaki materi.«

MINISTROV KLOBUK.

Angleški notranji minister Sir William Joyson-Hicks pripoveduje v nekem angleškem listu, kako je prišel v posest klobuka, ne da bi plačal. »V Londonu je neka trgovina s klobuki, kjer že štirideset let kupujem klobuke. Ko sem kupil tretjega, sem pripomnil klobučarju, da bi mi lahko dal pet odstotkov diskonta, ker takoj plačam, kar kupim. Trgovec je pa neke vrste šaljivec in odvrnil mi je: »To bi bilo proti mojim principom, toda veste kaj. Jaz imam navado, da klobuke označim z zaporednimi črkami A, B, C itd. Ko boste prišli do črke Z, vam pa dam enega brezplačno.« Pa sem res toliko časa hodil v dotično trgovino, da sem ga res dobil, in sicer prav lep svetel cilinder.«

NOVA O ANGL. PRESTOLONASLEDNIKU.

Angleški prestolonaslednik se je vozil z nekim Amerikancem po Londonu v navadnem avtotaksu. Ko sta prišla na cilj, je Amerikanec rekel šoferju, naj počaka nekoliko časa. »Bom počakal, ako mi takoj plačate.« — »Dobro,« je odvrnil Amerikanec, »toda da boste vedeli, z menoj je princ Valeški, prestolonaslednik.« — »Kdo? Princ?« je zaklical vozač. »Ne verjamem. Na ta način so me že večkrat goljufali.«

★

Vsako vprašanje v angleškem parlamentu stane, preden je natisnjeno in preiskano, toraj predno se nanj odgovori, 1 funt 5 šilingov (340 Din.)

*

Rastlinsko življenje ne eksistira 600 čevljev globoko v morju, med tem ko so živali dobili štiri milje pod morsko površino.

*

Geranije vrtnarji polagoma opuščajo, pač pa v veliko večji meri gojijo begonije.

*

Angleški kazenski zakon je tako strog, da dovoljuje dosmrtno kazen za ponarejevalce kovanega denarja, do sedem let pa za razpečavanje.

*

Neki zdravnik je izdal statistiko, po kateri samice dalj časa živijo kot samci ali pa omožene ženske.

*

Dalai Lama, vladar Tibeta, je vpeljal davek na velikost nosa.

*

Smaragd je sedaj postal tako moderen in splošno zahtevan drag kamen, da stane karat 1200 funtov, medtem ko stane dijamant le 500 funtov karat.

*

Na pasji razstavi v Londonu je foxterier »Selecta Ideal« že devetič odnesel prvo darilo. Lastnik je imel zanj na ponudbo 1000 funtov (275.000 Din), pa ga ni dal.

*

Navadna sol je najboljše čistilo za zobe.

*

Nosi tesen klobuk, poceni očala, glej, da se odebeliš, ogibaj se zelenjadi ter nikar ne pij vode. Nikoli ne spi sedem ur ter pokadi vsaj 50 cigaret dnevno. Potem bodo vsi zdravniki prezaposleni, pravi neki zdravnik.

*

Turške oblasti so odredile, da dame, oblečene v bela oblačila, ne smejo pod nobenim pogojem imeti našitih trakov višnjeve ali oranžne barve. To pa zato, ker ta kombinacija znači državno zastavo Grčije in Armenije.

*

Na Angleškem je 138 oseb, katere imajo več kot 100.000 funtov letnih dohodkov (t. j. 27 milijonov in pol dinarjev).

*

Molčečnost je glavno pravilo neke knjigarne v Oxfordu. Prodajalec kupca nikoli ne ogovori, ako ta sam ne prične razgovor.

*

Malta je pred kratkim izdala znamko, na kateri je naslikan sveti Pavel.

Najmodernejši sivi ševro
Din 198·–
VOIKA

Neko vrsto amerikanskih ščurkov, ki so dolgi 5 cm, gojijo v londonskem zoološkem vrtu, s katerimi hranijo gaščerice in žabe.

*

Nekatere vrste kameleoni pijejo samo na ta način, da lovijo kaplje, ki padajo z drevja. Tudi v ujetništvu jih morajo na ta način napajati.

*

Neki londonski duhovnik anglikanske vere pravi, da so najboljši obiskovalci cerkva uradniki in njih družine, torej srednji sloj.

*

V nekem kraju Južne Afrike je neki uradnik tapeciral svojo sobo s 500.000 rabljenimi znamkami.

*

Voditeljica neke kuharske šole v Londonu pravi, da se dečki mnogo hitreje privadijo kuharski umetnosti kot pa dekleta.

*

Na Novi Zelandiji se je pričela nove vrste industrija. Našli so, da je morski volk zelo koristna žival. Usnje iz kože je izborno, maščoba kot lepilo, nekateri deli pa so porabljivi v medicinske svrhe. Družba si je nadela nalogo, vsak dan en tisoč teh, sicer tako škodljivih roparic poloviti.

*

Tehtnica za tehtanje dijamantov je tako precizna, da reagira, ako se nanjo položi trepalnica očesa.

*

Neki naravoslovci v Ameriki so našli tri milje dolg predor in par col širok, katerega so napravile mravlje.

*

Sveto pismo v Braille pisavi obsega 38 knjig in tehta 50 kilogramov.

*

Na otoku Wight na Angleškem imajo več psov kot pa otrok.

*

Angleška krava da povprečno na leto 140 kg masla. Poje pa 50 kg zelene krme dnevno.

*

V srednjem veku so smatrali za velike pregreho, ako si je kdo hotel pijačo hladiti z ledom.

*

V 21 mesecih so angleška potniška letala prevozila okoli dva milijona milj in 25.000 potnikov brez najmanjše nezgode.

*

V zadnjih dvanajstih mesecih je bilo po vsem svetu izdanih 2099 novih pošt. znamk.

*

En par slonovih zob zadostuje za tipke 30 do 40 glasovirjev.

*

Angleška policija je vpeljala metodo, da kadar zločincu odjema odtise prstov, onebem fonograf posnema njegov glas, ne da bi zločinec za to vedel.

*

Angleži povžijejo povprečno na osebo in leto 93 jabolk, 67 pomaranč, 52 banan in 15 limon.

Posebnost
za damske kostume je blago »Otoman«, najmodernejše za sezijo. V Ljubljani ga ima v krasni izbiri samo tvrdka
DRAGO SCHWAB — Ljubljana.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 29. aprila 1927. Višina barometra 308·8 m

Opazovanja kraj	čas	Barometer	Toplota v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin ob opazovanju	Vrsta padavin v mm do 7h	Najvišja temp.	Najnižja temp.
Ljubljana (dvorec)	7	767·7	11·9	77	W 1	10			20·4	1·4
	8									
	14	764·9	18·9	59	NE 1	7				
	21	764·0	16·4	64	mirno					
Maribor		768·1	11·0	93	SE 4	1			13	7
Zagreb		767·9	13·0	82	S 2	1			18	10
Belgrad	8	768·0	14·0	73	mirno				21	8
Sarajevo		766·3	15·0	64	mirno				24	8
Skoplje		766·5	19·0	65	mirno	2	dež	1	26	12
Dubrovnik		765·1	14·0	75	NW 2	3			17	7
Praga		766·8	5·0	—	mirno	8			14	3
Split	7	765·5	17·0	63	mirno	megla			24	14

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsko gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za soboto, 30. aprila: Lepo, toda negotovo vreme, nekoliko topleje.

Naše gore.

Jan Plestenjak:

Na planini.

Lepa je noč na planini. Čez dan speš po vijugah, grapah in hribinah, ob studencu se okrepčaš, se sesedeš v travo, se zazreš v vročično nebo, vdihavaš ostrino zraka in zadovoljen, oproščen prahu, šuma avtomobilov, voz in železnice se pogrezneš v bogastvo svojih spominov. Utrujenosti ne čutiš, težo skrbi si odložil v dolini, razmaknil in razmahnil bi se rad v vesoljstvo in vso prostranost pokrajine pod teboj preletavaš z očmi v naglici kot v naglici obletava tvoje okno ob večerih netopir.

Skoro groza, nekaka tesnoba se oklepa človeka, kadar se pogrezne v vse bistvo gora in kadar v njih naročju, v njihovem miru in veličanstvu spoznava svojo ničevost.

Veter se lovi v vrhovih dreves, listje šumi, med vejami in na tleh, padanje je čuti in če ti pade pred noge list, se vzdigneš in nova misel te prešine.

In kaj bi? Gore in hribi rode drugačne ljudi, bolne ozdravljajo, jih prerajajo, in nikoli ne bo zabrisana razlika, ravanec, — tako pravimo mi — in hribovec. Pravijo: kadar se ravanec priženi v hribe, obnemore, ker mu odpovedo roke, ali kadar se priženi hribovec na ravan, umrje od bolečin in hrepenenja po gorah.

O, te noči v gorah!

Prepoten, noge so ti kakor tuje, da jih ne čutiš, se bližaš ob solnčnem zatonu višini. Na kočo pada zlato in se kreše ob stenah, senca je dolga, da se ti zdi koča ob senci kot drobna pest. Vsa njena skromnost in veličanstvo okrog nje te povzpne v brezbrežja novih misli in vsa nagromadenost mest, krika in vika, prisiljene in priučene nepriprostosti se ti priskuti, da bi zaspal in večno spal v gorah v absolutnem miru, ali v razdivjanosti strasti viharjev, groma in bliska. Ker tudi takrat občutiš samo veličanstvo gora in njih gigantsko kljubovanje.

Senca se veča in veča, solnca zlato se raztaplja v nji in robovi koče se zlivajo v gladko črto, dokler se zlato ne raztopi in se senca ne raztegne v navzdolž in počez. Takrat je mir, mir kot ob mrliču, kadar ugasnejo sveče in samo bele rože gledajo izza rakve. Le na nebu, prav ob robeh se kopiči, gnete in preliva ter preriva zlato in tone za obzorjem v bogastvo solnca in dneva. To je mogoče občutiti, videti in spoznati samo v gorah, kadar si sam, sam s seboj in kadar odkrito gledaš vase in govoriš s seboj.

O. te noči v gorah!

Neslišno pada mrak, zgoščen iz senc, nič ni plahutanja, zagrinja te, kot bi odmiral sedanjosti. Koča ti ni več koča, ožarjena od solnca, lesena streha obložena s kamenjem, katedrala, gotska cerkev ti je, polna tajinstvenosti, miru božjega in kleče bi človek skoro romal vanjo.

Noč! Zvezde so blizu, trgal bi jih z roko, ali kako bi si človek upal do neskončne uganke svetovij? Planšarica je tiha in sramežljiva, ali zdravje ji je tako sveže, da te je sram, ker veš, da v tvojih očeh ni odbleska, kakršnega daje zemlja in nebo in ker veš, da je v njih že zdavna ugasnil ogenj prirojene naturnosti in da si mogoče tujec v gorah in da skruniš njih svetost.

In takrat se zgosti v tebi spoznanje, otreseš se vsega, kar si prinesel s seboj bolnega, zdrav zavrisneš v noč, da se tvoj vrisk razlegne v daljavo in se razdrobi v tisoč odmevov.

Tako je v gorah!

Včasih še te zaboli življenje in grenko spoznanje o brezplodnosti dela, borba za luč in kruh ti izzivlja gnus nad življenjem. Klecneš, padaš in se ne moreš dvigniti. Joj! In ko so oči že motne, od gledanja trudne, ozdrave, če si pri moči, da jih dvigneš k dviganju gora.

In sanje, in spanje, oboje samo zdravje. In jutro! — Vse ena sama vesoljna molitev — gore kot k molitvi povzdignjene roke, kako bi popotnik na gôre ne dvignil k molitvi rok.

★

Meni je bilo planinstvo zadeva srca. Vzbudil se je v meni klic in slediti sem mu moral.

★

Beseda »planinski sport« mi je vedno nekako težko dela. Preveč kaže na površnost. Ne iščimo zunanjosti gorskih grebenov, iščimo njih dušo!

(Kugy: Aus dem Leben eines Bergsteigers.)

Jutro na planini Vogel
(Fot. G. Ogrin)

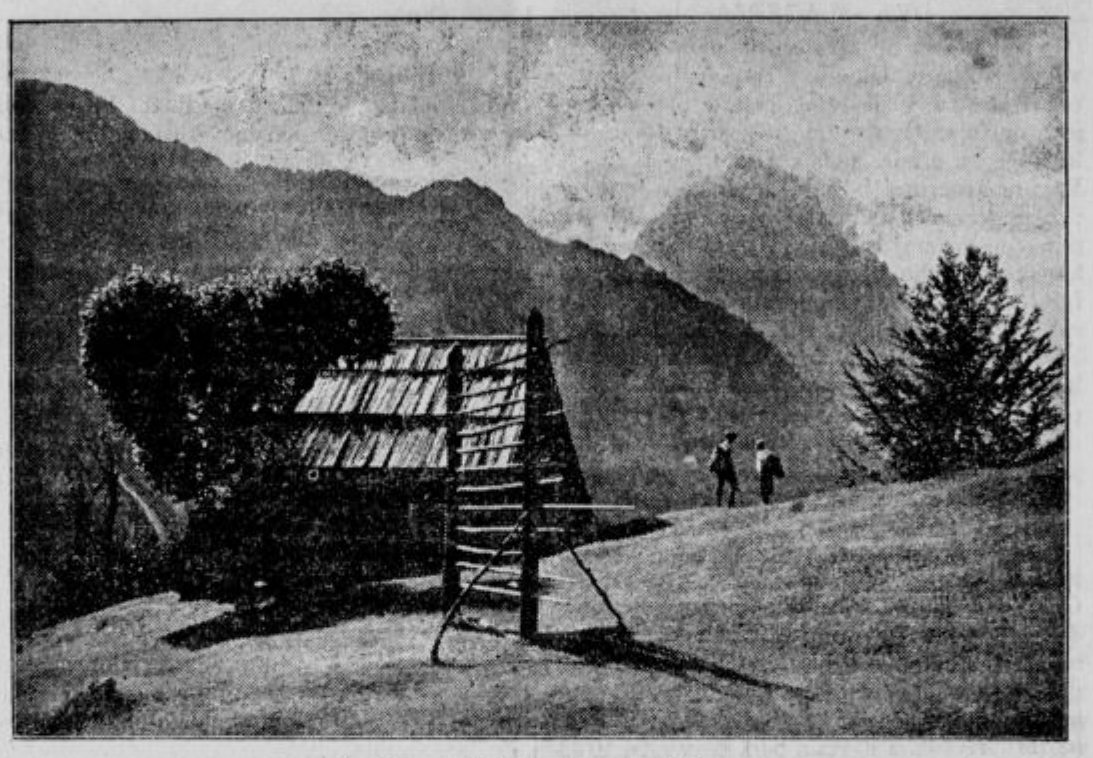

Motiv s planine nad Peričnikom
(Fot. prof. Ravnik)

Pogled na Razor s Kredarice
(Fot. G. Ogrin)

Poslovilno predavanje dr. Kugyja.

V okviru predavanj, ki jih je imel slavni alpinist v naši domovini, priredi T. K. Skala danes, v soboto 30. t. m., ob 20. uri v Mestnem domu zelo zanimivo poučno predavanje alpinsko-literarne vsebine o zgodbah iz življenja. Opozarjamo članstvo kakor tuid vse prijatelje kluba na to zadnje predavanje dr. Kugyja. Vstop prost. Za kritje stroškov se prostovoljni prispevki hvaležno sprejemajo.

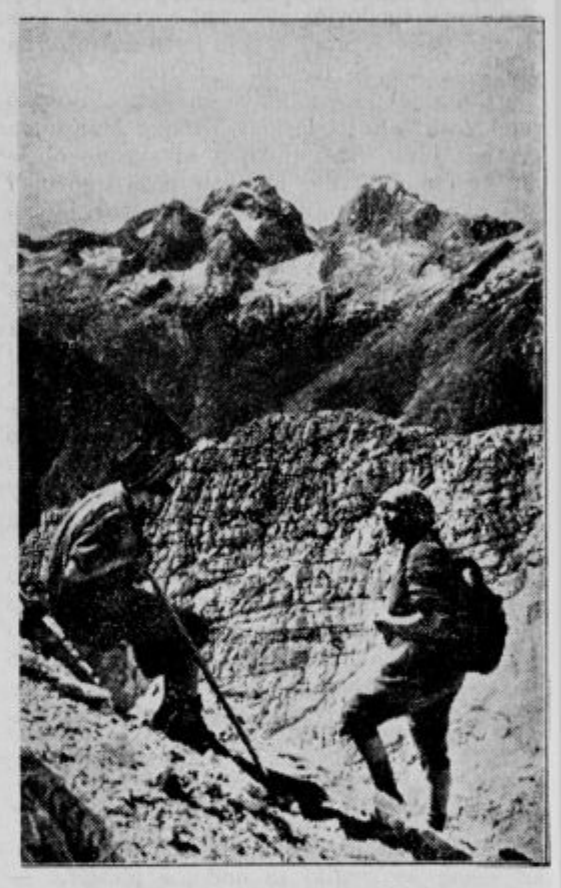

Pogled na Jalovec in Mangart
(Fot. G. Ogrin)

Razor s Križkih podov
(Fot. G. Ogrin)

Joža Lovrenčič:

Valentin Stanič.

V spomin na 29. april 1847.

(Konec.)

Šest let in pol je ostal Stanič na Banjšicah in delal in delal. Dušno pastirstvo, povzdiga kmetijstva in sadjarstva, šola, nabiranje narodnih pesmi, tiskarna v miniaturi (iz Gorice jo je sam pritovoril; par pesmi, ki jih je natisnil tu, je ohranjenih), in še je obiskal vse goriške gore in 21. septembra 1808 Triglav (rokopis v ljubljanskem muzeju).

Od leta 1809.—1819. je vikaril v Ročinju, kjer se je še z večjo vnemo posvetil kulturni in gospodarski povzdigi ljudstva. Sezidal je šolo, ki jo je sam vodil, ustanovil drevesnico, zidal most čez Sočo v Kanalu, ob epidemiji črnih koz gotovo prvi v naših krajih cepil, ter tiskal sam v drobnih knjižicah svoje pesmi.

V Gorici 1819—1847 je bil kanonik in šolski nadzornik in slovensko misel v mestu, bi rekel, obudil in oživil. »Val. Stanič je bil takrat edini mož, kateremu je bilo v naših krajih za povzdigo naše mile materinščine kaj mar. — Po naključbi sem kakšenkrat k njemu prišel in s časom se bolj z njim seznanil, in reči moram, da me je nagovarjal, naj poskusim kaj slovenskega napisati; tedaj sem par pesmic po nekem nemškem originalu spisal, in da bi me bolj užgal za domačo reč in za delovanje na polju mile slovenščine, dal je blagi gospod moje omenjene pesmice med svojimi natisniti. — Marsikaj mi je govoril, kako treba slovensko pisati in sestavljati in mnogokrat je v tem pravo zadel, toda mi je vselej pristavljal, da se nimam odveč na te njegove nauke in svete, glede na pravilnost jezika zanašati, ker se sam ni nikoli slovnice učil.« Tako o svojem učiteljupolihistor Štefan Kocjančič. (Glas 1873, št. 29.)

Poleg humanitarnih ustanov (gluhonemnica — prva na našem jugu, društvo zoper trpinčenje živali — prvo v bivši Avstriji) se je Stanič posvetil v Gorici predvsem narodni prosveti. Izmed njegovih knjig in knjižic so glavne: Pesmi za kmete in mlade ljudi iz leta 1822. in pomnožene iz leta 1838., Molitve in premišljevanja za sveto leto 1826. s pristavkom cerkvenih in drugih pesem 1838. Uvodne in sklepne besede v te zbirke so zelo zanimive, kar kažejo, kako rad bi Stanič razširil slovensko knjigo na Goriškem, obenem pričajo, da je imel še svojih pesmi v zalogi. Pa ne samo svoje knjige, tudi druge je širil med ljudstvo. Osnoval je celo knjigarno. Ko so začele izhajati »Novice«, jih je koj čez 50 izvodov naročil in razširil po deželi in z njimi gotovo ne malo pripomogel, da je narodna zavednost ob Soči dobila trden temelj in rastla in rastla.

Delo je bilo Staničevo veselje in trden ko dren — bolan sploh nikdar ni bil — je v delu omagal. V umobolnici so nekaj zidali — bilo je treba prevaliti neko skalo. Stanič jo zgrabi, dvigne in se pretegne. Leči je moral in ni več vstal. Zadnji trenutek je še štel udarce žile in ko je napovedal: »Zdaj, zdaj umrem!« je res izdahnil.

Stanič je bil originalen mož — nešteto anekdot iz njegovega življenja je ohranjenih — in hiter delavec. To zadnje naj tu mimogrede pokažem ob rokopisu njegovih Pesmi za kmete in mlade ljudi, ki ga imam deloma ohranjenega. V njem sta dve Pesmi po toči, ena 5 kitic, druga 19, iz junija 1817; šest pesmi je napisal med 5.—10. februarjem 1819, in sicer dve 5. II., tri 8. II. in eno 10. II.; ena je pa datirana s 3. avg. 1818. Teh svojih pesmi pa ni precenjeval — bil si je oster sodnik. Eni je pripisal: »Hat prosodischen Zwang«, drugi »Doch mittelmäßig«, tretji »Vieles ziemlich schlecht«, in spet eni »Ist schlechter als mittelmäßig«, druge so pa »Fast mittelmäßig«, »mittelmäßig« in »ist unter dem Mittelmaß«. To isto je priznal tudi v izdaji 1822 z besedami: »De one (pesmi) veliko pomanjkanja imajo, spoznam tudi sam; pa dokler bolših ne bo, posluži se teh kakor moreš —.« In zato je prosil »umnejše slovenskiga jezika«, da bi mu šli na roke »s svetam ali tudi s pesmimi«. Pa njegova prošnja je ostala klic vpijočega v puščavi — pridobil je samo Št. Kocjančiča in patra Bonča. — Rod pa, ki je rastel in vzrastel ob Staniču, je z vnemo svojega vzornika delal med narodom.

Omenim naj še, da sta ohranjena dva Staničeva portreta: eden je delo monakovskega slikarja Gaila, ki se je mudil v Gorici najbrže kot odposlanec monakovske matice društva zoper trpinčenje živali, drugega pa je napravil gluhi slikar Goričan J. Peteani.

Ob stoletnici rojstva so začeli v Gorici z akcijo, da bi postavili Staniču spomenik, a ga nismo dočakali. Pod Triglavom ga ima danes in v skromnem bibliografskem listu »Staničev vestnik«, ki so ga letos začeli izdajati v Gorici. Ljubljana se na Staniča ni spomnila, ko je prekrščevala in krstila ulice. Mogoče pa še ni vse zamujeno in bomo lepega dne le hodili po Staničevi ulici ali poti in mislili nanj, ki je prvi budil goriške lovence in sluje v svetu po svojih alpskih turah kot prvi veleturist.

★

Gospodarstvo

Trgovinska pogodba z Grčijo.

Za trgovinsko pogodbo z Grčijo je izdala Zbornica za trgovino, obrt in industrijo obširen elaborat, katerega nam je iz prijaznosti dala na razpolago za objavo v izvlečku.

Naša trgovina z Grčijo stalno napreduje. Leta 1922 je znašal izvoz v Grčijo 20.000 ton v vrednosti 60 milijonov dinarjev, v letu 1925 pa že 251.000 ton za 658 milijonov dinarjev. Zlasti je velik interes Južne Srbije na tej pogodbi, saj je še pred nedavnim tvorila s Solunom in Makedonijo gospodarsko enoto. Čeprav smo čisto na severu države, imamo tudi mi interes na pogodbi.

Ravno sedaj se vrši v Grčiji notranja kolonizacija z naseljevanjem Grkov iz Turčije. Tu imamo interes na udeležbi. Treba je Grčiji stavbnega in drugega materijala.

Dosedaj je bil izvoz v Grčijo zelo otežkočen zaradi neprilik pri železniškem prometu. Vse blago se je moralo adresirati na špediterja v Gjevgjeliji, ki je preskrbel nov tovorni list. Odpravi naj se to posredništvo in uvedejo mednarodni potni listi.

Druga ovira za večji promet je nestalnost drahme, tretja pa novi grški carinski tarif iz lanskega leta, ki je pomenil hud udarec za izvoz naših predmetov. Stalno so gospodarski krogi zahtevali pogajanja, do katerih pa radi nesigurnih političnih odnošajev ni prišlo.

Za glavne konsumne centre: Patras, Atene, Solun itd. naj se uvedejo direktni železniški tarifi. Na drugi strani se je potom ankete ugotovilo, da je prevoz po morju skozi Trst in Reko cenejši kljub prekladanju na ladjo in iz ladje. Na suhem igra vlogo velika oddaljenost, ki znaša od Ljubljane do Gjevgjelije 1211 km.

Čeprav smo grški sosedje, drugi v Grčijo veliko več izvažajo, kakor mi, da, še celo oddaljena Amerika.

Interes za izvoz v Grčijo je v sledečih predmetih: emajlirana posoda, bela lepenka, jeklo in železo, rezan in tesan les, tiskarski papir, bukov les za embalažo.

Za te glavne predmete smo imeli zveze že pred vojno in je imelo več tovaren svoje stalne zastopnike v Grčiji. V teh predmetih nam pa dela močno konkurenco Avstrija, ki ima do Trsta znižane tarife in po Lloydovih linijah na Grško tudi popust. Tako je važno dejstvo, da je na papir avtonomna carina ukinjena.

Nadalje omenjamo še predmete, za katere je možnost plasirati jih na grških tržiščih — kar se je dosedaj tudi sporadično dogajalo: sveče, parketi, furnirji, upognjeno pohištvo, bučne peške, fižol, celo perilo, embalaža, mineralna voda, karbid.

Grčija uvaža k nam: fige za predelavo, korinte, sultanine, orehe (nrahise), specialna vina, kolofonij, deloma južno sadje, oljkino olje. Direkten ta izvoz v Slovenijo ni, ker se nahaja to v komisijski trgovini Grkov v Trstu, katerih je zelo veliko.

Uvoz iz Grčije v Jugoslavijo je stabilen. Znašal je leta 1921 242, leta 1925 pa 261 milijonov dinarjev.

Za sedaj velja začasna trgovska pogodba iz leta 1894.

Kakor kaže sestava delegacije za to pogodbo, je prav srečno izbrano dovolj strokovnjakov, ki bodo znali braniti gospodarske interese svoje države.

Umetna svila.

Tajništvo Društva narodov je za svetovno gospodarsko konferenco pripravilo serijo edicij, med katerimi je zelo zanimiva o industriji umetne svile, iz katere posnemamo najvažnejše podatke.

Ta industrija datira iz leta 1895 po dolgotrajnih in težkih študijah in se je od tedaj izredno hitro razvila.

V primeri z drugimi tekstilnimi surovinami je cena umetne svile znatno nižja. Nadalje njene cene niso variirale v toliki meri kakor drugih tekstilij.

Umetna svila se izdeluje na štiri načine. Najvažnejše surovine za njeno izdelavo so: celuloza in baker. Svila iz bakra se imenuje nemško »Glanzstoff«. Šele v letu 1926 so začeli izdelovati umetno svilo iz acetata. Poleg tega se izdeluje umetna svila tudi iz odpadkov od bombaža (linters).

Leta 1896 je znašala produkcija umetne svile na celem svetu 600 kg, leta 1913 že 11.000 kg. Po vojni je ogromno narasla in dosegla leta 1925 količino 85.000 kg; od tega odpade na severnoameriške Združene države 23.500 kg, na Italijo 14.000 kg, na Anglijo 12.000 kg, na Nemčijo 12.000 kg, na Francijo 8000 kg, na Belgijo 5000 kg, na Holandijo 4000 kg, na Švico 2500 kg, na Avstrijo 1500 in na Poljsko 1000 kg. Ostalo so producirale sledeče države: Češkoslovaška, Japonska, Ogrska, Španija, Švedska in Rusija v malenkostnih količinah. Pred vojno je bila Nemčija (leta 1913) s 3500 kg največji producent.

V Italiji je vsa produkcija v rokah družbe Snia Viscossa, v Nemčiji pa se ravnokar razpravlja o združenju vseh tvornic.

Koliko znaša uvoz umetne svile v našo državo, nismo mogli ugotoviti, ker naša carinska statistika izkazuje umetno svilo skupaj s floret-svilo (odpadki naravne svile). Vendar pa imamo v naši državi skoro vse sirovine, ki so potrebne za fabrikacijo umetne svile, pa tudi sredstva za ločenje svile od celuloze in za sestavljanje niti, ki so najrazličnejše kemikalije.

* * *

Kolinska tovarna hranil d. d. zaključuje bilanco za leto 1926 s čistim dobičkom 188.884 Din vštevši prenos iz leta 1925. Na nov račun se prenese 18.284 Din, in se izplačuje 5 odst. dividenda (od 1. maja t. l.). Poslovno poročilo naglaša, da vlada splošna stagnacija in pomanjkanje denarja. Izvoljena je bila stara uprava in nadzorstvo.

Kako porabi belgrajska občina posojilo 4 milijonov dolarjev? Kakor posnemamo iz »Trgovinskega glasnika«, se bo razdelila svota 4 milijonov dolarjev posojila belgrajske občine na sledeče izdatke: vodovod 20 milj. Din, kanalizacija 20, regulacija 20, tlakovanje 120, regulacija Terazij 8, tramvaji in razsvetljava 8, vozni park 6, kataster 2, občinske zgradbe 5, ambulanta in sirotišnica 5, šole 5 milijonov dinarjev.

Novi angleški bankovci. Zaradi raznih falzifikatov bo angl. državna blagajna izdala nove bankovce za 1 funt v rjavi in za 1 šiling v modri barvi.

Borza

Dne 29. aprila.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.495—13.525 (13.5025 do 13.5325, Italija 301.73—303.73 (300.25—302.25), London 276.27—277.07 (276.20—277), Newyork 56.75 do 56.95 (56.75—56.95), Pariz 222.5—224.75 (222.75 do 224.75), Praga 168.30—169.10 (168.30—169.10), Curih 10.94—10.97 (10.94—10.97), Amsterdam 22.76 do 22.82.

Curih. Belgrad 9.13 (9.13), Italija 27.675 (27.85), London 24.2475 (25.25375), Newyork 520 (520), Pariz 20.365 (20.37), Praga 15.40 (15.40), Dunaj 73.15 (73.15).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.4425—48, Kodanj 189.25—189.85, London 34.4375—34.5375, Milan 37.77—37.87, Newyork 708.85—711.35 (ček 706.65 do 710.80), Pariz 27.77—27.87, Varšava 79.14 do 79.64. — Valute: dolarji 705.90—709.90, francoski frank 27.70—27.86, lira 37.73—37.79, dinar 12.42 do 12.48, češkoslovaška krona 20.96—21.08.

Praga. Devize: Lira 179.70, Zagreb 58.23, Pariz 132, London 163.45, Newyork 28.61.

BLAGO.

Ljubljana. 7 odstot. invest. posoj. 85 bl., vojna odškodnina 342 bl., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 195—197, zaklj. 197, Ljubljanska kreditna 150 den., Merkantilna 99 do 100, Praštediona 850 den., Kred. zavod 160—170, Trbovlje 480 bl., Vevče 140 den., Stavbna 55—65, Šešir 104 den.

Zagreb. 7 odstot. invest. posoj. 84.50—84.75, Agrari 53.50 zaklj., vojna odškodnina 339—340, zmaj 340—342, Hrv. esk. 96.50 zaklj., Hipobanka 61.50—63, Jugobanka 95 zaklj., Praštediona 850 do 855, Ljublj. kreditna 150 den., Šečerana 500 zaklj., Slavonija 28—30, Trbovlje 47, zaklj. 470—480, Vevče 140—145.

Dunaj. Don.-savska-jadr. 81.80, Alpine 48.40, Kranjska industrijska 51.50, Trbovlje 61.50, Hrv. esk. 15.40, Hip. banka 7.70, Mundus 175.50, Slavonija 4.20.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. Tendenca za les čvrsta, posebno za parjeno bukovino; za dež. pridelke neizpremenjeno. Kurzi neizpremenjeni. Zaključeno: les 7 vagonov.

Prosvetna zveza

Romanje na Trsat in izlet v Crikvenico priredi za binkoštne praznike Prosvetna zveza. V ta namen prosi vsa prosvetna in izobraževalna društva ter župne urade, da sprejemajo priglase do 22. maja. Zvezi naj pošljejo imena priglašencev in ime vstopne postaje. Odhod je na binkoštno soboto zvečer okrog 8 iz Ljubljane preko Karlovca. Na binkoštno nedeljo bo ob 7 sv. opravilo na Trsatu v romarski cerkvi. Ogledali si bomo grobnico Frankopanov in njihov grad,- dalje naše reško pristanišče. Ob 1 je odhod posebnega parnika iz Sušaka v Crikvenico, kamor dospemo ob pol 3. V Crikvenicah, našem najlepšem obmorskem letovišču, si bodo izletniki ogledali krasne vrtove in parke, drugi si bodo privoščili prijetno kopel v morju. Odhod iz Crikvenice bo okrog 6 s parnikom na Sušak in odtod nazaj domov po isti progi. Vožnja za vlak iz Ljubljane, vstopnina za ogledovanje Frankopanskega gradu, vožnja po morju in izkaznica stane skupaj 167.50 Din. Vsak kdor se želi udeležiti tega poučno zabavnega izleta, naj se priglasi pri domačem društvu in naj vplača 50 Din. S to vsoto je plačana vožnja po morju, vstopnina in izkaznica. Z izkaznico si kupi vozni listek na vstopni postaji do Sušaka. Vožnja po železnici je polovična na vseh progah. Člani in članice društev priglasite se takoj, ker je število omejeno radi parnika.

10 odstot. takse na vstopnice pri igrah vplačajo ona prosvetna in izobraževalna društva, ki imajo potrdilo, da so njihove prireditve umetniško diletantske od umetniškega oddelka prosvetnega ministrstva v Belgradu. Vsled tega prosimo vsa včlanjena društva, ki reflektirajo na zgornjo olajšavo, da se takoj priglase pri Prosvetni zvezi, kamor naj pošljejo naslov društva in kolkovino 25 Din. Prosvetna zveza bo tekom 14 dni poslala vse prošnje skupaj potom poslanca na pristojno mesto. Opozarjamo torej društva, da si izposlujejo to, ker bi sicer plačevala 20 odstot. takse na vstopnice. Po novem finančnem zakonu čl. 103 dobijo to ugodnost le prosvetna društva in čitalnice. Med tem ko morajo orlovski odseki in orliški krožki plačati 20 odstot. takse na vstopnice, če priredijo dramatične predstave. Oproščeni so pa vsake takse le od telovadnih nastopov in akademij. Take informacije je dobil naš odposlanec na okr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani. Takse prosta so dalje prosta predavanja s skioptičnimi ali filmskimi slikami.

Slivnica pri Mariboru: V nedeljo 1. maja po večernicah ponovi Prosvetno društvo v Slivnici v Društvenem domu krasno ljudsko opereto »Mlada Breda«. Občinstvo se vljudno vabi!

Pevski odsek Kat. prosvetnega društva v Št. Vidu pri Stični: priredi v nedeljo 1. maja ob 3 popoldan koncert pod vodstvom g. P. Žagarja. Spored obsega 20 točk, katere proizvaja sedem domačih zborov. Koncert bo prvi te vrste na Dolenjskem. Vsi prijatelji lepe naše pesmi, zlasti pevci ga z veseljem in nestrpnostjo pričakujejo. Zato prvo majevo nedeljo vsi na majev izlet v Št. Vid pri Stični, da ob krasoti naših narodnih in umetnih pesmi uživate pravo majevo veselje!

Sv. Jedert nad Laškim: Pevski koncert bo 8. maja v Stokavnikovem salonu s točkami: 1. Škop: Molitev, 2. Škop: Domovini, 3. Aljaž: Ujetega ptiča tožba, 4. Hajdrih: Jadransko morje, 5. Prelovec: Oj, Doberdob, 6. Foerster: Pastir, 7. Ferjančič: Vzdihljaji slepega, 8. Laharnar: Kadar mlado leto; 9. Vodopivec: Ves dan je pri oknu, 10. Tome: Majeva, 11. Premrl: V Korotan, 12. Vodopivec: Ptici, 13. Tome: Balada o Čičku. Skladbe poje moški, ženski in mešani zbor. V odmorih igra domači umetniški šramelj. Vabljeni domačini in iz sosednjih župnij.

Katol. slov. izobraževalno društvo v Mekinjah priredi v nedeljo 1. maja 1927 točno ob 4 popoldne Danes bomo tiči, veseloigro v štirih dejanjih (osmih slikah), spisal Nestroy. Igra je vseskozi polna humorja. Zato vsi prijazno vabljeni. Odbor

Sport

PREDZADNJE KOLO PRVENSTVA.

1. maja se odigra na igrišču Ilirije IX. to je predzadnje kolo nogometnega prvenstva. Ilirija : Hermes bo vsekakor zanimiv par, kajti v tem boju gre Hermesu za obstoj v prvem razredu. Proti Iliriji, ki vsled gostovanja v Splitu, ne bo nastopila s svojo prvo garnituro, Hermes vseeno ne bo imel lahkega posla in bo moral napeti vse sile, da bo odnesel dober rezultat. Tudi drugi par, kjer nastopita Primorje : Slovan, bo nudil napet boj. Primorje si je vsled zmage nad Ilirijo osiguralo drugo mesto v tabeli in gre tudi proti Slovanu kot favorit. Slovan se nahaja v opasni coni in bo vsled tega skušal doseči vsaj neodločen rezultat, da si na ta način osigura obstoj v prvem razredu. Prva tekma prične ob pol 15. Dopoldne igrata rezervi Slovana in Primorja prvenstveno tekmo.

ILIRIJA : PRIMORJE.

Izredno zanimiva obeta biti hazenska tekma med obema najhujšima rivaloma. Ilirija, ki je preteklo nedeljo doživela po Muri poraz, bo na vsak način skušala ta svoj neuspeh proti Primorju popraviti. Obe družini sta pridno trenirali in je vsled tega pričakovati, da bo tekma nudila dober sport, ker je pa igra prvenstvena, bo borba še mnogo bolj zanimiva in je pričakovati rekordnega obiska. Tekma se vrši ob 10.30 na igrišču Atene.

* * *

Pododbor kolesarske zveze v Ljubljani vabi vse gg. člane kol. društev in klubov, včlanjenih v imenovanem pododboru (Ljubljanca, Ilirija, Primorje, Sava, Sora, Vrhnika, Zarja), kakor tudi ostale prijatelje kolesarskega sporta, da se polnoštevilno udeleže kolesarskih otvoritvenih dirk v Št. Vidu nad Ljubljano društva »Sora« in »Ilirija« dne 1. maja. Skupni odhod s Št. Jakobskega trga točno ob pol 14. uri popoldne. V maju se vrše še sledeče kolesarske dirke: 8. maja »Vrhnika« na progi Vrhnika—Logatec—Vrhnika (klubska), dne 14. maja »Ilirija« na ljubljanski Grad (medklubska), 24. maja »Primorje« na dirkališču (medklubska) in 29. maja »Ljubljanca« v Dobrunjah (društvena zvezna in medklubska).

ANGLEŠKI SPORTNI DUH.

Kapitana klubov Cardiff in Arsenal, ki sta se borila za angleški pokal, sta Keenor in Buchan. Vprašali so ju po končani igri za njiju mnenje. Buchan, kapitan moštva, ki je igro izgubilo, je dejal: »Srčno čestitam zmagovalcem. Čestitam jim, ker so oni prvi, ki nesejo pokal iz Anglije ven, odkar pokal obstoji. Cardiffova igra je bila poštena in dobra. Zaključno želim Cardiffu in wališkemu nogometu obilo sreče.«

Keenor, kapitan Cardiffa, je pa dejal: »Mislim, da smo imeli veliko srečo, ko smo zmagali. Moje mnenje je, da bi bil Arsenal zaslužil zmago. Igra je bila za pokalni finale prav slabotna. A pri taki igri je vse polno okoliščin, te vplivajo na igravce, in ne moremo zahtevati preveč od njih.«

To, mislimo, je pravi sportni duh, ne pa tisto blatenje in v — nič — devanje, ki je drugod običajno.

PLAVALNI KONGRES V BOLOGNI.

Povodom evropskih plavalnih prvenstvenih tekem v Bologni se bo vršil tudi kongres evropskih plavalnih zvez in se bo ustanovila evropska plavalna liga. Poleg nekaj čisto administrativnih zadev so na programu samo še sledeče točke:

Seznam evropskih rekordov. Dovoljenje, da sme leta 1930. prirediti prvenstvene tekme Belgija. Prošnje za oddajo plavalnih tekem leta 1934. (te tekme zahteva zase Avstrija).

Avstrija je poleg tega prav skromnega programa poslala na pripravljalni odbor celo vrsto predlogov, ki naj bodo sprejeti v programu, oziroma ki naj jih nova liga predela. Predlogi so zelo važni in vrlo zanimivi.

Ustanovi naj se zveza evropskih sportnih zdravnikov. Napravi naj se evropska zveza za reševanje življenja. Poseben odbor naj se peča z metodami plavalnega pouka in naj gleda na to, da se vpelje obvezen plavalni pouk po vseh šolah v vseh državah. Evropska plavalna zveza naj ima posebno centralno glasilo. Pripravijo naj se predlogi za spremembo pravil Mednarodne plavalne zveze (Fina). Ustanovi naj se poseben odbor sodnikov z mednarodno priznanimi sodniki za mednarodne prireditve. Vpelje naj se enotno startno poveljevanje v enem samem jeziku. — Poleg teh bo stavila Avstrija še vse polno drugih predlogov.

Kakor vidimo, bo imel kongres ogromno dela. Seveda ne bo mogel vsega izvršiti; a začne naj in zveza in odbori naj delajo naprej.

Sven Elvestad: 21

Mož, ki je oropal mesto.

»Lahko noč,« je dejal Krag in se zaprl v pisarno. Najprej je preiskal vse ključavnice pri predalih in omarah. Nič niso bili poškodovani. Nato je predale odprl in preiskal vsebino. Ni mu bilo težko ugotoviti, da je nekdo šele pred kratkim brskal po papirjih, tako dobro je imel urejene svoje stvari. Toda manjkalo ni ničesar, kolikor je mogel videti. V nekem predalu je ležalo okoli dvesto kron gotovine. Še vedno so bile tam. V drugem je hranil dragocena samokresa. Tudi ta sta bila na svojem mestu. Odprl je vkladišča. Nabita sta bila ko prej. Nič ni manjkalo.

Krag je stopil k vratom in zaklical v gospodinjine sobe: »Kako dolgo se je mudil v sobi?

»Eno uro,« je odgovorila gospodinja prestrašeno.

Zdaj je Krag zračunil, da je moral obiskovalec oditi v istem času, ko je sam zapustil policijskega načelnika.

Nenadoma mu je prišla misel. Spet je zaklical: »Ali je bil mož velik in plavolas.«

»Da,« je odgovorila gospodinja od znotraj.

»V salonski obleki? — »Da.« — »V kožuhu?« — »Da.«

Nato je zaprl vrata. Ali je mogel še dvomiti? Mož, ki ga je bil obiskal na tako skrivnosten način, in mož, ki je šel v hišo na Rotovški cesti, je morala biti ena in ista oseba.

IV.

... Drugi dan je policijski načelnik zaman čakal, kdaj bo prišel Asbjörn Krag. Dogovorila sta se bila, da se bosta sešla ob osmih, toda Kraga ni bilo od nikoder. Pač pa je telefonirala njegova gospodinja, naj se gospod policijski načelnik blagovoli nekoliko strpeti, Krag da bo prišel še predpoldne.

Načelnik se je čimdalje bolj vznemirjal. Ura je šla na deset, enajst. Ob treh bi se moral vršiti že sestanek v hotelu Continental. Naposled, proti pol eni, je Asbjörn Krag vendarle prišel. Bil je v športni obleki in miren ko navadno.

»Kje ste tičali?« ga je vprašal načelnik.

»Sprehajal sem se,« je odvrnil Krag. »Kaj drugega. Ali je kaj novega?«

»Ne, nič, kar bi se tikalo najinih prijateljev od danes ponoči.« Načelnik je šel mirno z roko preko obraza. »Ah da, ta reč res prijemlje človeka. Tava v temi in se jezi. Ničesar ne vemo, ničesar ne slutimo. Vse se mi zdi, dragi Krag, kakor kakšna igra. In midva se smešiva oba pred vsem svetom. Hodiva okoli z zavezanimi očmi. Nocojšnjo noč niti nisem očesa zatisnil.«

»Jaz tudi ne,« je izjavil Krag.

»Verjamem! Ležali ste in tuhtali ter tuhtali, kajne?«

»Ne, to ne.«

»Kaj pa?«

»Sprehajal sem se.«

»Vso noč?«

»Prav pravite.«

Krag je prosil za poročila, ki so došla danes, in prniesli so mu jih cel šop. Bila so navadna, brezpomembna poročila o napadih, majhnih tatvinah, nesrečah, požarih itd. Toda Krag je proučeval vse z očitnim zanimanjem.

Načelnik ga je začuden opazoval. »Kaj je?« je vzkliknil. »Mislite, da boste tu kaj našli?«

Krag ni odgovoril. Pogledal je na uro in skočil pokonci: »Čas je. Ob treh se morava sestati z gospodo. Imam avto zunaj, čaka.«

Točno ob treh sta stopila oba gospoda v vežo hotela Continental. Načelnika so tu dobro poznali; čim ga je vratar zagledal, je odprl vrata v dvigalo in rekel: »Prosim lepo, naročeno mi je, naj peljem gospoda v posebno sobo.«

»Kdo vam je naročil?« je vprašal Krag.

»Gospod, ki vaju pričakuje.«

»Ali je že tu?«

»Še ne.«

»Stanuje v hotelu?«

»Ne.«

Vratar je odvedel oba gospoda v drugo nadstropje, kjer ju je čakal rdečelas natakar, ki se jima je priklonil in ju peljal skozi obednico v neko oddaljeno sobo.

Rdečelasec je počakal ob vratih. »Ali gospoda česa želita« je vprašal. »Ne, hvala.« Natakar je odšel.

Ko sta ostala gospoda sama, je načelnik pogledal Kraga in se nasmehnil.

»Veste kaj,« je rekel, »od vsega čudnega, kar sem kdaj doživel, je to najbolj čudno.«

Krag je stal ob oknu in zelo pazljivo ogledoval vrvenje na cesti. Pred hotelom je bilo čakališče, kjer so stali štirje avtomobili.

Krag se je naglo obrnil k načelniku. »Ne,« je odgovoril, »meni se ne zdi. Mislim, da je vse precej jasno. Člen je v nekem načrtu. Nič drugega. In če se udeležujeva burke, bova spoznala načrt. Drugega nič.«

»Sumim,« je dejal načelnik, »da ste noč in današnji dopoldan vendarle dobro uporabili. Ne verjamem vam, da ste se sprehajali. Mislim, da ste obiskali več krajev. Nastopate tako samozavestno, kakor ...«

Umolknil je. »Kakor?« je vprašal Krag.

»Da, kakor mož, ki je naenkrat dobil nekaj adutov v prej slabi igri.«

Potrkalo je ... »Prosto!«

Bil je spet rdečelasi natakar. »Gospoda sta zvonila,« je rekel. — »Ne,« se je oglasil odgovor, »nisva«.

Priporočamo LJUDSKO KNJIŽNICO (Jugoslovanska knjižnica) v Ljubljani: 19. zv. J. O. Curwood, Kazan, volčji pes. Kanadski roman. 18 Din, vezan 30 Din. — 20. zv. Ed. About, Kralj gora. 18 Din, vezan 30 Din. — 21. zv. [illegible] Hagard, Jutranja zvezda. 30 Din, vez. 40 Din. — 22. zv. Otroka kapitana Granta. Popolno izdanje, je okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din, vez. 58 Din.

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felicita Kalinšek

Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilogami v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegantno vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

ODLIKOVAN je z zlato kolajno **RATOL**

zato, ker se je pred oblastmi dokazalo, da je zanesljivo sredstvo proti podganam in mišim in da kljub temu ni nevaren. Enako deluje **Gamadin** proti **ščurkom** in **Stenol** proti **stenicam.** Dobiva se povsod. — Izdeluje: **„Odio Ratol", Zagreb, Bleniška c. 21**

Vezani letnik

„Ilustr. Slovenca 1925"

se še dobi za ceno Din 80.
Poštnina posebej.
Naročila sprejema uprava „Slovenca"

Posebni oddelek za gospode

Klobuki
Perilo
Kravate
Modne
Potrebščine
Pletenine
Palice
Dežniki
i.t.d.

A. Šinkovec nasl. K. Joss
Ljubljana Mestni trg

MALI OGLASI

Vsaka drobna **vrstica 1·50 Din** ali vsaka **beseda 50 par.** Najmanjši oglas **3** ali **5 Din.** Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

IZJAVA! Podpisana izjavljam, da so govorice, katere sem govorila o podpregled. fin. kontrole Josipu Kastelic in njegovi ženi Mariji, stanujoča v Bohinj. Bistrici pri Kosu št. 14, da nista poročena ter živita kar tako, neresnične in se zahvaljujem njima za odstop sodnijskega postopanja. — **Rozman Uršula,** Bohinj. **Bistrica št. 16.** 3353

Službe iščejo

Kovaški pomočnik
z dobrimi spričevali, išče službe. - Naslov v upravi »Slovenca« pod **št. 3332.**

Strojnik
in BRUSAČ
z večletno prakso si želi službe s 1. junijem ali tudi pozneje. — Naslov pove uprava lista pod **št. 3285.**

Poštena DELAVKA
26 let stara, pridna, **išče** službo čez dan v kaki trgovini ali podjetju. Ponudbe na upravo lista pod šifro: **»Delavka« 3315**

Proste službe

SLUŽKINJO
(kuharico) iščem takoj. — **Stritarjeva ulica št. 7/II.**

VAJENCA
za ključavnič. obrt sprejmem. - **Ciril Podržaj, Ig.**

Postranski zaslužek
dobi — kdor prevzame službo **KINO - operaterja** na deželi. Naslov pove uprava pod štev. **3293.**

Din 100.— nagrade
je mogoče vsakemu dobiti dnevno. Pišite in priložite znamko za 2 Din. **Otrin J., Rovte, Logatec**

Kroj. pomočnike
samo za boljše delo, takoj sprejme **PRESKER - Sv. Petra cesta 14.** 3349

Stanovanja

LEPO SOBO
opremljeno ali prazno, s posebn. vhodom, elektr. razsvetljavo in parketi, oddam solidn. gospodu. Poizve se: **Zg. Šiška 100.**

Vnajem

Delavnico
za čevljarsko obrt **iščem,** najraje v bližini sv. Petra. Lahko je tudi na dvorišču. - **JOŠKO SEDLAR, Ljublj., Hrvatski trg 4/p.**

Trgovina z mešanim blagom se takoj odda na najpromet. točki na Vrhniki. - Poizve se pri **P. ŠIMNIC** na **Vrhniki.** 3137

OPOZARJAMO na „Mali oglasnik" v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

LEPA GARAŽA
za en auto se odda v najem v Ljubljani. Vprašati pri **Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 2.** 3270

Za VELESEJEM od 2. do **11. julija** in **Pokrajinsko razstavo od 10. do 19. septembra se odda v najem reprezentančen**
PAVILJON
za restavracijo in **manjši** PAVILJON za vinotoč in mali restavr. obrat. Pojasnila: **Velesejmski urad.**

TRGOVINA
z mešanim blagom, dobro vpeljana, v prometn. industrijskem kraju, se radi družinskih razmer odda ugodno takoj v najem. — Dopisi pod **»Sigurna eksistenca« 3361** na upravo.

TRGOVINO
z meš. blagom oddam v najem. Prednost imajo samice. Trgovina je v dobrem stanu, pol ure od Ljubljane. - Naslov pove uprava lista pod **št. 3214.**

Posestva

Hišo novo, prodam ob Dunajski cesti - pri Ljubljani, Stožice. Kapital 50.000 Din, ostalo po dogovoru pri **F. JERKO, Črnuče,** pošta Ježica.

Malo posestvo
kupim v bližini mesta ali železnice - do 60.000 Din. Naslov v upravi **št. 3312.**

HIŠE, gostilne, trgovine, posestva in vile, mlin, žago, graščino pri Mariboru proda po prim. ceni posredovalnica **ZAGORSKI — Maribor, Tatenbachova ulica 19.**

Veliko posestvo
(cel grunt) 83 oralov zemlje, v Tuhinjski dolini, za 105.000 Din, radi gmotnih razmer — izredno poceni! Informacije **V. Engelman, p. Šmartno v Tuhinju.**

LEPO POSESTVO
s hišo, obstoječo iz dveh sob, veže in kuhinje, hlev za govejo živino, hlev za svinje, pod in kozolec, okrog hiše vrt in njiva preko 3000 m² ter druge njive preko 8500 m² ter preko 15.000 m² vel. gozd v Hotemežu pri Zidanem mostu, oddaljeno 20 min. od železniške postaje Radeče, poceni naprodaj. — Hiša in vse ostalo se nahaja v dobrem stanju. — Natančnejša pojasnila pri **Ant. Mervar, Trbovlje I.**

Trgovska HIŠA
na najbolj promet. kraju Rog. Slatine je naprodaj. — Podrobnejša pojasnila daje **Josip Simon,** Strossmajerova **113 - Osijek I.**

Kdo kupi?

DAHLIE (Georgine)
v najplemenitejših vrstah prodajamo, dokler traja zaloga: 5 korenin v treh vrstah, Din 30.—, 10 korenin v pet vrstah Din 50.— **»VRT«, Džamonja in drug, Maribor.**

»KMETOVALEC«
letniki 1889-1921, vezani, ugodno naprodaj. Naslov v upravi pod **štev. 3277.**

KROMPIR
zdrav, prebran — nekaj vagonov, ima še za oddati **»KMETIJSKA ZADRUGA« V PTUJU.**

PULTE in POLICE
stare, še dobro ohranjene, za manufakturno in špec. trgovino, po nizki ceni **proda IVAN KROŠELJ - Kette-Murnova cesta 15.**

Magnet za 2 takt motor, nanovo previt, poceni naprodaj. - **VRHNIKA - poštni predal 13.** 3268

Kdo proda?

živin. tehtnico
kupim. — Ponudbe na: **PLANTARIČ — Trebnje,** Dolenjsko. 3296

Naša obrt

Priporoča se **trgovina z železnino**
A. SUŠNIK, Ljubljana
Zaloška cesta.

Modni salon
P. Barborič
Mestni trg 7
priporoča bogato zalogo
svilen. klobukov in slamnikov
od 80 Din naprej do najfinejše izvršbe
Preoblikovanja slamnikov in popravila
točno in najceneje.

Kašo,
ješprenj, ajdovo moko
vedno svežo oddaja na debelo veletrgovina
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta štev. 21.

ŠTAMPILJE
T. RABIČ
Ljubljana
KOLODVORSKA UL. 26

Kemična pralnica
in barvanje oblek v najrazličnejših barvah izvršuje dela v najkrajšem času pri najnižjih cenah
ANTON BOC
Šelenburgova ulica 6/I.
Tovarna Vič-Glince

»RIMSKE TOPLICE«
SLOVENIJA
radioaktivno termalno kopališče izborno proti **revmi, išiasu, ženskim in živčnim boleznim.** Penzija v pred sezoni 60, v glavni 80 Din. - Pojasnila daje ravnateljstvo. 2959

ŽARNICE za okrasitev
Šmarnic
Slavo Kolar Ljubljana

Oglje, premog, drva!
POGAČNIK - Bohoričeva ulica štev. 5 — Ljubljana (Tabor) — Telefon 2059.

POZOR! POZOR!
Naznanjam, da bom otvoril s 1. majem staroznano
JERMANOVO GOSTILNO
v Radomljah
ter zagotavljam točno postrežbo in dobro kapljico ter vabim cenjeno občinstvo na obilen obisk
Alojzij Seršen, gostilničar
v Radomljah.

NAZNANILO OTVORITVE.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril v **Ljubljani, Vidovdanska cesta št. 7**

bandaž.-ortopedsko delavnico

(poleg hiralnice sv. Jožefa). — Priporočam se v izdelavo vsakovrstnih **bandaž, obvez, aparatov in sploh vseh higijenskih in športnih potrebščin po najnižjih cenah.** R. AHČIN.

Pozor! Radi renoviranja

prodajamo po znatno znižanih cenah vso manufakturno blago in dobite pri vsakem nakupu blaga razen znižanih cen še

10 odstotkov popusta!

ki se Vam izplača takoj, v gotovini ali v blagu, kakor želite. Izrabite to ugodno priliko, ki traja samo

od 1. maja do 1. junija v manufaktur. trgovini

J. PREAC, MARIBOR
Glavni trg št. 13.

NAZNANILO!

Cenj. občinstvu naznanjam, da otvorim s 1. majem t. l. **v Mariboru** na Kralja Petra trgu

KAVARNO

Za obilen obisk se priporoča
IVAN SLAVEC.

Priporoča se Vam, da si pri nakupu **pohištva** ogledate prvovrstne spalnice, jedilnice, kuhinje in dr. pohištvo. Cene konkurenčne. Točna postrežba. Zahtevajte cenik.

ANDREJ KREGAR tovarniška zaloga pohištva
ŠT. VID nad Ljubljano (nasproti kolodvora Vižmarje)

Hrastove podnice

paralelke mm 43, 53 in 63, kakor tudi neobrobljene v debelini mm 70, 90, 110 in 130 kupuje za celoletno dobavo in proti takojšnjemu plačilu, tvrdka

IVO BRINOVC, CELJE, Cankarjeva ulica št. 7.

Postrežba točna! — Cene zmerne!

Otvoritev kavarne „UNION"

Maribor, Meljska cesta štev. 12.

Prevzel sem kavarno „UNION" na Meljski cesti 12 ter isto preuredil in restauriral. Posebno privlačna bo zasebna soba, v kateri bodo lahko prirejali razni klubi, zaprte družbe in društva svoje seje. Kot priznan strokovnjak v tej stroki in kot večletni vodja kavarne „Jadran" zagotavljam svojim cenj. gostom, da bom imel vedno v zalogi samo najboljša in pristna vina, kakor ljutomerčana, dalmatinski šiler itd. Istotako bom držal vedno najboljšo kavo in domače pecivo. Svečana otvoritev s koncertom bo dne 30. aprila t. l. ter se priporočam vsem cenj. znancem, prijateljem in p. n. občinstvu, da me blagovolijo posetiti.
Za obilen obisk se priporoča
Alojz Ivančič, lastnik, Maribor, Meljska cesta štev. 12.

Gostilna in vinotoč VIKTOR SEDEJ
Kolodvorska ul. 28 LJUBLJANA Slomškova ulica

Najvljudneje naznanjam, da sem se **preselil** iz g. Orehka hiše v novo preurejene prostore **v Kolodvorsko ulico 28 (vogal Slomškove ulice).** Ob tej priliki se vsem cenj. dosedanjim gostom tudi z dežele kar najtopleje zahvaljujem za obilen poset in jih prosim, da bi mi ostali naklonjeni tudi v prihodnje. Skrbel bom za izborno **pijačo,** odslej se bo dobilo tudi vedno **sveže pivo,** in okusna **gorka in mrzla jedila** po kolikor možno **nizkih cenah.** Dobro postrežbo in zdravo hrano hočem uveljavljati tudi nadalje, zato se najtopleje priporočam z odličnim spoštovanjem
VIKTOR SEDEJ, gostilničar, Kolodvorska ul. 28.

Razpis službe.

Društvo lastnikov tiskarn odn. Gremij tiskarnarjev itd. za Slovenijo v Ljubljani razpisuje mesto **tajnika** s prejemki po dogovoru, vendar ne pod 3000 Din mesečno. — Zahteva se temeljito znanje tiskarske stroke in večletno strokovno poslovanje. — Prednost bi imeli tiskarniški faktorji ali vodje posameznih oddelkov, ki niso stari nad 50 let in ki obvladajo jugoslovanske jezike in nemščino v govoru in pisavi.

Oferte je vlagati **do 15. maja** na

Društvo lastnikov tiskarn za Slovenijo v Ljubljani — Breg št. 12.

Priporočajte

naš list ob vsaki dani priliki. Priporočajte tudi njegov oglasni del.

Trgovcem in industrijcem

sporočamo, da bo izšla **5. maja v Ljubljani slovenska, bogato ilustrirana REVIJA »RAZGLED«,** ki bo vsled zanimive vsebine vzbudila v vseh slojih največje zanimanje. Oglasi v »Razgledu« bodo imeli stalen učinek, ker se bo isti hranil in vezal v letnike. Kdor hoče najti torej odjemalce v najširših krogih, naj se posluži »RAZGLEDA« in naj vpošlje naročilo čimpreje, ker imamo le še malo prostora na razpolago. — **Uprava »Razgleda«, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7, II. nadstr.**

Dela za zgradbo nove šole

v Gorenjem jezeru se bodo oddala potom zmanjševalne dražbe dne **9. maja 1927** ob **9. uri dopoldne** pri občinskem uradu v Starem trgu. — Načrti in proračun se zamorejo ogledati v občinski pisarni **v Starem trgu** med uradnimi urami.

Prešite posteljne odeje

vsake vrste, sprejema v delo in popravilo po konkurenčnih cenah. —

Mehanična izdelovalnica prešitih odej
J. PAULIN & CO.
Ljubljana, Metelkova ulica št. 5.

Mednarodni velesejem v Budimpešti
od 30. aprila do 9. maja 1927
ki ga priredi
Trgovska in obrtna zbornica v Budimpešti

50% popust pri vožnji v Budimpešto in nazaj, tako na jugosl. kakor tudi na madj parobr. in železniških progah. Prestop meje z izkazom s sejm. legitim. brez vizuma. Madj. vizum se more dobiti naknadno za polovič. ceno v Budimpešti. Potreben je samo zakoniti potni list SHS, ki velja tudi za Madjarsko. Prehod meje brez vizuma in 50% pop. vožnje je dovoljen sam. sastn. sejm. legitim. - Cena sejm. legitimacije Din 40·-. - Pojasnila dajajo in izdajajo sejemske legitimacije:

V Beogradu: Jugoslov. centr. častni zastopnik Dr. Gejza Szilagy, Madžarski trgovački Opunomoćenik v Beogradu, palača Akademije.

V LJUBLJANI: Pisarna „Putnika".

Iščem prvovrstno tovarno za veliko dobavo

parketov

slavonskega zimskega hrasta

že posušenih, tudi obdelanih.

Dopisi v nemščini ali italijanščini na **Leonida Castellucci,** Via Flaminia 77, **Roma.**

Trpeči

na živčnih in artritskih boleznih kakor tudi odjemalci **»Kalefluida«** **D. KALENIČENKO,** tem potom Vam javljamo nov naslov gospoda Miloša Markovića — **Beograd, Katićeva ulica št. 1.** — Na ta naslov se treba obračati v zadevi »KALEFLUIDA«, kakor tudi za poučno brošuro z zdravniškimi ocenami in pismi bolnikov samih o delovanju »KALEFLUIDA«, ki se pošlje vsakomur brezplačno. 3134

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karol Čeč. Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec. Urednik: Franc Terseglav.